

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ

Διπλωματική εργασία:

«Εισαγωγή καινοτομιών στην εκπαίδευση: απόψεις διευθυντών και εκπαιδευτικών δημοτικών σχολείων»

«Introduction of Innovations in Education: Views of Directors and Teachers of Primary Schools»

Της

ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΛΑΣΙΑΣ

Επιβλέπων Καθηγητής: Ιορδανίδης Γεώργιος, Αναπληρωτής καθηγητής, ΠΔΜ

Εξεταστές:

1. Τσακνίδου Ελένη, Καθηγήτρια, ΠΔΜ
2. Κουτούζης Μανώλης, Αναπληρωτής καθηγητής, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Φλώρινα, Οκτώβριος 2019

Ευχαριστίες

Η παρούσα εργασία αποτελεί διπλωματική εργασία στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος ««Επιστήμες της Αγωγής: Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης – Εκπαιδευτική Ηγεσία» του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης της Παιδαγωγικής Σχολής του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Πριν την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της παρούσας διπλωματικής εργασίας, αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω ορισμένους από τους ανθρώπους που γνώρισα, συνεργάστηκα μαζί τους και έπαιξαν πολύ σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση του έργου μου.

Πρώτα από όλους, θέλω να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής εργασίας και υπεύθυνο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, κ. Ιορδανίδη Γεώργιο, για την πολύτιμη καθοδήγηση του και την εμπιστοσύνη και εκτίμηση που μου έδειξε. Στη συνέχεια θα ήθελα να ευχαριστήσω την καθηγήτρια Τσακιρίδου Ελένη και τον αναπληρωτή καθηγητή Μανώλη Κουτούζη, οι οποίοι με τα πλούσια πνευματικά προσόντα και το ήθος τους συνέβαλαν ουσιαστικά στην ολοκλήρωση αυτής της εργασίας και δέχτηκαν να είναι μέλη της τριμελούς επιτροπής αξιολόγησης της μεταπτυχιακής εργασίας.

Παράλληλα, θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου σε όλους τους συμμετέχοντες συναδέλφους, εξάιρετους εκπαιδευτικούς και διευθυντές, για την άμεση ανταπόκρισή τους στην πρόσκλησή μου, χωρίς τη συμβολή των οποίων θα ήταν αδύνατη η επίτευξη του έργου μου.

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω τους γονείς μου Χρήστο και Δήμητρα, καθώς και την αδερφή μου Σοφία-Ευσταθία, που με υπομονή και κουράγιο πρόσφεραν την απαραίτητη ηθική συμπαράσταση για την ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής μου εργασίας.

Πνευματικά Δικαιώματα

Copyright © Παλασία Σταθοπούλου, 2019.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν στη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και μόνο.

Υπεύθυνη Δήλωση

Όνοματεπώνυμο: ΠΑΛΑΣΙΑ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ

Α.Ε.Μ.: 0793

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: sissy995@hotmail.com

Έτος Εισαγωγής: 2017

Τίτλος Διπλωματικής Εργασίας: «Εισαγωγή καινοτομιών στην εκπαίδευση: απόψεις διευθυντών και εκπαιδευτικών δημοτικών σχολείων»

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής, είναι προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας, η βιβλιογραφία και οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα με παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή. Επισημαίνεται πως η συγκεκριμένη επιλογή βοηθά στον περιορισμό της λογοκλοπής διασφαλίζοντας έτσι το/τη συγγραφέα.

Ημερομηνία ..... - ..... - 2019

Η δηλούσα

ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΛΑΣΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες	2
Πνευματικά Δικαιώματα	3
Υπεύθυνη Δήλωση	4
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	5
Περίληψη	9
Λέξεις Κλειδιά:	9
Abstract	10
Εισαγωγή	11
Α ΜΕΡΟΣ.....	13
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο: Καινοτομία: εννοιολογική διευκρίνιση, τύποι, χαρακτηριστικά ..	13
1.1 Ορισμός και είδη καινοτομίας	13
1.2 Έννοια της εκπαιδευτικής καινοτομίας	15
1.3 Ιστορική ανασκόπηση εισαγωγής και εφαρμογής καινοτομιών	17
1.4 Σκοπός της καινοτομίας	18
1.5 Προϋποθέσεις επιτυχούς εισαγωγής και εφαρμογής καινοτομιών	20
1.6 Εκπαιδευτικό Σύστημα – Διοίκηση	20
1.7 Σχολικό κλίμα και Καινοτομία	21
1.8 Μαθητές, Γονείς, Τοπική κοινωνία και Καινοτομία	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο: : Καινοτομία και ηγεσία Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ	23
2.1 Ο ρόλος του διευθυντή/ηγέτη στην εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών ...	23
2.2 Ιστορικό πλαίσιο	24
2.3. Ο διευθυντής ως ηγέτης της σχολικής μονάδας και ο ρόλος του στην εισαγωγή καινοτομιών	25

Κεφάλαιο 3ο: Εκπαιδευτικός και εισαγωγή καινοτομιών	29
3.1 Εκπαιδευτικός και καινοτομία.....	29
3.2 Διαδικασία εισαγωγής καινοτομιών	31
3.3 Αντιστάσεις εκπαιδευτικών.....	34
3.4 Αντιμετώπιση αντίστασης	35
3.5 Εκπαιδευτική επιμόρφωση	36
ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ: Η ΕΡΕΥΝΑ.....	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο : Μεθοδολογία Έρευνας.....	40
4.1 Στόχος της έρευνας	41
4.2 Ερευνητικά ερωτήματα	42
4.3 Μέσο συλλογής δεδομένων	42
4.4 Η διεξαγωγή της έρευνας	43
4.5 Δείγμα της έρευνας	44
4.6 Ανάλυση των δεδομένων	44
4.7 Περιορισμοί της Έρευνας.....	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο : ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	46
Αποτελέσματα	46
5.1 Δημογραφικά Στοιχεία- Κατανομή του δείγματος με βάση τις ανεξάρτητες μεταβλητές	46
5.2 Παρουσίαση των ευρημάτων της έρευνας- Περιγραφική στατιστική επεξεργασία-Ερμηνεία αποτελεσμάτων ανά εξαρτημένη μεταβλητή	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο : Επαγωγική στατιστική επεξεργασία δεδομένων	88
ΦΥΛΟ.....	88
6. Ανεξάρτητη μεταβλητή το φύλο.....	88
1 ^ο Ερευνητικό ερώτημα.....	88
2ο Ερευνητικό ερώτημα	90
3 ^ο Ερευνητικό ερώτημα	91

4° Ερευνητικό ερώτημα	93
5° Ερευνητικό ερώτημα	94
6° Ερευνητικό ερώτημα	97
ΗΛΙΚΙΑ	98
6. Ανεξάρτητη μεταβλητή η ηλικία	98
1ο Ερευνητικό ερώτημα	98
2ο Ερευνητικό ερώτημα	101
3ο Ερευνητικό ερώτημα	104
4ο Ερευνητικό ερώτημα	108
5ο Ερευνητικό ερώτημα	111
6° Ερευνητικό ερώτημα	114
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	117
6. Ανεξάρτητη μεταβλητή η ειδικότητα.....	117
1ο Ερευνητικό ερώτημα	117
4ο Ερευνητικό ερώτημα	124
5ο Ερευνητικό ερώτημα	126
6° Ερευνητικό Ερώτημα	128
ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	130
6. Ανεξάρτητη μεταβλητή τα έτη υπηρεσίας.....	130
1ο Ερευνητικό ερώτημα.....	130
4ο Ερευνητικό ερώτημα	137
5ο Ερευνητικό ερώτημα	139
6° Ερευνητικό Ερώτημα	141
ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	144
6. Ανεξάρτητη μεταβλητή τα έτη διοίκησης	144
1ο Ερευνητικό ερώτημα	144
2ο Ερευνητικό ερώτημα	146

3ο Ερευνητικό ερώτημα	148
4ο Ερευνητικό ερώτημα	150
5ο Ερευνητικό ερώτημα	152
6 ^ο Ερευνητικό Ερώτημα	154
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	156
6. Ανεξάρτητη μεταβλητή το μεταπτυχιακό	156
2ο Ερευνητικό ερώτημα	158
3ο Ερευνητικό ερώτημα	160
4ο Ερευνητικό ερώτημα	161
5ο Ερευνητικό ερώτημα	163
6ο Ερευνητικό Ερώτημα	164
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	166
6. Ανεξάρτητη μεταβλητή το διδακτορικό	166
1ο Ερευνητικό ερώτημα	166
2ο Ερευνητικό ερώτημα	168
3ο Ερευνητικό ερώτημα	170
4ο Ερευνητικό ερώτημα	171
5ο Ερευνητικό ερώτημα	173
6 ^ο Ερευνητικό Ερώτημα	174
Αποτελέσματα Και Συζήτηση	176
Προτάσεις	181
Βιβλιογραφία	187
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	200

Πίνακες, διαγράμματα, γραφήματα (κατάλογος, υποχρεωτικά όταν χρησιμοποιούνται)

Περίληψη

Εξαιτίας της συνεχούς μεταβολής των δεδομένων της σημερινής εποχής, προκύπτει ως αποτέλεσμα ο εκπαιδευτικός τομέας να τείνει σε βελτίωση των παραδοσιακών πρακτικών εντάσσοντας νέες παιδαγωγικές προσεγγίσεις. Οι καινοτόμες αυτές ιδέες, πρέπει να συμβαδίζουν τόσο με την εποχή, όσο και με τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των μαθητών. Εξέχοντα ρόλο στην εισαγωγή και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων στην εκπαίδευση, διαδραματίζουν διευθυντές και εκπαιδευτικοί με αποτέλεσμα να στρέφεται η προσοχή στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται τις καινοτομίες. Ένας από τους σπουδαιότερους λόγους που δίνεται έμφαση σε νέες δράσεις και πρακτικές είναι, το να μπορέσουν οι εκπαιδευτικοί να κεντρίσουν το ενδιαφέρον των μαθητών και να ξεπεράσουν τις παλιές αντιλήψεις και μεθόδους διδασκαλίας του παραδοσιακού ελληνικού συστήματος, ώστε να αναπτυχθούν πολίτες με βούληση και διευρυσμένους ορίζοντες (Fullan, 2016)

Για το λόγο αυτό , το ενδιαφέρον της έρευνας στρέφεται στο να διερευνηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν τις διαδικασίες των αλλαγών και να μπορέσουν να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για ορθό σχεδιασμό εισαγωγής και εφαρμογής καινοτομιών στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Προκύπτει λοιπόν, ως σκοπός της έρευνας, το να εξεταστούν οι λόγοι που επηρεάζουν τις στάσεις και τις αντιλήψεις των διευθυντών και των εκπαιδευτικών, όσον αφορά την εισαγωγή, καθώς και την εφαρμογή των καινοτομιών στην εκπαίδευση. Επιπροσθέτως, αξίζει να σημειωθεί ως σημαντικός στόχος της έρευνας, το να διερευνηθούν μέσα από τις αντιλήψεις των εμπλεκομένων, όλοι εκείνοι οι παράγοντες οι οποίοι διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο ώστε μια καινοτομία να είναι επιτυχής.

Λέξεις Κλειδιά: Καινοτομία, Στάσεις, Απόψεις, Εκπαίδευση, Ρόλος διευθυντή, Δημοτικό σχολείο

Abstract

Due to the constant change in the data of the present era, the educational sector tends to tend to improve traditional practices by incorporating new pedagogical approaches. These innovative ideas must go hand in hand with both the age and the pupils' interests and needs. An important role in the introduction and implementation of innovative actions in education is played by managers and teachers, drawing attention to the way they perceive innovations. One of the most important reasons for emphasizing new actions and practices is that teachers can stimulate students' interest and overcome the old perceptions and teaching methods of the traditional Greek system in order to develop citizens with will and broader horizons (Fullan, 2016)

For this reason, the interest of the research is to explore the factors that influence the processes of change and to create the conditions for a proper planning of introducing and applying innovations to the educational organizations. It therefore arises, as an objective of the research, to examine the reasons that influence the attitudes and perceptions of managers and teachers regarding the introduction and implementation of innovations in education. In addition, it is worth noting that the important objective of research, to explore through the perceptions of the stakeholders, all those factors that play a key role in making innovation a success.

Keywords: Innovation, Attitudes, Views, Education, Role of Director, Primary School

Εισαγωγή

Λόγω της εξέλιξης της τεχνολογίας, της κοινωνίας, καθώς και του οικονομικού παράγοντα ο σύγχρονος άνθρωπος οφείλει να συμβαδίζει με αυτούς τους ρυθμούς. Το νοητικό του επίπεδο, είναι σημαντικό να αναπτύσσεται και να βρίσκεται σε συνεχή επεξεργασία και αφομοίωση δεδομένων από την παιδική του κιόλας ηλικία. Για το λόγο αυτό τα εκπαιδευτικά συστήματα είναι άκρως αναγκαίο να είναι σε θέση υποστήριξης ενός καλύτερου είδους διδασκαλίας το οποίο θα βοηθήσει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών. Παράλληλα, εξέχουσας σημασίας είναι και ο ρόλος του ίδιου του εκπαιδευτικού, ο οποίος βρίσκεται σε άμεση σύνδεση με την αλλαγή και την καινοτομία του εκπαιδευτικού έργου, ενώ κύριος ρυθμιστής της κατάστασης δεν είναι άλλος από τον διευθυντή του σχολείου, που φέρει τη μεγαλύτερη ευθύνη ώστε να αναπτυχθεί ουσιαστικότερα η ηγεσία σε όλο το εκπαιδευτικό φάσμα (Schleicher, 2015) .

Πολλοί είναι οι ερευνητές, όπως ο Dubberly, 2008, οι οποίοι έχουν στηρίξει την θέση, πως είναι αδύνατο να υπάρξει μια κοινωνία δίχως καινοτομία και πως οποιοσδήποτε οργανισμός δεν είναι σε θέση να εισαγάγει και να εφαρμόσει καινοτόμες δράσεις, δεν μπορεί και να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις και τις επιβολές μιας σύγχρονης κοινωνίας. Η καινοτομία βοηθά τους οργανισμούς τόσο να ευημερήσουν όσο και να λειτουργήσουν παράλληλα με την συνεχή μεταβαλλόμενη κοινωνική τεχνολογική και οικονομική κατάσταση. Έτσι, ηγέτες οι οποίοι οφείλουν να προασπίσουν και να προβάλλουν τα θετικά της καινοτομίας, οφείλουν να είναι σε θέση να αλλάζουν το στυλ ηγεσίας ανάλογα με το είδος και το πλαίσιο της καινοτομίας (Hunter, Thoroughgood, Tyler, and Ligon, 2011 σ. 56, Hohn, 2007).

Παρ' όλα αυτά , στην εκπαίδευση οι αλλαγές βαδίζουν με αργό ρυθμό σύμφωνα με τον Fullan, 2010. Όπως αναφέρει ο ίδιος, σχολεία και πανεπιστήμια δεν μεταβάλλουν ουσιαστικά τους τρόπους οργάνωσής τους, τη δομή του προγράμματος σπουδών ή τα εκπαιδευτικά μέσα, τις εκπαιδευτικές πρακτικές, ή τους τρόπους με τους οποίους αξιολογούν τους μαθητές τους. Εκπαιδευτικοί και διευθυντές, λειτουργούν με βάση τα παραδοσιακά πρότυπα και λόγω ποικίλων παραγόντων, όπως είναι το άγχος και ο φόβος για το καινούργιο, ο φόβος για αποτυχία και αλλά, δεν προχωρούν σε νέες αναβαθμισμένες και πιο σύγχρονες διδακτικές πρακτικές. Οφείλει

να σημειωθεί, πως η ηγεσία κατέχει τον ουσιαστικότερο ρόλο για την επιτυχία ή την αποτυχία στην εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών στο σχολείο (Rikkerink, Verbeeten, Simons, Ritzen, 2016).

Σύμφωνα με τον Ιορδανίδη 2006, για να επιτύχει μια καινοτομία στο δημοτικό σχολείο, το σπουδαιότερο ρόλο των έχει ο διευθυντής του σχολείου. Ως διευθυντής, πρέπει να είναι σε θέση να γνωρίζει όλες τις εξελίξεις που αφορούν τις σχολικές καινοτομίες και να βρει τρόπους προσεγγίσεις και παρότρυνσης των εκπαιδευτικών του σχολικού οργανισμού για συνεργασία και εφαρμογή καινοτομιών την ώρα της διδασκαλίας.

Σημαντικότερος παράγοντας για την επιτυχία μιας καινοτομίας, είναι η στάση και ο τρόπος διαχείρισής της από τον διευθυντή της σχολικής μονάδας. Η επιτυχία αυτή δεν είναι ποτέ αυτονόητη και για το λόγο αυτό ο διευθυντής, πρέπει να έχει την ικανότητα να ηγείται της σχολικής μονάδας με βάση το συνολικό συμφέρον και την ευημερία του οργανισμού (Παπακωνσταντίνου, 2008).

Από μεριάς εκπαιδευτικών, όπως αναφέρουν οι Σούλα & Χατζηπαναγιώτου (2015), λόγω των συνεχών μεταβολών τόσο της κοινωνίας όσο και του περιβάλλοντος, πρέπει να είναι υπέρ της εισαγωγής των καινοτομιών και να τις στηρίζουν για να καταφέρουν να συμβαδίσουν με τις αλλαγές αυτές. Παράλληλα, οι ίδιοι θα είναι περισσότερο ικανοποιημένοι από το έργο και τις γνώσεις που θα μεταλαμπαδεύσουν στους μαθητές τους και έτσι θα δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό εργασιακό κλίμα τόσο ανάμεσά τους, όσο και με τους μαθητές τους, βελτιώνοντας ταυτόχρονα και τις μαθησιακές τους επιδόσεις.

Βάση ποικίλων ερευνών, σημαντικό παράγοντα για την επιτυχή εφαρμογή μιας καινοτομίας, αποτελεί η αποτελεσματική ηγεσία. Η επικοινωνία με τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς και γενικότερα με το προσωπικό τους σχολείου, το αίσθημα εμπιστοσύνης και το θετικό εργασιακό περιβάλλον, συμβάλουν στην επίτευξη του επιθυμητού στόχου (Bryman, 2007).

Συνοψίζοντας, μέσα από τη συγκεκριμένη μελέτη, διερευνώνται οι απόψεις των διευθυντών και των εκπαιδευτικών για την εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών στην εκπαίδευση, ο ρόλος τους, ενώ παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα και που αυτά αποσκοπούν.

Α ΜΕΡΟΣ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο: Καινοτομία: εννοιολογική διευκρίνιση, τύποι, χαρακτηριστικά

1.1 Ορισμός και είδη καινοτομίας

Ορίζοντας την έννοια «καινοτομία», γίνεται λόγος για μια νέα πρωτοποριακή ιδέα, προκειμένου να υλοποιηθεί ένα γεγονός, ενώ μπορεί να οριστεί και ως σκόπιμη εισαγωγή και εφαρμογή νέων ιδεών, προϊόντων ή διαδικασιών με κύριο στόχο την καλύτερευση του ατόμου, της οργάνωσης ή και όλης της κοινωνίας. (West and Wallace, 1991). Σύμφωνα με τους Lindfors & Hilmola (2016), ο όρος καινοτομία αφορά στην χρήση ευρηματικών ιδεών και νέων τρόπων δράσης και δημιουργίας λύσεων σε μια κατάσταση.

Ωστόσο, για να οριστεί η καινοτομία, πρέπει πρώτα να γίνει αντιληπτός ο τομέας στον οποίο έχει μελετηθεί, καθώς υπάρχουν τέσσερα επίπεδα καινοτομίας: Α)η ομαδική, Β)η ατομική, Γ)η βιομηχανική και Δ)η οργανωτική (Ones, Anderson, Viswesvaran, & Sinangil, 2017, σσ. 381-382).

Παράλληλα, υπάρχουν και άλλες τρεις οπτικές γωνίες από τις οποίες εξετάστηκε η καινοτομία και αυτές είναι: η εισροή, η διαδικασία και τα αποτελέσματα (τελικό προϊόν ή αποτελέσματα μιας καινοτομίας) (Harden, 2009, σ. 14).

Όσον αφορά την εκπαίδευση, έχουν διακριθεί δύο είδη καινοτομιών από τους Kamal and Singh (2013) και αυτά είναι: 1) οι καινοτομίες στις εκπαιδευτικές υποδομές και 2) οι καινοτομίες στα διδακτικά μέσα. Ωστόσο, υποστηρίζεται από τους (Stukalenko, Zhakhina, Kukubaeva, Smagulova & Kazhibaeva, 2016, σ. 6613) , ότι τα δύο είδη των εκπαιδευτικών καινοτομιών είναι πρώτον, οι καινοτομίες που αφορούν το εκπαιδευτικό σύστημα και δεύτερον, αυτές που αφορούν τη μάθηση και διδασκαλία.

Σύμφωνα με τον Παπακωνσταντίνου (2008), αναλύοντας το περιεχόμενο της καινοτομίας, παρουσιάζει ότι αυτό αναφέρεται Α) σε πρακτικές, όπως μια νέα παιδαγωγική ή διδακτική μέθοδος, Β) σε δομές, όπως στο να τροποποιηθεί η οργάνωση του συστήματος σε περιφερειακό επίπεδο, Γ) σε τεχνικές, δηλαδή στην εισαγωγή νέου τεχνολογικού υλικού και στη χρήση σύγχρονων πολυμέσων και Δ) σε άτομα, δηλαδή στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και τη συμπεριφορική τους αλλαγή.

Επιθυμώντας να προσδιοριστεί το περιεχόμενο της καινοτομίας, θα ήταν ορθό να τεθούν ορισμένα κριτήρια. Αρχικά, για να χαρακτηριστεί μια ιδέα ως «καινοτομία», οφείλει να αποτελεί συνέπεια των ίδιων των στελεχών του οργανισμού. Έτσι, βασικό κριτήριο για να ονομαστεί ένα γεγονός ως καινοτομία, είναι το να δημιουργηθούν νέες ιδέες από τα μέλη του οργανισμού και όχι ο δανεισμός αυτών, από άλλους φορείς.

Έπειτα, ως δεύτερο κριτήριο θα μπορούσε να τεθεί η πρωτοπορία στην υλοποίηση νέων ιδεών, καθώς για να χαρακτηριστεί ένας οργανισμός ως καινοτόμος, αρκεί και το να εφαρμόσει πρώτος μια νέα ιδέα ακόμη και αν δεν την έχουν εμπνευστεί τα μέλη του Παπακωνσταντίνου (2008).

Επιπροσθέτως, ένα τρίτο κριτήριο για να καθοριστεί ο βαθμός καινοτομίας είναι το σύνολο των νέων ιδεών που πρόκειται να εφαρμοστούν. Βασικό κριτήριο, είναι η εμπνευση των νέων ιδεών από τα ίδια τα μέλη του οργανισμού, καθώς και η αξιοποίηση τους (Hannan & Freeman ,1984). Η καινοτομία είναι άρτια συνδεδεμένη με την πρωτοτυπία, την αλλαγή και τις νέες ιδέες και επιρροές. Κυρία προϋπόθεση της, είναι το όραμα και η πρωτοβουλία ενώ βασικό συστατικό της αποτυχίας της, είναι η έλλειψη συνεργασίας ο φόβος και το άγχος για το άγνωστο (Everard ,Morris & Wilson ,2004). Η ύπαρξη καινοτομίας προϋποθέτει, το να σχεδιαστεί και να εφαρμοστεί μια νέα ιδέα με κύριο στόχο την βελτίωση, την ευελιξία, την επίλυση προβλημάτων και την προσωπική και συλλογική ανάπτυξη των μελών του οργανισμού. Όταν μια θέση επηρεάζει τα χαρακτηριστικά γνώρισμα και τον τρόπο λειτουργίας ενός οργανισμού, τότε μπορεί να χαρακτηριστεί ως καινοτομία (Γιαννακάκη, 2002, 115).

Βάσει των παραπάνω κριτηρίων, όταν ένας οργανισμός εφαρμόζει μια διαδικασία αλλαγής στην οποία συμμετέχουν και δρουν τα μέλη του, προκειμένου να

αντιμετωπισθούν τυχόν κρίσεις και να βελτιωθεί, τότε μπορούμε να πούμε ότι εφαρμόζει μια θέση η οποία ονομάζεται «καινοτομία». Ωστόσο, αν οι αλλαγές αυτές δεν πραγματοποιούνται από πρωτοβουλία των μελών του, τότε δεν εφαρμόζεται καινοτομία. (Armstrong, 1973, σελ.673). Επιπλέον, συχνά συγχέεται η έννοια «καινοτομία» με την έννοια «αλλαγή». Πιο συγκεκριμένα, ως αλλαγή ορίζεται η μετάβαση από μια κατάσταση σε μια άλλη, είναι η αντικατάσταση, η μεταβολή. (Μπαμπινιώτης, 2002). Η καινοτομία αποτελεί την εισαγωγή ενός καινούριου στοιχείου που απέχει από τα παραδοσιακά και καθιερώνει νέες μεθόδους με ριζικές αλλαγές οι οποίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη και βελτίωση του οργανισμού, μια καθολική, δηλαδή, μεταρρύθμιση (Day, Whitaker, Johnston, 1990).

Η καινοτομία έχει χαρακτηριστεί ως ένας ασαφής και διαφορούμενος όρος και στη διαδικασία αλλά και λόγω των αποτελεσμάτων της. Ως καινοτομία, υποδηλώνεται, μια νέα βελτιωμένη «κατάσταση», δίνοντας κυρίως έμφαση στα αποτελέσματά της, μέσα στον οργανισμό. Ο όρος «καινοτομική διαδικασία», έχει να κάνει με το πώς επινοείται και προβάλλεται η καινοτομία και το ποια στάδια ακολουθούνται ώστε να υλοποιηθεί (έρευνα, σχεδιασμός, παραγωγή κ. α). Έπειτα, ο όρος «η καινοτομία ως αποτέλεσμα», έχει να κάνει με την ουσία του θέματος, δηλαδή, το καινούριο προϊόν, τη νέα μέθοδο, τη ριζική αλλαγή την οποία θα προκύψει. Η καινοτομία αφορά, υπηρεσίες γενικού συμφέροντος, κοινής ωφέλειας, προωθεί τη συνεργασία, τη δημιουργικότητα, το ευνοϊκότερο μέλλον, την εξέλιξη προς το καλύτερο, μέσα από συνδυασμούς γνωστικών αλλά και τεχνολογικών μέσων (www.innovationpde.gr).

1.2 Έννοια της εκπαιδευτικής καινοτομίας

Μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, προβάλλεται εμφανώς η σπουδαιότητα της ένταξης καινοτομιών στα εκπαιδευτικά συστήματα, ανά τις χώρες στον κόσμο. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητο να ορίσουμε την έννοια της εκπαιδευτικής καινοτομίας. Σύμφωνα με τον Παπακωνσταντίνου (2008), το να εισαχθεί μια καινοτομία σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα, είναι μια προσπάθεια αλλαγής συνθηκών και αντιμετώπισης προβλημάτων που έχουν διαπιστωθεί από την ηγεσία και μια προσπάθεια για ανανέωση των καθιερωμένων πρακτικών που χρησιμοποιούνται στις σχολικές κοινότητες.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα της εκπαιδευτικής καινοτομίας, είναι το ότι υιοθετούνται και εφαρμόζονται πρωτοβουλίες καθώς η ίδια δεν δέχεται καμία επιβολή. Αποτελεί μια νέα αντίληψη για την εκπαιδευτική αλλαγή και συνδέεται κατά βάση με την εκπαιδευτική μονάδα και τον εκπαιδευτικό που την εφαρμόζει (Σιακοβέλη, 2011)

Οι υπεύθυνοι για την εφαρμογή της εκπαιδευτικής καινοτομίας, έχουν τα πλεονεκτήματα της ελευθερίας και της ευελιξίας, καθώς δεν είναι θεσμοθετημένη, με κύριο στόχο τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου μέσω του συνδυασμού πολιτικών και εκπαιδευτικών δυνάμεων (Μαυροσκούφης, 2002).

Σύμφωνα με τον Fullan (2001), η εκπαιδευτική καινοτομία σηματοδοτεί την αλλαγή πεποιθήσεων και στάσεων τόσο των εκπαιδευτικών όσο και του ίδιου του συστήματος, αφήνοντας στην άκρη πεπαλαιωμένες πρακτικές, υιοθετώντας νέες διεπιστημονικές προσεγγίσεις της Αγωγής, εφαρμογή νέων διδακτικών και παιδαγωγικών μεθόδων, καθώς και αξιοποίηση νέου διδακτικού υλικού και μέσων.

Ορισμένα πεδία εκπαιδευτικής καινοτομίας στο Δημοτικό Σχολείο είναι τα εξής:

Αρχικά όσον αφορά τη Σχολική Τάξη, η εκπαιδευτική καινοτομία στοχεύει στο να αναπτυχθούν αποτελεσματικές στρατηγικές κατά τη διδασκαλία μαθημάτων που περιλαμβάνει το αναλυτικό πρόγραμμα. Έπειτα, έχει ως σκοπό το να ενταχθούν διαθεματικές δραστηριότητες και καινοτόμες δράσεις, όπως π.χ. Project, καθώς και το να λειτουργούν οι μαθητές ομαδοσυνεργατικά μέσω βιωματικών εκπαιδευτικών τεχνικών, π.χ. παιχνίδι ρόλων κ.α.

Στη συνέχεια, όσον αφορά τη Σχολική Μονάδα, ο ρόλος της εκπαιδευτικής καινοτομίας είναι το να λειτουργεί η μονάδα οργανωτικά, να αναπτυχθούν οι σχέσεις του σχολείου με την οικογένεια, μέσω ενημερώσεων, επιμορφώσεων και με τη συνεργασία με τους συλλόγους γονέων, καθώς και το να συνεργάζεται το σχολείο με άλλους κοινωνικούς φορείς.

Τέλος, όσον αφορά τη Σχολική Ζωή, η εκπαιδευτική καινοτομία, στοχεύει στο να αναπτυχθεί ένα θετικό κλίμα στις διαπροσωπικές σχέσεις των μελών του σχολείου, με συνεργατικότητα, πρόληψη, διαχείριση και άμεση επίλυση προβληματικών καταστάσεων καθώς και στη συνεργασία με σχολεία διαφορετικών βαθμίδων (διευκόλυνση μετάβασης από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό, στο Γυμνάσιο κ. α).

Στο δημοτικό σχολείο , υπάρχουν διάφορα καινοτόμα προγράμματα όπως η Αγωγή Υγείας, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, η Ευέλικτη Ζώνη, η εισαγωγή Τ.Π.Ε, project, διαδραστικός πίνακας, τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα όπως erasmus, eTwinning κ.α., τα οποία πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του ωρολογίου προγράμματος, σε όλα τα διδακτικά αντικείμενα (Χίος, 2015).

Συμπερασματικά, η εκπαιδευτική καινοτομία, είναι αναγκαία, καθώς τόσο η κοινωνία, όσο και η οικονομία και η τεχνολογία μεταβάλλονται και εξελίσσονται συνεχώς με αποτέλεσμα να πρέπει απαραίτητα και η εκπαίδευση να συμβαδίζει με τα σύγχρονα δεδομένα. Έτσι, η εκπαιδευτική καινοτομία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη σχολική βελτίωση και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου, ενώ παράλληλα και οι εκπαιδευτικοί που χρησιμοποιούν σωστά τις καινοτομίες, βελτιώνουν τις διδακτικές πρακτικές τους και ενισχύουν το ενδιαφέρον των μαθητών για μάθηση και βελτίωση των επιδόσεών τους (Hofman, De Boom, Meeuwisse & Hofman , 2013).

1.3 Ιστορική ανασκόπηση εισαγωγής και εφαρμογής καινοτομιών

Επιθυμώντας μια εν συντομία ιστορική αναδρομή στην εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών, παρατηρήθηκαν ποικίλες προσπάθειες ώστε να επιτευχθούν οι επιθυμητοί στόχοι.

Σύμφωνα με τους Fagerberg and Verspagen (2009) ,έρευνες και δημοσιεύσεις που αφορούσαν την καινοτομία ξεκίνησαν στις αρχές της δεκαετίας του 1950 και στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα ξεκίνησαν να εμφανίζονται διάφορες θεωρίες γύρω από την καινοτομία. Εκτενέστερη επιχείρηση εισαγωγής και εφαρμογής των καινοτομιών στα σχολεία παρατηρήθηκε την περίοδο εκείνη , κυρίως σε χώρες του εξωτερικού, προκειμένου να αναμορφώσουν τα εκπαιδευτικά τους συστήματα, ενώ στην Ελλάδα δεν προχώρησαν σε τέτοιου είδους αλλαγές κυρίως λόγω πολιτικής αστάθειας και προβλήματα ελευθεριών. Σύμφωνα με τον Inbar (1996), οι προσπάθειες εισαγωγής καινοτομιών συνεχίστηκαν και τη δεκαετία του 1960 χωρίς όμως ουσιαστικό αποτέλεσμα, λόγω προχειρότητας και μη οργανωτικού χαρακτήρα. Οι προσπάθειες αυτές, στόχευαν στη διαμόρφωση νέων ωρολογίων προγραμμάτων και παιδαγωγικών

υλικών, καθώς και στο να γίνει κατανοητός ο λόγος αλλά και ο τρόπος εισαγωγής και εφαρμογής μιας επιτυχούς εκπαιδευτικής αλλαγής (Glatter et al., 2005 & Normore, 2004) .

Η εποχή εκείνη θεωρήθηκε ως αρκετά κατάλληλη για έρευνα που θα φορούσε την καινοτομία και ξεκίνησε από τις ΗΠΑ δίνοντας τις θεωρητικές τις βάσεις στους ερευνητές της επόμενης δεκαετίας, ώστε να ασχοληθούν με διαδικασίες αλλαγών και εισαγωγής καινοτομιών στις σχολικές μονάδες.

Το 1980 και το 1990 οι ερευνητές επικεντρώθηκαν στο να ερευνήσουν τις καινοτομίες, οι οποίες θα βοηθούσαν στην βελτίωση των σχολικών μονάδων, με κύριο στόχο την αποτελεσματικότητα της εισαγωγής των καινοτομιών.

Έτσι λοιπόν από την δεύτερη δεκαετία του 21ου αιώνα και λόγω των διαφορετικών συνθηκών σε πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και τεχνολογικό επίπεδο, η ανάγκη για εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών στις σχολικές μονάδες γίνεται όλο και μεγαλύτερη. Η τάση για αλλαγή τόσο της σχολικής κουλτούρας, όσο και του σχολικού κλίματος γίνεται αντιληπτή και αποδεκτή από τους εκπαιδευτικούς φορείς όλων των βαθμίδων, ωθώντας τους στην ανταπόκριση προς τα νέα δεδομένα (Fullan, 2002) .

1.4 Σκοπός της καινοτομίας

Ως ο κυριότερος σκοπός της καινοτομίας , στην εκπαίδευση, σύμφωνα με τον Leach (1994), είναι να ωθήσει το σχολείο στην αντικατάσταση παρωχημένων πρακτικών και μεθόδων, μέσω της εισαγωγής και εφαρμογής νέων αποτελεσματικότερων ιδεών, ενώ παράλληλα θα πρέπει και οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί να δεχτούν τις αλλαγές και να διευρύνουν τους ορίζοντες τους, εφαρμόζοντας οι ίδιοι στη διδασκαλία τους, τις νέες αυτές θέσεις.

Για το λόγο αυτό, και ο Morrison (1998), αναφέρει πως η αλλαγή είναι σε άμεση συνάρτηση με τον τρόπο μάθησης και επίδοσης των μαθητών και συνδέεται με τις πρακτικές που εφαρμόζουν οι εκπαιδευτικοί κατά τη διδακτική διαδικασία. Συνδέεται

παράλληλα, και με τις αξίες του σχολικού περιβάλλοντος, με τη στάση του ηγέτη αλλά και των γονέων των μαθητών.

Επιπροσθέτως, ένας από τους σκοπούς της καινοτομίας είναι , πέρα από τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η καλυτέρευση της διάρθρωσης του αναλυτικού προγράμματος καθώς και της διοίκησης της σχολικής μονάδας. Όπως αναφέρει η Καβούρη (1999), υπάρχουν οι υποχρεωτικές καινοτομίες, οι οποίες ορίζονται από την κεντρική διοίκηση (Υπουργείο Παιδείας), προς όλους τους σχολικούς οργανισμούς και έχουν κοινούς στόχους. Αυτές τείνουν να εφαρμόζονται μέσα από σεμινάρια, ενημερώσεις, βιβλία κ.α. , με σκοπό να εφαρμοστούν καταλλήλως, από όλο το φάσμα του διδακτικού προσωπικού.

Παράλληλα, διατυπώνεται και η ύπαρξη διαφορετικών καινοτομιών, όπου εφαρμόζονται από ένα μικρό ποσοστό εκπαιδευτικών και διευθυντών, οι οποίοι με δική τους πρωτοβουλία και θέληση , επιμορφώνονται και εφαρμόζουν νέες πρακτικές μάθησης στη διδασκαλία τους. Σύμφωνα με τον Hargreaves (1982) στη διεθνή βιβλιογραφία, η μορφή αυτή καινοτομίας με πρωτοβουλία του εκπαιδευτικού, ονομάζεται «καινοτομία με επίκεντρο το σχολείο» (school-centred Innovation) και λόγω της ευελιξίας της αναγνωρίστηκε ως η αποτελεσματικότερη, βάση των αναγκών του σχολείου. Προωθεί τη συμμετοχικότητα όλων των μελών του οργανισμού, τη συνεργασία και τη συμβολή στη λήψη αποφάσεων για καίρια θέματα που τυχόν προκύπτουν.

Συμπερασματικά, οι καινοτομίες, είτε υποχρεωτικές είτε προαιρετικές, οφείλουν να αλληλοσυνδέονται με τους εκπαιδευτικούς στόχους, έχοντας ως κύρια πηγή την ποιότητα της εκπαίδευσης, καθώς και το να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις των μαθητών και της κοινωνίας. Ο Μαυροσκούφης το 2002, τις κατηγοριοποίησε σε 6 υποενοότητες. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρθηκε, Α) στις καινοτομίες που προωθούν την κριτική σκέψη και «αφήνουν πίσω» την πεπαλαιωμένη αποστήθιση, Β) στις καινοτομίες που εισάγουν και εφαρμόζουν τη μέθοδο Project, Γ) σε καινοτομίες μακροεπίπεδου και Δ) μικροεπίπεδου, όπου οι πρώτες αφορούν για παράδειγμα την αξιολόγηση ενός εκπαιδευτικού συστήματος, ενώ οι δεύτερες έχουν να κάνουν με την οργάνωση ενός διδακτικού πλάνου, ή την αντιμετώπιση μιας κρίσης. Έπειτα, Ε) στις καινοτομίες περιεχομένου, που έχουν να κάνουν με τους σκοπούς και τους στόχους κάθε μαθήματος και τέλος , ΣΤ) στις

καινοτομίες διαδικαστικού τύπου, οι οποίες σχετίζονται με τις μεθόδους αξιολόγησης (μαθητών, εκπαιδευτικών).

1.5 Προϋποθέσεις επιτυχούς εισαγωγής και εφαρμογής καινοτομιών

Υπάρχουν ποικίλοι παράγοντες, οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν την επιτυχή έκβαση της εισαγωγής και εφαρμογής μιας καινοτομίας. Οι παράγοντες αυτοί αλληλεπιδρούν είτε μέσα είτε έξω από το σχολικό οργανισμό. Τόσο το κοινωνικό και το πολιτικό πλαίσιο, όσο και η συνεργασία σχολείου και τοπικής κοινωνίας είναι δύο εξίσου σημαντικοί άξονες που επηρεάζουν την όλη διαδικασία. Σημαντικότερο όμως ρόλο, διαδραματίζει η ίδια η σχολική μονάδα, διότι εν τέλει, εκεί θα λάβει χώρα η εκάστοτε καινοτομικότητα. Επιπλέον παράγοντες που επηρεάζουν άμεσα την εφαρμογή κάθε καινοτόμου δράσης, είναι το οργανωτικό κλίμα του σχολείου, ο τρόπος άσκησης ηγεσίας του σχολικού διευθυντή, το κοινωνικό, πολιτιστικό, γνωστικό, καθώς και οικονομικό επίπεδο όλων των μαθητών αλλά και οι αντιλήψεις των ίδιων των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας απέναντι στην αλλαγή (Καβούρη 1999:91). Έτσι, είναι απαραίτητο να εξεταστεί ολόπλευρα κάθε παράγοντας που μπορεί να επηρεάσει την εισαγωγική και εφαρμογή καινοτομιών, ξεκινώντας από το ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα και το πώς αυτό διοικείται και εν συνεχεία να προβληθούν τα χαρακτηριστικά της ίδιας της καινοτομίας καθώς και οι στάσεις διευθυντών και εκπαιδευτικών που εμπλέκονται στη διαδικασία αλλαγής.

1.6 Εκπαιδευτικό Σύστημα – Διοίκηση

Ο σχολικός οργανισμός, ως φορέας υποδοχής της καινοτομίας, είναι ο βασικός συντελεστής για την πορεία της. Παρ' όλα αυτά, είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με το εκάστοτε εκπαιδευτικό σύστημα, διότι, δεν λαμβάνει από μόνος του αποφάσεις για τη δομή ή το αναλυτικό πρόγραμμα, αλλά πράττει ανάλογα με το χαρακτήρα - συγκεντρωτικός ή αποκεντρωμένος - του εκπαιδευτικού συστήματος (Sergionanni,2001). Η εκάστοτε κυβέρνηση θα πρέπει να ενισχύσει οικονομικά όλες τις καινοτόμες δράσεις κατά τη διάρκεια της εφαρμογής τους. Έχει παρατηρηθεί

όμως, πως οι κυβερνήσεις αποφεύγουν την οικονομική επένδυση στο χώρο της εκπαίδευσης ή λαμβάνουν ελάχιστα μέτρα, μη έχοντας έτσι τις κατάλληλες βάσεις ώστε να ανανεωθεί η κάθε προσπάθεια αλλαγής. Με βάση τα πρακτικά, οι αλλαγές στον εκπαιδευτικό τομέα δίνουν πολιτικό κύρος σε μία κυβέρνηση ενώ παράλληλα αποτελούν χρέος της απέναντι στους ίδιους τους φορολογούμενους πολίτες. Ωστόσο, πέρα από κάθε αποτέλεσμα μιας καινοτομίας, οι επιπτώσεις της θα χρεωθούν στην εκάστοτε πολιτική ηγεσία (Riley, 2000). Έτσι, ο χαρακτήρας του εκπαιδευτικού συστήματος χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, καθώς είναι αυτός ο οποίος θα καθορίσει το πλαίσιο αναφοράς όλων των συμμετεχόντων στην διαδικασία της αλλαγής.

1.7 Σχολικό κλίμα και Καινοτομία

Αμεσότερος αποδέκτης της καινοτομίας, είναι ο ίδιος σχολικός οργανισμός, που πρέπει να την υλοποιήσει και να την εγκαθιδρύσει. Σύμφωνα με τον Fullan (1886), η σχολική μονάδα, ρυθμίζει την καινοτόμο δράση, καθώς η δυναμική του σχολικού κλίματος, επηρεάζει άμεσα την εξέλιξη των καινοτομιών. Για το λόγο αυτό, κατά την εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών στο σχολείο, η κουλτούρα και το κλίμα διαταράσσονται, καθώς θίγονται πεπαλαιωμένες αντιλήψεις και προσεγγίσεις και γενικότερα επαναπροσδιορίζεται η εκπαιδευτική διαδικασία (Κωττούλα, 2000). Γίνεται λοιπόν άμεσα αντιληπτό, πως κατά την διαδικασία της αλλαγής, δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στις διαπροσωπικές σχέσεις των συμμετεχόντων στα καθημερινά δρώμενα του σχολείου, στις αντιλήψεις τους, τα κίνητρα καθώς και τους προβληματισμούς τους, λαμβάνοντας υπόψη πως η καινοτομία στοχεύει κυρίως στην αλλαγή της κουλτούρας του συστήματος, που χαρακτηρίζει τον εκάστοτε σχολικό οργανισμό (Fullan & Miles 1992: 751).

Προκειμένου να υλοποιηθεί ορθά μια καινοτομία, είναι απαραίτητη η αλλαγή του σχολικού κλίματος, πέρα από κάθε δυσκολία που τυχόν θα προκύψει και πέρα από το χρόνο που θα χρειαστεί να διατεθεί ώστε να εφαρμοστεί σωστά (Miles, 1998). Σπουδαιότερο ρόλο διαδραματίζουν οι αλλαγές στους μηχανισμούς καθώς και στις συνθήκες του οργανισμού, όπως για παράδειγμα οι σχέσεις μεταξύ των συμμετεχόντων, η συνεργασία, οι αντιλήψεις, οι ιδεολογίες και αλλά προκειμένου η καινοτομία να λειτουργήσει ουσιαστικά (Παπαναούμ 2000: 155). Έτσι σύμφωνα με

τον Μαυροσκούφη (2002), για την άμεση και επιτυχή εφαρμογή καινοτομιών, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν στρατηγικές οι οποίες θα επηρεάσουν τους εμπλεκόμενους, θα τους εμπνεύσουν ασφάλεια και θα εξαλείψουν τυχόν παγιωμένες πεποιθήσεις.

Κυριότερη επιθυμία για τον κάθε οργανισμό αποτελεί η επιτυχής εισαγωγή και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων. Αρχικά λοιπόν, θα πρέπει να γνωρίζουν τις ανάγκες και τις συνθήκες που επικρατούν σε κάθε σχολείο (Miles,1998). Έπειτα ο σχολικός οργανισμός, θα πρέπει, να υιοθετήσει έναν πειραματικό-ερευνητικό χαρακτήρα, όπου οι εκπαιδευτικοί θα έχουν την ευθύνη ως επαγγελματίες και θα προσπαθούν για το καλύτερο, θέτοντας ερωτήματα και ψάχνοντας λύσεις επί του πρακτέου (Παπαναούμ, 2000). Με τον τρόπο αυτό, το σχολικό κλίμα, θα αναδιαμορφωθεί μέσα από τις νέες καινοτομίες, αναπτύσσοντας μια διαφορετική, πιο σύγχρονη σχολική ζωή, με τη σύμφωνη συμμετοχή όλων των μελών του οργανισμού (Κωττούλα 2000: 97). Η επιτυχής εφαρμογή των καινοτομιών λοιπόν, οφείλεται στη συνεργασία, στην υιοθέτηση νέων αντιλήψεων, στο αίσθημα εμπιστοσύνης και νέων προσδοκιών που θα νιώθουν οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία αυτή (Hinde,2004).

1.8 Μαθητές, Γονείς, Τοπική κοινωνία και Καινοτομία

Όταν σχεδιάζεται μια καινοτομία, οι υπεύθυνοι, δεν λαμβάνουν υπόψη τους, τον τελικό αποδέκτη της, ο οποίος δεν είναι άλλος από τους ίδιους τους μαθητές. Συχνά τους αντιμετωπίζουν ως δεκτές, οι οποίοι θα εφαρμόσουν κατά γράμμα κάθε εντολή. Ωστόσο, δεν είναι λίγες οι φορές όπου η καινοτομία δεν συνάδει με τις δυνατότητες και τις ανάγκες των μαθητών και έτσι η αποτυχία είναι αναπόφευκτη (Riley,2000). Για το λόγο αυτό, κατά την διαδικασία σχεδιασμού των καινοτομιών, οι οποίες θα εφαρμοστούν από μαθητές, είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες, τα ενδιαφέροντα καθώς και το γνωστικό επίπεδο των μαθητών, ώστε να δημιουργηθεί μια ορθή κατεύθυνση η οποία θα οδηγεί σε επιτυχία (Fullan,1988).

Οι μαθητές, κατά την ενασχόλησή τους με θέματα καινοτομίας, δεν έχουν τις απαραίτητες γνώσεις για να πράξουν, έτσι η συμμετοχή τους δεν μπορεί να είναι άμεση. Στην περίπτωση αυτή, σημαντικό ρόλο έρχεται να παίξει ο σύλλογος γονέων

και κηδεμόνων (Ryan and Joong 2005). Σύμφωνα με έρευνες, έχει αποδειχθεί ότι στα σχολεία που είχαν καλή συνεργασία και επικοινωνία τόσο με τους γονείς όσο και με την τοπική κοινωνία, η έκβαση των καινοτομιών ήταν επιτυχής. Είναι απαραίτητο να σημειωθεί, πως οι γονείς δεν έχουν επεμβατικό ή καθοριστικό ρόλο στην εφαρμογή καινοτομιών, είναι όμως αναγκαίο να παραμένουν ενημερωμένοι για τα σχολικά δρώμενα, έτσι ώστε να βοηθήσουν στην ενίσχυση των νεοεισαχθέντων αυτών προγραμμάτων. Συμπεραίνεται λοιπόν, η σπουδαιότητα της συνεργασίας μεταξύ σχολείου και γονέων, η οποία έχει μόνο θετικά χαρακτηριστικά για την μετέπειτα πορεία των μαθητών (Riley, 2000).

Σύμφωνα με τον Miles (1998) , κατά την διαδικασία εισαγωγής καινοτομιών στο σχολείο, η τοπική κοινωνία κατέχει σπουδαίο ρόλο, διότι έχει τη δυνατότητα να καλύψει οικονομικά καθώς και υλικοτεχνικά τις ανάγκες του σχολικού οργανισμού, ενώ παράλληλα, είναι αυτή η οποία θα δημιουργήσει νέες πρακτικές και στρατηγικές, οι οποίες θα δίνουν ώθηση στην ενεργητική μάθηση, στην λήψη πρωτοβουλιών από τη μεριά των ίδιων των μαθητών, αλλά και θα ενισχύσει το περιεχόμενο της σχολικής γνώσης και θα αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται ως τώρα η σχολική μονάδα (www.pischools.gr/programs/seppe/zpoioid.html).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο: : Καινοτομία και ηγεσία Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ

2.1 Ο ρόλος του διευθυντή/ηγέτη στην εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών

Για να υλοποιηθεί μια επιτυχής εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομίας συμβάλλουν και αλληλεπιδρούν ποικίλοι παράγοντες. Ο τρόπος με τον οποίο διοικείται ένα εκπαιδευτικό σύστημα και διαμορφώνεται το εκπαιδευτικό σχολικό κλίμα, εξαρτάται από την επικοινωνία μεταξύ του σχολικού οργανισμού και της εκπαιδευτικής ηγεσίας. Γίνεται λοιπόν άμεσα αντιληπτό, ότι για να ισορροπήσουν αντιφατικές συνθήκες εντός και εκτός της σχολικής μονάδας υπάρχει ένας σημαντικός διάυλος

επικοινωνίας, ο οποίος είναι ο ίδιος ο διευθυντής του σχολείου. Ως ηγέτης, είναι υπεύθυνος για την ορθή και ομαλή λειτουργία του σχολείου, για τη συνεργασία, την επικοινωνία και γενικά τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών, τις σχέσεις με τους γονείς, την κοινωνία, τις προϊστάμενες αρχές καθώς και για την υλοποίηση των επιθυμητών στόχων (Σαΐτης 2000: 245- 6). Κατά τη διαδικασία εισαγωγής καινοτόμων δράσεων ο οργανισμός βρίσκεται σε μια κατάσταση αβεβαιότητας, την οποία καλείται να εξενύσσει ο διευθυντής με τη στάση του απέναντι στην αλλαγή. Όπως αναφέρει και ο Fullan (1988), όταν ο διευθυντής έχει ενεργό ρόλο κατά τη διαδικασία αλλαγής, βοηθάει πολύ περισσότερο στην αποτελεσματικότητα των καινοτομιών από έναν διευθυντή ο οποίος έχει ένα καθαρά διοικητικό προφίλ. Για το λόγο αυτό, η συμμετοχή του στην όλη διαδικασία είναι καθοριστική και εγείρει την ανάγκη για έναν ηγέτη ο οποίος δε θα ενστερνίζεται παρωχημένες αντιλήψεις αλλά θα υιοθετεί το προφίλ ενός ποιοτικού ηγέτη (Πασιαρδής 2004: 39).

2.2 Ιστορικό πλαίσιο

Ήδη από τη δεκαετία του '20, οι μελετητές ξεκίνησαν να ασχολούνται με τη σημασία του ηγετικού ρόλου που αφορά τη διοίκηση της σχολικής μονάδας, καθώς και με τη σπουδαιότητα της στάσης του απέναντι στις καινοτομίες. Ωστόσο, έως και το 1960 ο ρόλος του διευθυντή είχε αλλάξει σαν έννοια, ως το άτομο το οποίο διαχειρίζεται τις διοικητικές υποθέσεις (Hallinger 1992: 35). Το '60 και '70 έγινε η πρώτη απόπειρα διερεύνησης των χαρακτηριστικών που έχει ένας αποτελεσματικός διευθυντής, με βασικό κριτήριο τις μαθητικές επιδόσεις, τη στάση των εκπαιδευτικών καθώς και τις απόψεις της κοινότητας. Τα στοιχεία όμως, τα οποία κατέγραψαν οι ερευνητές, επικεντρώνονταν κατά κύριο λόγο στα δημογραφικά χαρακτηριστικά ενός διευθυντή, όπως για παράδειγμα το γένος, η ηλικία κ.α., με αποτέλεσμα να μην αρκούν ώστε να παρουσιάσουν ολοκληρωτικά το ρόλο και το έργο του (Αναγνωστοπούλου 2001: 252). Κατά τη δεκαετία του '80, εξετάζεται από διαφορετική οπτική γωνία ο ρόλος του διευθυντή και αυτή τη φορά μελετάται ως βασικός παράγοντας για την υλοποίηση της εκπαιδευτικής αλλαγής (Hallinger 1992: 37). Από τη δεκαετία του '90 και έπειτα, λόγω της ανάγκης για ενεργή συμμετοχή των εκπαιδευτικών και των γονέων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, ποικίλα

θέματα, περνούν στη δικαιοδοσία του σχολείου, πράγμα που προϋποθέτει έναν αποτελεσματικό ηγέτη. Η εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών ενισχύεται από το ίδιο το σχολείο, με κύριους προωθητές της, τους εκπαιδευτικούς και τον διευθυντή (Hallinger 1992: 35-40). Συμπερασματικά λοιπόν, ο διευθυντής αναδεικνύεται ως κύριος συντονιστής της σχολικής μονάδας, ο οποίος είναι αναγκαίο να ενστερνιστεί τα χαρακτηριστικά και τις στάσεις του αληθινού ηγέτη ενός οργανισμού.

2.3. Ο διευθυντής ως ηγέτης της σχολικής μονάδας και ο ρόλος του στην εισαγωγή καινοτομιών

Τον καθοριστικότερο ρόλο μέσα σε μία σχολική μονάδα κατέχει ο διευθυντής, καθώς είναι αυτός όποιος έχει όλες τις αρμοδιότητες που συνάδουν με τα χαρακτηριστικά ενός ηγέτη (Leithwood 1992: 86).

Έχει αποδειχθεί, σύμφωνα με τον Ψαρά (2016), ότι οι ηγέτες είναι ικανοί να επηρεάσουν τα οργανωτικά αποτελέσματα. Πιο συγκεκριμένα οι ηγετικές συμπεριφορές από άτομα που βρίσκονται μέσα στον οργανισμό μπορούν να καθορίσουν την εφαρμογή αλλά και τη διαχείριση της καινοτομίας (Crossan & Araydin, 2010, σ. 1156). Οι διευθυντές δεν είναι απαραίτητα οι μόνοι οι οποίοι διαχειρίζονται μια καινοτομία, ωστόσο η στάση τους μπορεί να δώσει το έναυσμα για πειραματισμό και εισαγωγή καινοτομιών στους οργανισμούς (Deschamps, 2005, σσ. 35-37). Σύμφωνα με τους (Birkinshaw, Hamel & Mol, 2008, σ. 830), οι διευθυντές/ ηγέτες, με τη στάση τους απέναντι στην καινοτομία, μπορούν να την κάνουν να φαντάζει ως ένα κοινό όραμα, δίνοντας έμφαση στην αλλαγή και τον πειραματισμό. Επιπλέον, οι ηγέτες λόγω της εξέχουσας θέσης τους, έχουν τη δυνατότητα να καθοδηγήσουν τους υφισταμένους τους, να ενστερνιστούν την αλλαγή και να προωθήσουν την ιδέα της (Marion & Uhl-Bien, 2001, σ. 394) .

Μέσα σε έναν οργανισμό, ο διευθυντής είναι αυτός ο οποίος έχει τις κατευθυντήριες γραμμές ως προς την αλλαγή. Ο ρόλος του είναι εξέχουσας σημασίας, καθώς με τη στάση του θα στηρίξει και θα διαχειριστεί τη νέα κατάσταση, θα δημιουργήσει προσδοκίες και αξίες, θα είναι ένα παράδειγμα προς μίμηση για όλους τους εργαζομένους του οργανισμού (Kesting, Ulhøi, Song & Niu, 2016, σσ.

25-26). Όπως αναφέρει και ο Σαΐτης (2000), κύρια υποχρέωση ενός ηγέτη είναι το να ασκεί τα διοικητικά του καθήκοντα. Πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμόζει σωστά το έργο του καθώς και να δίνει το έναυσμα και τις σωστές κατευθυντήριες γραμμές στους εκπαιδευτικούς, κυρίως στους νεοδιόριστους, έτσι ώστε να εκτελούν τα διοικητικά καθήκοντα του σχολείου όπως το μητρώο των μαθητών κ.α. Παράλληλα οφείλει να τηρεί το πρόγραμμα καθώς και την ομαλή λειτουργία του οργανισμού, πρέπει να βοηθά στην καλύτερευση και την ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών ενώ παράλληλα είναι αυτός ο οποίος φέρνει σε επαφή τους συμμετέχοντες στην εκπαιδευτική διαδικασία με την τοπική κοινωνία καθώς και την κεντρική διοίκηση (Riley, 2000) . Οι προαναφερθείσες αρμοδιότητες δίνουν στο διευθυντή το προφίλ της ηγετικής φυσιογνωμίας του σχολείου, δίχως όμως να του δίνουν το χαρακτήρα ενός ηγέτη. Όταν ένας διευθυντής αρκείται στο να εκτελεί καθήκοντα τα οποία πρέπει να εφαρμόζονται από το νόμο, τότε χαρακτηρίζεται ως ένας απλός διαχειριστής εκπαιδευτικών ζητημάτων, που αδυνατεί να δώσει λύση σε θέματα διοικητικού χαρακτήρα (Gillborn, 1989) . Το δεδομένο αυτό ισχύει καθώς αρχικά, εμφανίζεται ως ο κρίκος σταθερότητας της σχολικής μονάδας και από την άλλη πρέπει να είναι ο πομπός μέσω του οποίου θα εισαχθούν οι καινοτομίες και οι αλλαγές. Έτσι, αυτή η σύγκρουση των ρόλων προκαλεί ανησυχία και σύγχυση στους διευθυντές οι οποίοι εν τέλει επιλέγουν να εφαρμόσουν μια απ' αυτές τις δύο στάσεις διοίκησης καθώς δεν αντιλαμβάνονται το ρόλο που διακατέχουν ως ηγέτες του σχολικού οργανισμού (Glatter, 1986) . Ο κυριότερος λόγος κατά τον οποίο οι διευθυντές αδυνατούν να αντιληφθούν όλοι καλά το ρόλο τους είναι το εκάστοτε εκπαιδευτικό σύστημα (Fullan, 1988). Πιο συγκεκριμένα σε ένα συγκεντρωτικό εκπαιδευτικό σύστημα ο διευθυντής δεν αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και έτσι δίνεται έμφαση στο να εκτελεί απλά εντολές. Όπως ανέφερε και η Αναγνωστοπούλου (2001), η σχολική ηγεσία βασίζεται στους ιεραρχικούς ρόλους και γι' αυτό το λόγο η γραφειοκρατία φτάνει να εισχωρεί μέχρι και το υπουργείο παιδείας. Έτσι, έχοντας αυτούς τους περιορισμούς, τα περιθώρια αυτονομίας ενός ηγέτη στενεύουν και δεν δίνουν στους διευθυντές την ώθηση και την βοήθεια ώστε να εισαγάγουν μια καινοτομία (Williams, 2006). Γίνεται λοιπόν αντιληπτό, πως τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού συστήματος απωθούν τον εκάστοτε διευθυντή από την εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας ενώ παράλληλα τείνει να τον δυσχεραίνει καθ' όλη τη διαδικασία. Καθημερινός φόρτος εργασίας και γραφειοκρατικά προβλήματα , είναι κύριοι λόγοι οι οποίοι αναγκάζουν τους διευθυντές να σπαταλούν χρόνο σε έγγραφα,

παρά σε ποιοτικές αλλαγές και αναβαθμίσεις του σχολικού περιβάλλοντος (Meyer & Macmillan, 2001). Από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι και με την εισαγωγή οποιασδήποτε καινοτομίας, οι καθημερινές ασχολίες του διευθυντή δεν θα του δώσουν τον απαραίτητο χρόνο και τα απαραίτητα κίνητρα ώστε να λάβει υπόψη σοβαρά την κατάσταση και να ασχοληθεί με την καινοτομία. Η συγκεκριμένη κατάσταση αποθαρρύνει τους διευθυντές στην εμπλοκή με μια τόσο απαιτητική και χρονοβόρα κατάσταση και έτσι επιβαρύνονται και οι ίδιοι εκπαιδευτικοί καθώς έρχονται σε αντιπαράθεση με τους διευθυντές (Fullan 1988:207).

Από μεριάς εκπαιδευτικών, είναι αυτοί οι οποίοι συνήθως είναι αρκετά επιφυλακτικοί απέναντι στην εισαγωγή καινοτομιών, εξαιτίας του φόβου για το άγνωστο ,εξαιτίας της έλλειψης κινήτρων, του κόστους, του χρόνου, καθώς και της άγνοιας για όλα τα επερχόμενα οφέλη (Sergionanni, 1998). Στις περισσότερες όμως των περιπτώσεων λόγω της ανισότητας μεταξύ των μελών της σχολικής μονάδας, από την ιεράρχηση του εκπαιδευτικού συστήματος, οι διευθυντές αγνοούν τις απόψεις των εκπαιδευτικών (Παπαναούμ, 1995). Πιστεύουν πως μπορούν να επιβληθούν, παραβλέποντας τα θέματα που μπορεί να προκύψουν και αδιαφορώντας για τις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε εκπαιδευτικού (ηλικία, πεποιθήσεις κ.α.) (Bacharach S. & Conley S. 1989). Έτσι, ένας διευθυντής ο οποίος δεν έχει επιμορφωθεί και καταρτιστεί σωστά σε διοικητικά και καινοτομικά θέματα, αντί να βοηθά τους συναδέλφους του, είναι γι'αυτούς κύριος λόγος για να μη ξανά ασχοληθούν μελλοντικά με κάποια εφαρμογή καινοτομίας (Fullan, 1991).

Οι διευθυντές συχνά βρίσκονται στη δύσκολη θέση να πείσουν τους ανωτέρους τους να αποτρέψουν ένα κλίμα αρνητισμού το οποίο επικρατεί από προηγούμενες αποτυχίες και να προωθήσουν τη δημιουργία ενός ομαδοσυνεργατικού περιβάλλοντος. Όμως, η προσπάθεια αυτή γίνεται ακόμη δυσκολότερη όταν δεν επέρχονται τα επιθυμητά αποτελέσματα λόγω χαμηλής χρηματοδότησης (Gillborn, 1989). Για το λόγο αυτό, συχνά δεν προτιμούν την εφαρμογή καινοτομιών και επιλέγουν στρατηγικές με βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα, έτσι ώστε να βελτιώσουν το σχολικό κτίριο, να αλλάξουν το πρόγραμμα ή ακόμη και το ίδιο το εκπαιδευτικό προσωπικό κ.α. (Fullan & Miles, 1992).

Οι μειωμένοι οικονομικοί πόροι καθώς και ο περιορισμός ελευθερίας, είναι οι κύριοι παράγοντες οι οποίοι κάνουν τους διευθυντές να απομονώνονται από την

τοπική εξουσία και το κοινωνικό περιβάλλον. Οι ίδιοι δεν έρχονται σε επαφή με τους φορείς και έτσι δεν δίνουν έναυσμα για εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών, ενώ παράλληλα απομονώνουν το σχολικό οργανισμό και προκαλούν στασιμότητα και απομάκρυνση από την επιθυμητή ανάπτυξη (Williams,2006).

Λόγω των αυξημένων απαιτήσεων, οι οποίες θα παρουσιαστούν κατά την φάση εισαγωγής μιας καινοτομίας, ο διευθυντής οφείλει να έχει εξειδικευμένες γνώσεις, ικανότητες, αρχές και να αποτελεί κατευθυντήριο παράδειγμα για τα υπόλοιπα μέλη του σχολικού οργανισμού (Barth, 1989). Οφείλει λοιπόν, να επιμορφώνεται συνεχώς έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί σε τυχόν προβλεπόμενες και μη απαιτήσεις (Lilly, 1989). Επιπροσθέτως, είναι αυτός ο οποίος θα πρέπει να ωθήσει και τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς να επιμορφωθούν μέσω προγραμμάτων από την πολιτεία καθώς και άλλους φορείς. Η επιδίωξη αυτή δεν είναι εύκολη, είναι απαραίτητο όμως να έχει διάρκεια και να στηρίζεται στην βελτιστοποίηση του οργανισμού (Hallinger, Murphy & Housman, 1992) .

Ο ηγέτης της καινοτομικότητας είναι αυτός ο οποίος , κατά τη βιβλιογραφία, επιδεικνύει ζήλο και ενθουσιασμό, έχει όραμα και ελπίδα και επικεντρώνεται στην επιτυχία του σκοπού του, με πίστη στα ιδανικά του. Έχει αυτοπεποίθηση, προσπαθεί να βρει τη λύση για κάθε πρόβλημα, δείχνοντας εμπιστοσύνη και φροντίζοντας όλα τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας. Βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με τους συναδέλφους του , ενώ παράλληλα είναι δεκτικός σε νέες ιδέες και απόψεις (Fullan, 2002).

Ενώνοντας όλα τα προαναφερθέντα δεδομένα, διαμορφώνεται η εικόνα του ηγέτη της καινοτομικότητας. Είναι όμως απαραίτητο να παρουσιαστεί και ο τρόπος σκέψης και ανάλυσης των δεδομένων του ηγέτη της καινοτομικότητας. Πιο συγκεκριμένα, αφού αναλύθηκαν τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τους καινοτομικούς διευθυντές , προκύπτει έτσι ο τρόπος σκέψης τους, όπως το ότι μπαίνουν στη διαδικασία να αναλύσουν τα δεδομένα ,δίνουν περαιτέρω έμφαση στη διαδικασία παρά στο αποτέλεσμα, εξερευνούν σε βάθος τα ζητήματα ώστε να ανακαλύψουν την αλήθεια και να λύσουν τυχόν προβλήματα, αναλαμβάνουν άμεσα τις ευθύνες τους σε τυχόν λάθη ή αποτυχίες και σπεύδουν ώστε να βρουν λύσεις για βελτίωση των καταστάσεων. Παράλληλα, είναι ευσυνείδητοι, με αυξημένο αίσθημα ευθύνης, έτσι ώστε να προετοιμάζονται καταλλήλως πριν από κάποια απόπειρα καινοτομίας, αξιολογούν συνεχώς πρόσωπα και καταστάσεις, ενώ ταυτόχρονα προβάλλουν και

νέες ιδέες για επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων και εφαρμογής καινοτομιών (Jon-Chao Hong & Mai,2004).

Κυριότερη επιθυμία ενός ηγέτη, είναι η επιτυχής εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών στη σχολική μονάδα και για να πραγματοποιηθεί, οφείλει καταρχάς να δίνει ώθηση και θάρρος στους εργαζομένους, να προωθεί το ομαδοσυνεργατικό πνεύμα καθώς και τη συναδελφική αλληλεγγύη. Να τους παροτρύνει να λαμβάνουν αποφάσεις καθώς και να ενισχύσουν το εκπαιδευτικό τους έργο, αναπτύσσοντας παράλληλα και νέες γνώσεις και ικανότητες μέσω της επιμόρφωσης των ίδων και έτσι να αυξηθεί το δημιουργικό πνεύμα και να προωθηθεί η καινοτομικότητα των εκπαιδευτικών (Σούλα & Χατζηπαναγιώτου, 2015, σ. 842).

Στη σημερινή εποχή, ο ηγέτης θα πρέπει να παραμένει ενημερωμένος για τα δρώμενα και να ακολουθεί τους ρυθμούς αλλαγής των δεδομένων. Οι κινήσεις του θα πρέπει να είναι ορθά μελετημένες και όχι βεβιασμένες, έχοντας το γνώθι σαυτο (Gleick ,1996). Οι διευθυντές/ηγέτες, θα έρθουν αντιμέτωποι με τις σύγχρονες προκλήσεις και για να καταφέρουν να επιβιώσουν, θα πρέπει να μετατρέψουν τον οργανισμό σε οργανισμό μάθησης και συνεχούς εκπαίδευσης και υπό πιο αντίξοες συνθήκες. Θα πρέπει να είναι σε θέση να κατανοούν την έννοια της αλλαγής και έπειτα να μεταλαμπαδεύσουν τις γνώσεις τους και στους υπόλοιπους εργαζόμενους ώστε να κατανοήσουν την αξία της καινοτομίας. Να γίνουν δηλαδή, διαχειριστές της κατάστασης, να λύνουν τυχόν προβλήματα και να αποπνέουν το αίσθημα ασφάλειας και εμπιστοσύνης στους συναδέλφους τους (Heifetz ,1994 ,σελ.21).

Κεφάλαιο 3ο: Εκπαιδευτικός και εισαγωγή καινοτομιών

3.1 Εκπαιδευτικός και καινοτομία

Ο ρόλος των εκπαιδευτικών καθώς και ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνονται την ανάγκη για αλλαγή και εφαρμογή καινοτομιών είναι εξίσου σημαντικός με αυτόν του ηγέτη. Πιο συγκεκριμένα, λόγω του ότι οι εκπαιδευτικοί έρχονται σε καθημερινή τριβή με τους μαθητές και με βάση των δικών τους στάσεων, αντιλήψεων και πεποιθήσεων είναι αυτοί οι οποίοι αποτελούν το κυριότερο μέσο ώστε να εισαχθούν και να εφαρμοστούν επιτυχώς καινοτομίες στις σχολικές μονάδες (Σπυροπούλου, 2007). Έτσι, σύμφωνα με τους Fullan κ.α. (1996), προκύπτουν δύο κατηγορίες πρακτικών οι οποίες αφορούν την ανάγκη των εκπαιδευτικών για κίνητρα, για τη συμμετοχή και δράση τους στην καινοτομικότητα. Αναλυτικότερα, η πρώτη κατηγορία αφορά στην παροχή εξωτερικών και εσωτερικών κινήτρων δηλαδή στο να υπάρχει τόσο ηθική όσο και υλική ανταμοιβή των εκπαιδευτικών, αλλά και στην επιβράβευση τους, η οποία θα συνάδει με την ηθική τους ικανοποίηση και όχι απαραίτητα με τα υλικά και μη αγαθά. Έπειτα, η δεύτερη κατηγορία αφορά στην ορθά οργανωμένη και κατάλληλη ενημέρωση κι επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μέσα στο ίδιο το σχολείο ή και από άλλους θεσμικούς φορείς. Μέσω της επιμόρφωσης και της ανάπτυξης αυτών των κινήτρων οι εκπαιδευτικοί θα δείξουν μεγαλύτερο επαγγελματισμό καθώς και κατανόηση της αναγκαιότητας της εισαγωγής των καινοτομιών στις σχολικές μονάδες καθιστώντας τους πλέον ως θεσμούς των σχολικών οργανισμών (Inbar,1996).

Σύμφωνα με τους Spillane κ.α. (2002), βασικά κριτήρια τα οποία παίζουν καθοριστικό ρόλο για την αντιμετώπιση μίας εκπαιδευτικής καινοτομίας από τους εκπαιδευτικούς, είναι οι δικές τους γνώσεις, οι ιδεολογίες και οι εμπειρίες τους. Από μεριάς εκπαιδευτικών, ως καινοτομία ορίζεται η διαδικασία κατά την οποία ένα άτομο προσπαθεί να εντάξει νέες πληροφορίες σε ήδη υπάρχουσες γνώσεις, ενώ χαρακτηρίζεται και ως μία ενεργή τόσο συναισθηματική όσο και γνωστική διαδικασία (Luttenberg, Imants & Van Veen 2013, σ.296). Από τους προαναφερθέντες, προβάλλονται τέσσερις τύποι λήψης αποφάσεων και καθορίζονται από Α)την αφομοίωση, β) την εκούσια επιλογή, γ) την ανεκτικότητα και δ)αποφυγή.

Πιο συγκεκριμένα, ο πρώτος τύπος, η αφομοίωση, αναφέρεται στον εκπαιδευτικό οποίος χρησιμοποιεί το δικό του πλαίσιο αναφοράς προκειμένου να προσαρμόσει τις καινούργιες ιδέες, ώστε να ταιριάζουν στο ήδη υπάρχον πλαίσιο. Ο δεύτερος τύπος, αναφέρεται στην λεγόμενη αίσθηση της επιλογής όπου ο εκπαιδευτικός έχοντας το δικό του πλαίσιο αναφοράς το μετατρέπει προκειμένου αυτό να συνάδει με τις

καινοτομικές απαιτήσεις, οι οποίες εδώ κυριαρχούν. Έπειτα, ο τρίτος τύπος έχει να κάνει με την ανοχή και πιο συγκεκριμένα ο εκπαιδευτικός αποδέχεται τα επακόλουθα της καινοτομίας κρατώντας όμως και το δικό του πλαίσιο αναφοράς με αποτέλεσμα να υπάρχουν ποικίλες αντιλήψεις στον εσωτερικό του κόσμο. Τέλος, ο τέταρτος τύπος νοήματος που ορίζεται έχει να κάνει με την αποστασιοποίηση του εκπαιδευτικού, ο οποίος δεν δέχεται τις καινοτομίες και εξακολουθεί να λειτουργεί με το αρχικό πλαίσιο αναφοράς του. Αξίζει να σημειωθεί πως μπορούν να παρατηρηθούν σε έναν εκπαιδευτικό πολλοί συνδυασμοί και των τεσσάρων τύπων νοήματος.

3.2 Διαδικασία εισαγωγής καινοτομιών

Όσον αφορά τη διαδικασία εισαγωγής καινοτομιών στα εκπαιδευτικά ιδρύματα, έχει παρουσιαστεί με ποικίλους τρόπους. Αναλυτικότερα σύμφωνα με τον Fullan, (1988), σε όλα τα σχολεία ενός κράτους ακολουθείται η ίδια διαδικασία όταν μιλούμε για εισαγωγή καινοτομιών και αυτή αποτελείται από τρεις συγκεκριμένες φάσεις: Α) της υιοθέτησης, Β) της εφαρμογής και Γ) της θεσμοθέτησης.

Η φάση της υιοθέτησης αφορά την λήψη αποφάσεων ώστε να εισαχθούν καινοτομίες και την στάση των άμεσα εμπλεκόμενων με την διαδικασία αυτή. Στο στάδιο αυτό, είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι υποδομές στο σχολείο, να εξεταστεί ότι όντως υπάρχει δυνατότητα εισαγωγής της καινοτομίας, να μελετηθούν οι εξωτερικοί παράγοντες που μπορεί να επηρεάζουν τη διαδικασία καθώς και να εξεταστούν οι σχέσεις μεταξύ όλων των ατόμων στο σχολείο (Hopkins, Ainscow and West 1997:73).

Αξίζει να σημειωθεί, πως στη φάση της υιοθέτησης μπορούν να δοθούν δύο προσεγγίσεις, ανάλογα με το φορέα εισαγωγής καινοτομιών και τις ανάγκες των σχολικών μονάδων. Η πρώτη προσέγγιση ονομάζεται τεχνολογική και είναι αυτή η οποία εισάγεται από το Υπουργείο το οποίο ελέγχει όλα τα σχολεία και έχει να κάνει με την αλλαγή του εκπαιδευτικού συστήματος καθώς και την εκπαιδευτική επιμόρφωση (House, 1997). Ο Παπαναούμ (2000), υπογραμμίζει πως η προσέγγιση αυτή έχει συγκεντρωτικό χαρακτήρα, αποκλίνει από την εκπαιδευτική

πραγματικότητα και δεν δίνει έμφαση στην συλλογική λήψη αποφάσεων. Έπειτα, η δεύτερη προσέγγιση η οποία ονομάζεται πολιτική, αφορά στην σύγκρουση στον εκπαιδευτικό χώρο, όταν ένα άτομο εξαναγκάζεται να χρησιμοποιεί στρατηγικές και λύσεις ώστε να εφαρμόσει την καινοτομία. Τέλος, η τρίτη προσέγγιση ονομάζεται πολιτισμική και παρουσιάζει τη διαφορετικότητα αξιών ανάμεσα στις ενδιαφερόμενες ομάδες όταν υιοθετείται μια καινοτομία, δίνοντας έμφαση στα καθημερινά δρώμενα των σχολικών μονάδων (House, 1979:146-148).

Συνεχίζοντας με τις φάσεις εισαγωγής καινοτομιών στις σχολικές μονάδες, η δεύτερη φάση, της εφαρμογής, αφορά τους παράγοντες που επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά τη διαδικασία, όπως για παράδειγμα τυχόν επιρροές, υλοποίηση αρχικού πλάνου, έλεγχος διαδικασίας και επίλυση προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν. Η τρίτη φάση αφορά τη διαδικασία της θεσμοθέτησης, η οποία έχει να κάνει με την συνέχιση της ισχύος της καινοτομίας.

Επιγραμματικά, η εισαγωγή καινοτομιών για αλλαγή ενός εκπαιδευτικού συστήματος ή μιας σχολικής μονάδας προβάλλεται ως εξής:

- το να αντιληφθούμε την ανάγκη για αλλαγή
- κατανόηση της θεωρίας της καινοτομίας
- σχεδιασμός
- συμμετέχοντες και ο ρόλος τους
- επιλογή σχολικής μονάδας
- υλοποίηση
- αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου και τεχνολογική υποστήριξη
- πλάνο συνέχειας της καινοτομίας
- ολική εφαρμογή και συνεχείς αξιολόγηση (Fullan, 1986:79-80)

Επιπλέον, προβάλλεται η ίδια διαδικασία με έναν ιδιαίτερο τρόπο, μέσω μιας προσομοίωσης. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζεται η διαδικασία εισαγωγής καινοτομιών σαν ένα ναυτικό ταξίδι, με την ομορφιά, την περιπέτεια, τους κινδύνους και γίνεται περιγραφή των σταδίων:

α)επιλογή προορισμού (establishing a destination) όπου είναι ο καθορισμός των στόχων και του οράματος

β) απόπλου (getting launched) που αντικατοπτρίζει την εισαγωγή και εκκίνηση των καινοτόμων δράσεων

γ) υποστήριξη του πληρώματος (supporting the crew) που εννοεί την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

δ) πλοήγηση (navigating) δηλαδή την εφαρμογή των καινοτομιών

ε) λιμάνια-σταθμοί (ports of calls) είναι η αξιολόγηση της κατάστασης

στ) βοήθεια στη θάλασσα (not alone at sea) που αφορά στη δημιουργία υποστηρικτικών μηχανισμών (Filby et al. 1990).

Επιπροσθέτως, ο Inbar (1996) ,δίνει τη δική του εκδοχή στην προαναφερθείσα διαδικασία μέσω μιας ολιστικής προσέγγισης. Παρουσιάζει τη διαδικασία εισαγωγής καινοτομιών σε πέντε φάσεις:

1. Της κατανόησης κατά την οποία αξιολογούνται οι ανάγκες της εκπαιδευτικής πραγματικότητας
2. Του οράματος (vision) όπου παρουσιάζονται και τίθενται οι στόχοι οι οποίοι θα δώσουν το έναυσμα στους εμπλεκόμενους για να δράσουν(Filby et al.,1990)
3. Των προσδοκιών (expectations) όπου αναλύεται το όραμα και δημιουργούνται θετικές στάσεις προς την καινοτομία
4. Της ενδυνάμωσης όπου αφορά την επαγγελματική ανάπτυξη των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών προκειμένου μέσω της συνεχούς μάθησης και της εξοικείωσης με τις καινοτόμες δράσεις να τις κατανοήσουν και να τις εφαρμόσουν όσο το δυνατόν ορθότερα (Filby et al., 1990, Fullan, 1993,2002 , Vandenberghe, 1995, Earl&Lee, 2000, Cohen&Ball, 2006),
5. Της υποστήριξης κατά την οποία προσδοκάται να αναπτυχθεί ένα αίσθημα εμπιστοσύνης προς τις καινοτομίες και να αποφευχθούν αισθήματα ανασφάλειας και αβεβαιότητας τα οποία τείνουν να καλλιεργούνται στους εμπλεκόμενους με διαδικασίες καινοτομιών.

Συνοψίζοντας, όλες οι παραπάνω φάσεις θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως η κλασική διάκριση εφαρμογής καινοτομιών: σχεδιασμός, έρευνα, ανάπτυξη, διάχυση.

Με τον τρόπο αυτό, γίνεται αντιληπτό ότι όλες οι περιγραφές συγκλίνουν σε ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά στο σύνολό τους όπως: η δημιουργία οράματος, η προώθηση, η τάση για επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, καθώς και η ύπαρξη υποστηρικτικών μηχανισμών. Τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά δημιουργούν ένα αίσθημα σιγουριάς προς τη διαδικασία εισαγωγής καινοτομιών και αφήνουν πίσω αρνητικές σκέψεις και στάσεις όπως κίνδυνοι αποτυχίας, αβεβαιότητα και αρνητικές αντιδράσεις από μεριάς εκπαιδευτικών, βοηθώντας παράλληλα και στη δημιουργία δέσμευσης για τους σκοπούς και τους στόχους της διαδικασίας (Inbar, 1996).

3.3 Αντιστάσεις εκπαιδευτικών

Υπάρχουν ποικίλοι λόγοι για τους οποίους τυγχάνει οι εκπαιδευτικοί να είναι αντίθετοι με την εισαγωγή καινοτομιών και μπορεί να σχετίζονται με πιέσεις τόσο εσωτερικές όσο και εξωτερικές ή και παράλληλα και των δύο μορφών (Fullan, 1991).

Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά τις εσωτερικές πιέσεις, είναι αυτές που σχετίζονται με τις μεταβολές των εκπαιδευτικών, οι αλλαγές στα εκπαιδευτικά συστήματα, η ποιότητα ζωής τόσο των ίδιων των εκπαιδευτικών, όσο και των μαθητών στο σχολείο κ.α. Αξίζει να σημειωθεί πως είναι δυνατή η ύπαρξη εσωτερικών πιέσεων και εντός και εκτός του εκπαιδευτικού συστήματος.

Επιπροσθέτως, οι εξωτερικές πιέσεις αφορούν τις αλλαγές που σχετίζονται με τα σημερινά δρώμενα, την τεχνολογική εξέλιξη, τη συνεχή παροχή νέας γνώσης καθώς και τις κοινωνικοοικονομικές αλλαγές (Burnes, 1992).

Έχει παρατηρηθεί, ότι για τους εκπαιδευτικούς συχνά η ανεπαρκής πληροφόρηση καθώς και η παραπληροφόρηση, ο φόβος για το ξένο, για την αποτυχία, η αβεβαιότητα, η έλλειψη ελέγχου είναι μερικοί από τους άξονες που προξενούν το αίσθημα αποφυγής και απομάκρυνσης των εκπαιδευτικών και την αρνητική τους στάσεις προς τις καινοτομίες (Harris, 2009, Townsend & Bates 2007). Έτσι προκύπτει, ότι οι αντιστάσεις των εκπαιδευτικών οφείλονται στο ότι λόγω των προαναφερθέντων, οι ίδιοι δεν αντιλαμβάνονται τα οφέλη που θα επέλθουν μέσω της αλλαγής, δημιουργείται ένα ψυχρό κλίμα, με έλλειψη εμπιστοσύνης και ελλιπείς προσωπικές σχέσεις καθώς και ανθίζει ο φόβος για αδυναμία και σύγκριση.

Παράλληλα, διατυπώνονται τέσσερις κατηγορίες εμποδίων προς την αλλαγή και αυτές είναι:

- ✓ Εμπόδια αξιών, όπου υπάρχει αντίσταση προς την αλλαγή όταν διαφωνεί με τις αξίες του, την κουλτούρα και την ιδεολογία του
- ✓ Εμπόδια δύναμης, όπου το άτομο αντιστέκεται στην αλλαγή, νιώθοντας ότι μειώνεται η δύναμή του
- ✓ Ψυχολογικά εμπόδια, όταν το άτομο νιώθει πως δεν υπάρχει εμπιστοσύνη, ασφάλεια και διαταράσσεται η σταθερότητα που νιώθει πριν την εισαγωγή καινοτομιών/αλλαγών
- ✓ Πρακτικά εμπόδια, όπου υπάρχει αντίσταση στην αλλαγή λόγω ανεπάρκειας υλικοτεχνικών πόρων και μέσων.

3.4 Αντιμετώπιση αντίστασης

Οι έμπειροι εκπαιδευτικοί οι οποίοι πράττουν με βάση τους δικούς τους στόχους και τα δικά τους κίνητρα είναι αυτοί οι οποίοι έχουν την τάση να επιθυμούν τον έλεγχο όλων των κινήσεων και επιλογών του διδακτικού τους έργου. Το σχολικό περιβάλλον καθορίζεται τόσο από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, όσο και από το σχολικό πλαίσιο, καθότι είναι αναγκαίο να αισθάνονται και να λειτουργούν αυτόνομα στον εργασιακό τους χώρο (Lasky, 2005, σ.900). Προκειμένου να διατηρήσουν την επαγγελματική τους ταυτότητα, οι εκπαιδευτικοί νιώθουν την ανάγκη να έχουν τον έλεγχο του έργου τους στην σχολική μονάδα. Όταν εισάγονται καινοτομίες στα σχολεία οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να προσαρμοστούν σύμφωνα με τις νέες συνθήκες πράγμα το οποίο συχνά τους επηρεάζει καθώς διαταράσσει την «ασφάλεια» τους. Παραδείγματος χάριν, όταν ένας εκπαιδευτικός έχει μεγάλη εμπειρία και συνήθως τα πιστεύω του έρχονται σε αντίθεση με εκείνα που εισάγει η καινοτομία, τότε χρησιμοποιεί τον έλεγχο ώστε να αντιδράσει σε αυτήν (MacMillan, 1978). Ωστόσο, όταν ένας εκπαιδευτικός έχει στόχους και αξίες οι οποίες συνάδουν με αυτούς της καινοτομίας τότε η εφαρμογή της εισάγεται ευκολότερα. Έτσι, είναι αναγκαίο να καταστεί σαφές ποιοι είναι οι στόχοι των εκπαιδευτικών, εάν συνάδουν η διαφέρουν με αυτούς της καινοτομίας και έτσι να αντιμετωπιστεί η αντίσταση η οποία προβάλλουν στην εισαγωγή και εφαρμογή της. Επιπροσθέτως, μερικές

τεχνικές οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση αντίστασης είναι, το να υπάρχει αποτελεσματική επικοινωνία στο σχολικό περιβάλλον, οι εκπαιδευτικοί να κατέχουν ενεργό ρόλο σε όλες τις φάσεις της αλλαγής, να ενθαρρύνονται οι προσπάθειες με απώτερο σκοπό την επιτυχία, και να προβάλλονται τα πλεονεκτήματα της αλλαγής, να υπάρχει εμπιστοσύνη, να αξιολογείται κάθε έργο ώστε να εντοπίζονται τυχόν προβλήματα και να λύνονται, να δημιουργούνται κίνητρα, και να αξιοποιούνται τα δυνατά σημεία κάθε ατόμου και να υπάρχει έτσι επιμόρφωση (Morrison, 1998). Γίνεται λοιπόν, άμεσα αντιληπτή η ανάγκη των εκπαιδευτικών για ώθηση κινήτρων, για ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων καθώς και για συνεργασία με σκοπό την άμεση επίλυση τυχόν συγκρούσεων (Tomlinson,1993).

3.5 Εκπαιδευτική επιμόρφωση

Τόσο οι απαιτήσεις όσο και οι ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας αυξάνονται συνεχώς με αποτέλεσμα οι εκπαιδευτικοί να πρέπει να ανανεώνουν τις γνώσεις τους. Τα τελευταία χρόνια κυριαρχεί μία παγκόσμια τάση για διά βίου παιδιά και μάθηση. Μέσω του διαδικτύου «e-learning» καθώς και των ανοιχτών πανεπιστημίων, Έχουν όλοι την δυνατότητα να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους και να διευρύνουν τους ορίζοντες τους πράγμα που προωθεί και την εισαγωγή καινοτομιών στον εκπαιδευτικό χώρο (Παπαναούμ, 2003).

Η εκπαιδευτική επιμόρφωση χρήζει μεγάλης σημασίας καθώς συνδέεται άμεσα και με τις καινοτόμες δράσεις στους εκπαιδευτικούς χώρους. Παράλληλα όταν οι εκπαιδευτικοί εμπλέκονται σε μια συνεχή διαδικασία μόρφωσης, δίνουν και αυτοί με τη σειρά τους το παράδειγμα στους μαθητές τους για μία αναγκαία διά βίου παιδιά και μάθηση.

Σύμφωνα με τον Grace (2000) , ο οποίος ανέλυσε τα αποτελέσματα ποικίλων ερευνών κατέληξε στο συμπέρασμα πως όταν οι εκπαιδευτικοί επιμορφώνονται, τείνουν να επηρεάζουν σε θετικό βαθμό τους μαθητές σε σύγκριση με παράγοντες όπως ο αριθμός των μαθητών σε μία τάξη ή η διδακτική εμπειρία κάθε εκπαιδευτικού. Παράλληλα κι άλλες έρευνες οι οποίες αναφέρονται στην βελτίωση

των σχολείων, παρουσίασαν ότι η δια βίου μάθηση των εκπαιδευτικών είναι αναγκαία έτσι ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της διδακτικής διαδικασίας και έτσι να βελτιωθεί και η επίδοση των μαθητών (Day ,1999, Hopkins,2001).

Από την άλλη μεριά δεν είναι λίγοι οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι αγνοούν την παρακολούθηση επιμορφωτικών σεμιναρίων και μαθημάτων είτε λόγω έλλειψης χρόνου, είτε λόγω δυσκολιών στο να παρακολουθούν δια ζώσης τα μαθήματα (McIsaac & Gunawardena, 1996).

Επιπλέον μέσω μελετών έχει αποδειχθεί πως η επιμόρφωση καθώς και η διδασκαλία μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας είναι το ίδιο αποτελεσματική με τη διά ζώσης επιμόρφωση (Clark,2000, Paloff & Pratt, 2001, Salmon, 2000). Πλέον, στις σύγχρονες κοινωνίες χάρη στο διαδίκτυο χιλιάδες εκπαιδευτικοί καθημερινά επιμορφώνονται ασχέτως τόπου και χρόνου (Clark,2000).

Στο εξωτερικό και συγκεκριμένα στις ΗΠΑ οι εκπαιδευτικοί προκειμένου να μπορέσουν να διατηρήσουν την διδακτική τους άδεια, οφείλουν κάθε πενταετία να συμπληρώνουν έναν συγκεκριμένο αριθμό επιμορφωτικών μαθημάτων. Λόγω αποστάσεων και ποικίλων αναγκών , η χρήση δικτυακών τεχνολογιών για επιμόρφωση εξ αποστάσεως είναι σύνηθες φαινόμενο (Leach ef al.,2004) .

Στο υπόμνημα του συμβουλίου της Ευρώπης της Λισαβόνας το 2000, όσον αφορά τη διά βίου παιδεία, παρουσιάζεται η εισαγωγή καινοτομιών που έχει να κάνει με την διδασκαλία και τη μάθηση αλλά και την εξ αποστάσεως μάθηση προκειμένου η εκπαιδευτική διαδικασία να έρθει πιο κοντά στο σπίτι. Κύριος στόχος των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων είναι το να μάθουν οι μαθητές το πώς να μαθαίνουν. Προκειμένου όμως να γίνει πράξη αυτή η θεωρία, είναι αναγκαία η παροχή ευκαιριών για συνεχή μόρφωση. Έτσι, η ορθή χρήση του διαδικτύου καθώς και η μάθηση μέσω αυτού μπορούν να συμβάλλουν στο να βελτιωθεί η διαδικασία της επιμόρφωσης, να βελτιωθούν οι στάσεις και οι πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στην τεχνολογία και την καινοτομία, να βελτιωθεί η ποιότητα διδασκαλίας των μαθητών, να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό σύστημα και τέλος να καλλιεργηθούν πρότυπα επιμόρφωσης τα οποία θα έχουν τη δυνατότητα να εφαρμοστούν και σε άλλους τομείς της κοινωνίας όπως για παράδειγμα στην βιομηχανία (Clark, 2000).

Το να χρησιμοποιείται το διαδίκτυο για παραδοσιακές μεθόδους επιμόρφωσης καθώς και το να χρησιμοποιείται για παράδοση ενός συνολικού προγράμματος επιμόρφωσης είναι τα δυο πιο διαδεδομένα είδη εκπαιδευτικών επιμορφώσεων. Αξίζει να σημειωθεί πως βάσει μελετών, ο αποτελεσματικότερος τρόπος εκπαιδευτικής επιμόρφωσης είναι ο συνδυασμός της παραδοσιακής επιμόρφωσης με αυτή της εξ αποστάσεως (Clark, 2000).

Στις ΗΠΑ το γνωστότερο μοντέλο διαδικτυακής επιμόρφωσης είναι το STAR-Online, το οποίο είναι μια εικονική κοινότητα η οποία δημιουργήθηκε το 2000 από το υπουργείο παιδείας των ΗΠΑ με σκοπό την επιμόρφωση των δασκάλων με τη χρήση τεχνολογικών μέσων. Έχουν δηλαδή οι εκπαιδευτικοί τη δυνατότητα πρόσβασης σε ποικίλες πηγές, για μια καλύτερη διδακτική διαδικασία.

Επιπροσθέτως, ένα εξίσου γνωστό επιμορφωτικό πρόγραμμα μέσω διαδικτύου είναι το Tapped-In, το οποίο προσφέρει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να συνδεθούν σε εικονικές αίθουσες διδασκαλίας οι οποίες είναι κατάλληλα σχεδιασμένες για την επιμόρφωση τους, την συνομιλία, την ανταλλαγή απόψεων και για τη γενικότερη επαφή τους. Μέσω αυτής της σελίδας, ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να παρακολουθήσει διάφορα μαθήματα που τον απασχολούν, να ανταλλάξει απόψεις με συναδέλφους, να συνεργαστεί μαζί τους ώστε να υλοποιηθεί μια εργασία, να πειραματιστεί με καινούργιες ιδέες και γενικότερα να συμμετάσχει σε ένα κλίμα το οποίο προωθεί την καινοτομία την εισαγωγή και την εφαρμογή της στους εκπαιδευτικούς χώρους.

3.6 Εισαγωγή καινοτομιών στο σχολικό οργανισμό: η περίπτωση της Ελλάδας

Επιθυμώντας τη διερεύνηση των βαθύτερων αιτιών, που τείνουν να αποστρέφουν τους εκπαιδευτικούς από την υλοποίηση καινοτόμων δράσεων, δίνεται βάση στη δομή του Ελληνικού Εκπαιδευτικού συστήματος, προβάλλοντας τον ιδιαίτερα συγκεντρωτικό χαρακτήρα που το χαρακτηρίζει, κυρίως στην Πρωτοβάθμια αλλά και στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Ανδρέου & Παπακωσταντίνου, 1994). Οι διοικητικές αρμοδιότητες, οι οποίες επέρχονται στο σχολείο είναι σχεδόν ανύπαρκτες (Κουτούζης, 2012), εναποθέτοντάς του τον εκτελεστικό ρόλο της κεντρικής

εκπαιδευτικής πολιτικής (Μαυρογιώργος, 2008). Έτσι λόγω της αποστασιοποίησης του σχολικού οργανισμού από την εκπαιδευτική πολιτική, οι εκπαιδευτικοί είναι υποχρεωμένοι κατά τη διαδικασία αλλαγών, να τις εφαρμόσουν δίχως να εισχωρήσουν στο βαθύτερο νόημά τους, προσπαθώντας μόνο να τις κατανοήσουν επιφανειακά μέσω ανάγνωσης εγκυκλίων ή παρακολούθησης σεμιναρίων επιμόρφωσης (Μαυρογιώργος, 2008).

Υπό αυτές τις συνθήκες, όταν επέλθει μια αποτυχία στην εφαρμογή καινοτομιών, οι εκπαιδευτικοί επιρρίπτουν την ευθύνη στην κεντρική διοίκηση, όταν παράλληλα το ίδιο το Υπουργείο Παιδείας σε περίπτωση αποτυχίας, αποδίδει τις ευθύνες στους ίδιους τους εκπαιδευτικούς (Παπακωνσταντίνου, 2012). Για το λόγο αυτό, οι εκπαιδευτικοί αποφεύγουν τη λήψη πρωτοβουλιών που αφορούν την εφαρμογή καινοτόμων δράσεων στο σχολείο, υποβαθμίζοντας το ρόλο τους. Σε περιπτώσεις εφαρμογής καινοτομιών από τους εκπαιδευτικούς, γίνεται έπειτα από δική τους βούληση, καθώς δεν ακολουθούν πιστά το αναλυτικό πρόγραμμα. Παρομοίως, οι θεσμοθετημένες καινοτόμες δράσεις δεν είναι ευρέως αποδεκτές από τους εκπαιδευτικούς, διότι εφαρμόζοντάς τες θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν ειδικές διδακτικές πρακτικές που δεν εμπεριέχονται στις οδηγίες που δίνονται από το Υπουργείο (Μαυρογιώργος, 2008).

Τα τελευταία χρόνια, ο εκπαιδευτικός οργανισμός είναι αυτός που υποδέχεται κριτικά τα σχέδια της εκπαιδευτικής πολιτικής λόγω του ότι την ασκεί αλλά και τη διαμορφώνει. Για να εφαρμοστούν ωστόσο καινοτομίες, είναι απαραίτητη η υιοθέτηση ενός νέου σχεδιασμού που θα εξυπηρετούνται οι τοπικές ανάγκες της κοινωνίας. Ο νέος αυτός σχεδιασμός θα συνδέει το σχολείο με την τοπική κοινωνία, επιτρέποντας στη διαμόρφωση εσωτερικής εκπαιδευτικής πολιτικής, μέσα από τη συνεργασία, τη συμμετοχή και τη συλλογικότητα (Μαυρογιώργος, 2008), ώστε να καινοτομεί, να προγραμματίζει και να αξιολογεί, μέσω της διαμόρφωσης της εκπαιδευτικής πολιτικής (Δακοπούλου, 2008).

Για την υλοποίηση των προαναφερθέντων, θα πρέπει να απαλλαχτεί η ελληνική κοινωνία, από το γραφειοκρατικό σύστημα διοίκησης που τη χαρακτηρίζει, κατά το οποίο το κράτος δίνει εκτελεστικές εντολές στους εκπαιδευτικούς και παράλληλα γονείς και μαθητές γίνονται παθητικοί δέκτες της κεντρικής εκπαιδευτικής πολιτικής (Μαυρογιώργος, 2008).

Στην Ελλάδα, το κράτος κατέχει το ρόλο του ρυθμιστή, και λόγω του ότι η υλοποίηση καινοτομιών προϋποθέτει τη μετάβαση σε ένα αποκεντρωμένο διοικητικό σύστημα, το κράτος οφείλει να έχει το ρόλο του συντονιστή, δίνοντας ολοένα και περισσότερες αρμοδιότητες στην τοπική κοινωνία. Έτσι, γονείς και μαθητές έχουν ενεργό ρόλο στη σχολική πραγματικότητα, έχοντας δικαίωμα επιλογής σχολείου, οι εκπαιδευτικοί κατέχουν έναν επικουρικό ρόλο και το σχολείο γίνεται πλέον μια αυτοτελής μονάδα (Παπακωνσταντίνου, 2012). Η παροχή αυτονομίας ωστόσο, απαιτεί και έλεγχο καθώς σε άλλη περίπτωση διαφθείρεται (Everard & Morris, 1999). Το κράτος γίνεται υποστηρικτής του σχολείου κατά τη διαδικασία αλλαγής, παρέχοντας πόρους, ελέγχει τους εκπαιδευτικούς, την επιμόρφωσή τους και παράλληλα τους αξιολογεί. Με βάση όλα τα παραπάνω, ο εκπαιδευτικός οργανισμός, συμμετέχει κριτικά στην όλη διαδικασία, διαμορφώνοντας την εσωτερική εκπαιδευτική πολιτική με την ενίσχυση των προγραμμάτων σπουδών που συμπίπτουν με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας (Μαυρογιώργος, 2008).

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ: Η ΕΡΕΥΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο : Μεθοδολογία Έρευνας

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο, περιγράφεται αναλυτικά ο μεθοδολογικός σχεδιασμός της έρευνας , ενώ παράλληλα καταγράφεται ο στόχος της ,τα ερευνητικά της ερωτήματα , οι συμμετέχοντες, η διαδικασία συλλογής δεδομένων καθώς και τα

αποτελέσματα της έρευνας. Η έρευνα διεξήχθη με τη χρήση ερωτηματολογίων σε εν ενεργεία εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης του Νομού Θεσσαλονίκης και συγκεκριμένα των δήμων Νεάπολης-Συκεών, Παύλου Μελά και Πολίχνης.

4.1 Στόχος της έρευνας

Λόγω των ραγδαίων εξελίξεων στην τεχνολογία, στην οικονομία, καθώς και στην εκπαίδευση, το σημερινό σχολείο καλείται να συμβαδίζει με τις τρέχουσες συνθήκες και να καλύπτει τις νέες ανάγκες που δημιουργούνται. Η ανάγκη για αλλαγές στην εκπαίδευση είναι επιτακτική (Κυπριανός, 2011).

Από τη δεκαετία του '70 πραγματοποιήθηκαν ποικίλες αλλαγές στην εκπαίδευση, οι οποίες ωστόσο δεν επέδειξαν αποτελεσματικότητα. Έγιναν ποικίλες προσπάθειες για αλλαγές και μεταρρυθμίσεις οι οποίες όμως είχαν ανεπιθύμητη έκβαση. Για το λόγο αυτό έμειναν αναλλοίωτες πολλές παθογένειες της ελληνικής εκπαίδευσης, όπως είναι η δυσπιστία μεταξύ των φορέων της εκπαιδευτικής διαδικασίας (κράτος, εκπαιδευτικοί, γονείς, μαθητές), η περιορισμένη λήψη πρωτοβουλιών καθώς και οι άσκοπες συγκρούσεις (Κυπριανός, 2011).

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω συνθηκών, την τελευταία δεκαετία η καινοτομία κυριαρχεί στα σχολεία καθώς μέσω αυτής οι ανάγκες των σχολείων εξυπηρετούνται αμεσότερα και με καλύτερο τρόπο. Μέσω της εφαρμογής καινοτομιών υπάρχει ευελιξία και η σχολική μονάδα μπορεί να την προσαρμόζει στις δικές της ανάγκες. Με τον τρόπο αυτό, βελτιώνεται και η συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, με τους γονείς καθώς και με τους ίδιους τους μαθητές λόγω του ότι, όλοι αυτοί εμπλέκονται στην συγκεκριμένη διαδικασία.

Επιπροσθέτως, μέσω της εισαγωγής καινοτομιών, το σχολείο σκοπεύει στην βελτίωση των αναγκών του, ενώ παράλληλα διαμορφώνει την δική του ταυτότητα. Ωστόσο πέρα από τα θετικά χαρακτηριστικά της καινοτομίας, τα αποτελέσματα δεν είναι πάντοτε τα επιθυμητά. Ποικίλα προβλήματα, όπως η ακατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή, οι ελάχιστοι οικονομικοί πόροι, η αδιαφορία και ο φόβος των εκπαιδευτικών, η έλλειψη συνεργασίας κ.α. είναι μερικοί από τους σημαντικότερους παράγοντες που οδηγούν σε μια αποτυχημένη καινοτομία (Hinde, 2004).

Σπουδαιότερο ρόλο για την ύπαρξη ενός ισορροπημένου κλίματος και την επίλυση προβλημάτων, κατέχει ο διευθυντής του σχολείου, ο οποίος είναι σε θέση να δημιουργήσει ένα θετικό κλίμα, να ωθήσει τους εκπαιδευτικούς να ενστερνιστούν τα οφέλη της καινοτομίας και να την εισαγάγουν στην καθημερινή τους εκπαιδευτική διαδικασία (Πασιαρδής, 2004).

Στόχος της συγκεκριμένης έρευνας είναι η διερεύνηση των απόψεων των διευθυντών και των εκπαιδευτικών των δημοτικών σχολείων, όσον αφορά στην εισαγωγή καινοτομιών στην εκπαίδευση.

4.2 Ερευνητικά ερωτήματα

Στη συγκεκριμένη μελέτη διερευνώνται τα εξής ερευνητικά ερωτήματα:

1. Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών και των διευθυντών για το περιεχόμενο της έννοιας «καινοτομία» καθώς και αν κατέχουν τις βασικές γνώσεις προκειμένου να υλοποιήσουν ένα καινοτόμο πρόγραμμα;
2. Ποια είναι η γνώμη τους για την αξιολόγηση μιας καινοτομίας;
3. Ποιος είναι ο ρόλος της συνεργασίας για επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;
4. Ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;
5. Εντάσσουν οι εκπαιδευτικοί στη διδασκαλία τους καινοτόμα προγράμματα;
6. Έχουν εντοπίσει οι εκπαιδευτικοί οφέλη στη σχολική μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών;

4.3 Μέσο συλλογής δεδομένων

Ως μεθοδολογικό εργαλείο, για τη συλλογή του ερευνητικού υλικού χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο, όπου και συμπληρώθηκε από τα υποκείμενα της έρευνας, στη συγκεκριμένη περίπτωση από τους εκπαιδευτικούς και διευθυντές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το ερωτηματολόγιο είναι το μέσον επικοινωνίας

(interface) ανάμεσα σε ερευνητή και ερωτώμενους, είτε με άμεσο είτε έμμεσο τρόπο. Αποτελεί μια κρίσιμη και λεπτή εργασία εξαιτίας των ιδιοτήτων, η οποία έχει εξέχουσα σημασία για την εξελικτική πορεία της έρευνας (Παρασκευόπουλος , 1993).

Οι βασικές αρχές σχεδιασμού ενός ερωτηματολογίου, λήφθηκαν υπόψη, προκειμένου να υπάρξει μια ορθή επιστημονική μελέτη, βασισμένη σε αξιόπιστα αποτελέσματα. Οι ερωτήσεις οι οποίες περιλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο είναι και κλειστού και ανοιχτού τύπου.

Στο σύνολό του, το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 27 ποιοτικές και ποσοτικές ερωτήσεις, μέσα από τις οποίες διερευνάται το εργασιακό περιβάλλον των εκπαιδευτικών, με τις απόψεις και τις στάσεις των διευθυντών και των εκπαιδευτικών , που αφορούν την εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών στη σχολική μονάδα. Στην αρχή του ερωτηματολογίου, καταγράφεται μέσω διχοτομικών ερωτήσεων, το προφίλ των εκπαιδευτικών, όπως το Φύλο, η Ηλικία , η Ειδικότητα, τα έτη υπηρεσίας/διοίκησης στο συγκεκριμένο σχολείο, καθώς και το Μεταπτυχιακό και αν υπάρχει, ποιο είναι αυτό. Εν συνεχεία, οι ερωτήσεις είναι κλίμακας Likert και αφορούν τον γνωστικό άξονα ,δηλαδή την έννοια της καινοτομίας και έχουν πεντάβαθμη κλίμακα (καθόλου, λίγο, αρκετά, πολύ, πάρα πολύ) ώστε να προκύψουν αποτελέσματα, σχετικά με τον επιμορφωτικό άξονα ,δηλαδή με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Τέλος, το ερωτηματολόγιο έχει ως τέταρτο άξονα τον συμπεριφοριστικό , τον τρόπο δηλαδή διαχείρισης και αντιμετώπισης από μεριάς εκπαιδευτικών, εισαγωγής μιας καινοτομίας, την κατάρτιση τους απέναντι στις καινοτομίες καθώς και τις προτάσεις τους.

4.4 Η διεξαγωγή της έρευνας

Η διεξαγωγή της έρευνας, πραγματοποιήθηκε σταδιακά από τον Σεπτέμβριο του 2018 και ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2019. Προκειμένου να υλοποιηθεί το έργο, ήταν απαραίτητη η επίσκεψή μου σε σχολεία του δήμου Θεσσαλονίκης και πιο συγκεκριμένα σε δημοτικά σχολεία του Δήμου Νεάπολης- Συκεών , Δήμου Παύλου Μελά και Πολίχνης.

Το κλίμα υπό το οποίο πραγματοποιήθηκε η έρευνα κατά τις επισκέψεις μου στα σχολεία ήταν θετικό, μέσα σε πλαίσια εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης. Οι εκπαιδευτικοί ανταποκρίθηκαν άμεσα στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, ενώ κι εγώ με τη σειρά μου, τους διευκρίνισα αρχικά για τους στόχους και την αξία της συνολικής προσπάθειάς μου μέσα από αυτή την έρευνα κι έπειτα όπως ήδη αναφερόταν και στο ερωτηματολόγιο, έκανα λόγο για τη διασφάλιση της ανωνυμίας και εμπιστευτικότητας των ευρημάτων.

Οι απαντήσεις των ερωτηματολογίων δόθηκαν τόσο εντός των σχολικών χώρων και σε χρόνο κατά τον οποίο οι εκπαιδευτικοί ήταν διαθέσιμοι όσο και σε εξωσχολικούς χώρους, πέραν του εργασιακού ωραρίου.

4.5 Δείγμα της έρευνας

Στην έρευνα συμμετείχαν 100 εν ενεργεία εκπαιδευτικοί οι οποίοι ορίζουν και τον πληθυσμό της, ανάμεσά τους και 17 διευθυντές από σχολεία της Θεσσαλονίκης, των Δήμων Νεάπολης-Συκεών, του Δήμου Παύλου Μελά καθώς και του Δήμου Πολίχνης. Η επιλογή των συμμετεχόντων, έγινε με τη μέθοδο της απλής τυχαίας δειγματοληψίας, βάση της οποίας, οποιαδήποτε μονάδα του πληθυσμού θα μπορούσε βάση πιθανοτήτων να συμπεριληφθεί στο δείγμα (Deming, 1960). Βασικός γνώμονας ήταν το διαφορετικό προφίλ των εκπαιδευτικών και των διευθυντών, καθώς και η διαφορετική σχολική πραγματικότητα, καθημερινότητα και εμπειρίες .

4.6 Ανάλυση των δεδομένων

Προκειμένου να αναλυθούν τα δεδομένα της έρευνας τα οποία αποκτήθηκαν μέσω του ερωτηματολογίου, χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πρόγραμμα SPSS. Η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων αφορά δύο άξονες, την Περιγραφική και την Επαγωγική στατιστική. Όσον αφορά την Περιγραφική στατιστική, αυτή αφορά τη μελέτη της μέσης τιμής, της διαμέσου, τις τυπικές αποκλίσεις καθώς και τη σύγκριση μιας τιμής σε σχέση με όλες τις υπόλοιπες. Η Επαγωγική στατιστική, αφορά στη

σύγκριση δύο ή περισσότερων ομάδων, ως προς μια ανεξάρτητη μεταβλητή, έχοντας υπόψη την εξαρτημένη, καθώς και στο να συσχετίσουμε δύο ή και περισσότερες μεταβλητές, ελέγχοντας παράλληλα και υποθέσεις που κάνουν προβλέψεις σχετικά με τις ομάδες ή τις μεταβλητές τους. Τα παραπάνω ελέχθηκαν με τις μεθόδους «Crosstabs» και test ("chi-square test") ως έλεγχος ανεξαρτησίας μεταξύ των μεταβλητών. Το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας (significance) προκαθορίστηκε σε 0,05, που σημαίνει πως αν το p-value (probability value or asymptotic significance (sig.)) είναι μεγαλύτερο του 0,05 ($p > 0,05$), τότε δεχόμαστε τη μηδενική υπόθεση δηλαδή ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση (significance) μεταξύ των μεταβλητών, δηλαδή η μία μεταβλητή δεν επηρεάζει την άλλη. Αναφέρεται πως σε κατηγορικές μεταβλητές τύπου likert, έχει οριστεί ο μέσος όρος όπως ορίζεται και σε μία ποσοτική μεταβλητή ( ) για να φαίνεται πιο εύκολα η τάση των απαντήσεων του δείγματος, και όχι για να προσδιοριστεί συγκεκριμένα μία τιμή.

Σημαντικότερος στόχος της έρευνας είναι να εντοπιστούν και να παρουσιαστούν τυχόν σχέσεις μεταξύ κάποιων ανεξάρτητων και εξαρτημένων μεταβλητών.

Αναλυτικότερα, ανεξάρτητες μεταβλητές θεωρήθηκαν το φύλο των συμμετεχόντων, η ηλικία, η ειδικότητα, το μεταπτυχιακό, το διδακτορικό καθώς και τα έτη υπηρεσίας τους. Από την άλλη μεριά, ως εξαρτημένες μεταβλητές θεωρήθηκαν τα υπόλοιπα υποερωτήματα του ερωτηματολογίου.

4.7 Περιορισμοί της Έρευνας

Είναι απαραίτητο να τονιστεί, πως τα συμπεράσματα της έρευνας δε θα πρέπει να έχουν γενικό χαρακτήρα, θεωρώντας πως αντιπροσωπεύουν το σύνολο των Ελλήνων εκπαιδευτικών και διευθυντών.

Το μέγεθος του δείγματος της έρευνας ήταν ελάχιστο, έτσι ως αποτέλεσμα τα ευρήματα να μη μπορούν να γενικευτούν. Ένα δείγμα μεγαλύτερου εύρους που θα κάλυπτε και άλλους νομούς της Ελλάδας, θα μας επέτρεπε μια σφαιρικότερη και πιο αντιπροσωπευτική άποψη.

Αξίζει να σημειωθεί, πως με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου ως μεθοδολογικό εργαλείο τα προβλήματα που εμφανίστηκαν ήταν κυρίως η μη επιστροφή των ερωτηματολογίων σε ποσοστό 16,7 από το γενικό σύνολο, ή αλλιώς, ο βαθμός

ανταπόκρισης του δείγματος, τα οποία διανεμήθηκαν στους συμμετέχοντες. Έτσι, τα αποτελέσματα της έρευνας είναι περιορισμένα, λόγω του συγκεκριμένου δείγματος τόσο σε αριθμό, όσο και από άποψη νομού της Ελληνικής επικράτειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Αποτελέσματα

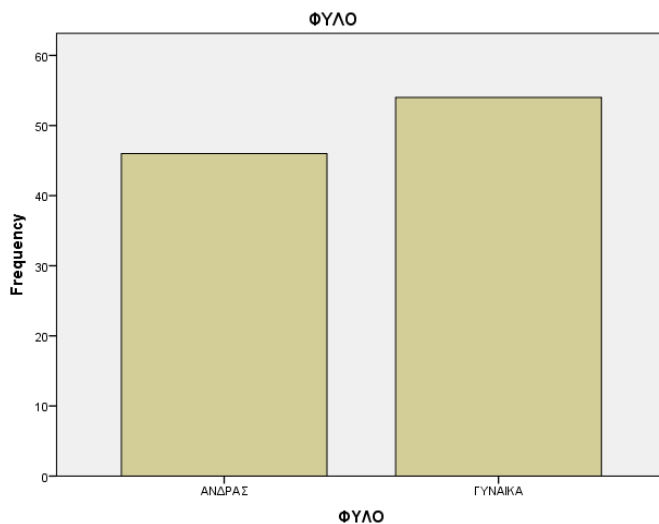
5.1 Δημογραφικά Στοιχεία- Κατανομή του δείγματος με βάση τις ανεξάρτητες μεταβλητές

Πίνακας 1

ΦΥΛΟ

ΦΥΛΟ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΑΝΔΡΑΣ	44	33,3	44,0	44,0
	ΓΥΝΑΙΚΑ	56	42,4	56,0	100,0
	Total	100	75,8	100,0	
Missing	System	32	24,2		
Total		132	100,0		

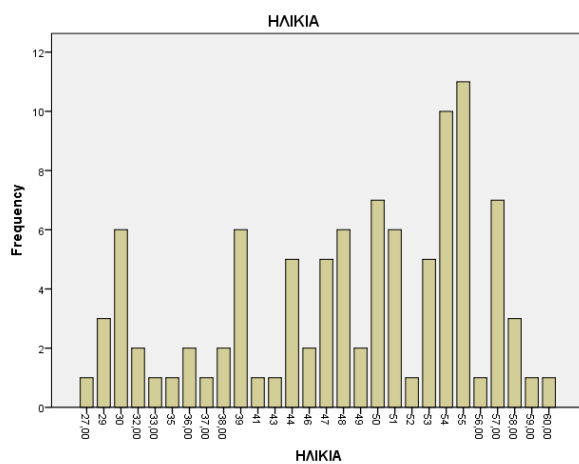

Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε, συμμετείχαν συνολικά 100 εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, εκ των οποίων οι 56 ήταν γυναίκες με ποσοστό 56%, ενώ οι άνδρες ήταν 44 με ποσοστό 44% αποτελώντας και την πλειονότητα του πληθυσμού της έρευνας.

Πίνακας 2

ΗΛΙΚΙΑ

		Total					
		27,00	29	30	32,00	33,00	35
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	0	1	3	0	1	0
	ΓΥΝΑΙΚΑ	1	2	3	2	0	1
Total		1	3	6	2	1	1

27-35 Από τους εκπαιδευτικούς που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο, 14 είχαν ηλικία μεταξύ 27-35, 14%. Από αυτούς 5 ήταν άνδρες και 9 ήταν γυναίκες.

36-45 Στην ηλικία αυτή ανήκαν 18 από τους εκπαιδευτικούς της έρευνάς μας και από αυτούς, 18% ,11 άνδρες και 7 ήταν γυναίκες.

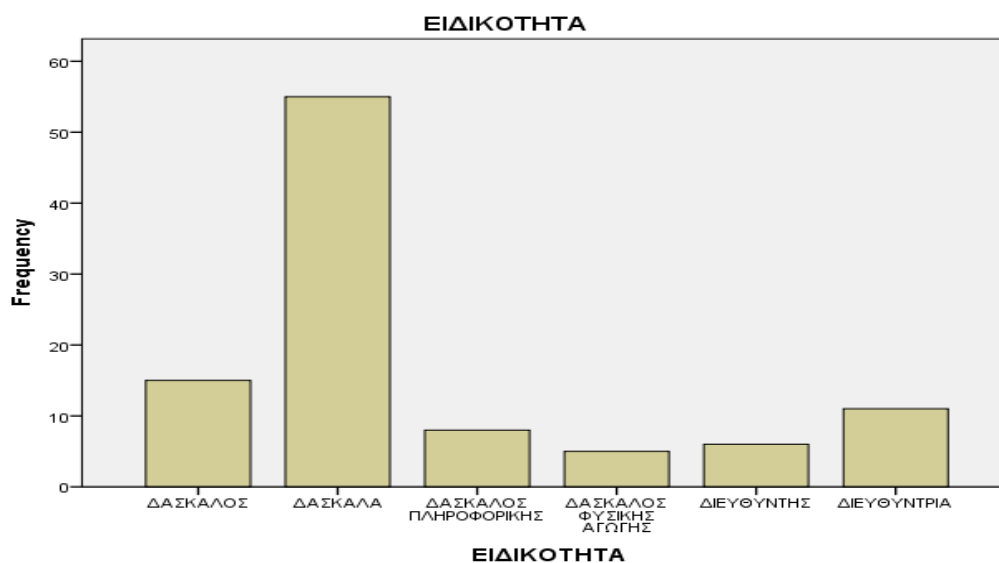
46-55 Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί με αριθμό 55, ήταν ηλικίας 46-55, 55%, και από αυτούς 23 άνδρες και 32 ήταν γυναίκες.

56- 60 Στην κατηγορία αυτή βρέθηκαν 24 εκπαιδευτικοί, 24%, εκ των οποίων, 10 ήταν άνδρες και 14 ήταν γυναίκες.

Πίνακας 3

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΔΑΣΚΑΛΟΣ	15	11,4	15,0	15,0
	ΔΑΣΚΑΛΑ	55	41,7	55,0	70,0
	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	8	6,1	8,0	78,0
	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	5	3,8	5,0	83,0
	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	6	4,5	6,0	89,0
	ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ	11	8,3	11,0	100,0
	Total	100	75,8	100,0	
Missing	System	32	24,2		
Total		132	100,0		

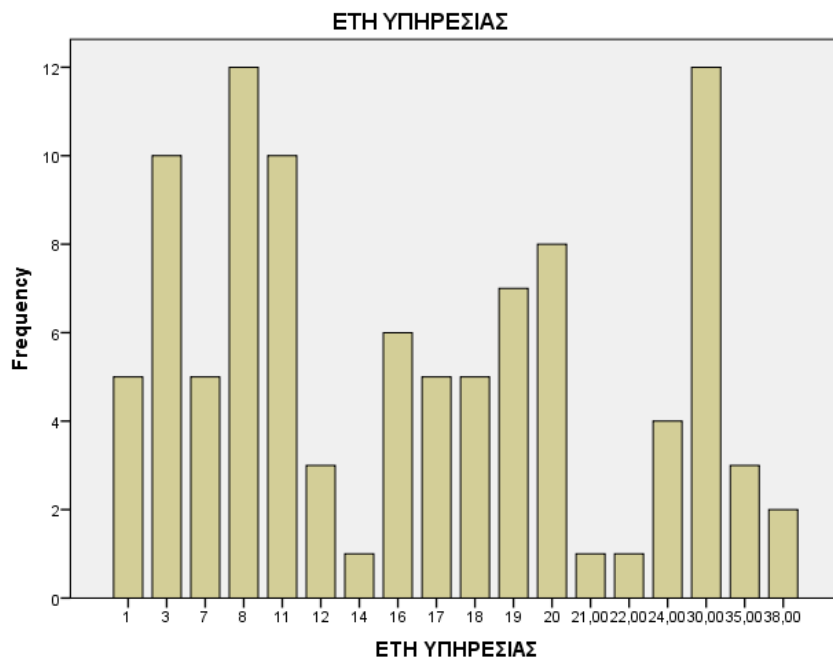

Στη συγκεκριμένη ερώτηση, από τους 100 εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα, 55 ήταν γυναίκες Δασκάλες ΠΕ70 με ποσοστό 55%, 15 ήταν Δάσκαλοι ΠΕ70 με ποσοστό 15% , 11 ήταν οι γυναίκες Διευθύντριες με ποσοστό 11% και 6 οι άνδρες Διευθυντές, με ποσοστό 6%. Εν συνεχεία, 8 ήταν οι Δ,άσκαλοι Πληροφορικής ΠΕ19 με ποσοστό 8% και 5 ήταν Δάσκαλοι Φυσικής Αγωγής ΠΕ11, με ποσοστό 5%.

Πίνακας 4

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

			ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ						
			1	3	7	8	11	12	14
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	1	4	2	4	7	1	0
		% within ΦΥΛΟ	2,2%	8,7%	4,3%	8,7%	15,2%	2,2%	0,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	4	6	3	8	3	2	1
		% within ΦΥΛΟ	7,4%	11,1%	5,6%	14,8%	5,6%	3,7%	1,9%
Total	Count	5	10	5	12	10	3	1	
	% within ΦΥΛΟ	5,0%	10,0%	5,0%	12,0%	10,0%	3,0%	1,0%	

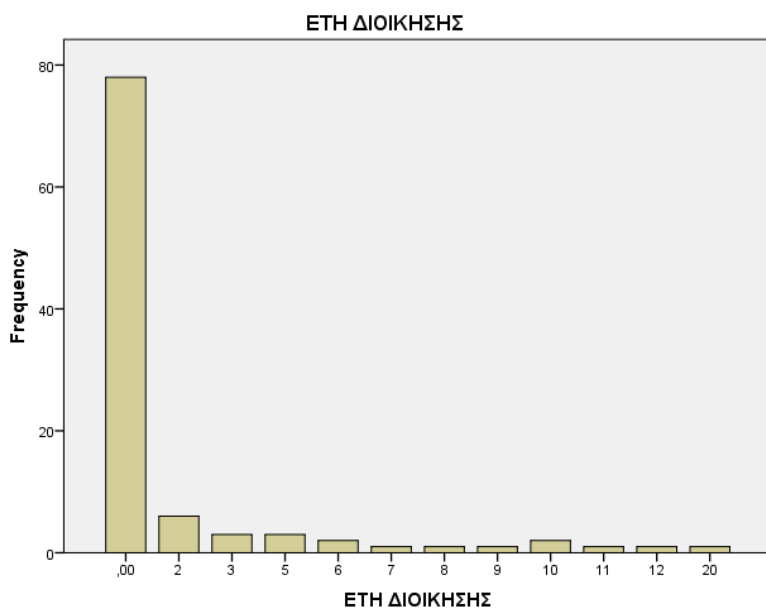

Στην ερώτηση αυτή, 32 εκπαιδευτικοί έχουν μέχρι 10 χρόνια υπηρεσίας (21 γυναίκες και 11 άνδρες). Από 11 έως 20 χρόνια υπηρεσίας έχουν 37 εκπαιδευτικοί (22 γυναίκες και 23 άνδρες). Τέλος, από 21 έως 38 χρόνια έχουν 23 (10 γυναίκες και 13 άνδρες).

Πίνακας 5

ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

		ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ						
		,00	2	3	5	6	7	8
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ	12	3	0	0	0	0	
	ΔΑΣΚΑΛΑ	50	0	2	3	0	0	
	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	8	0	0	0	0	0	
	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	5	0	0	0	0	0	
	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	2	1	0	0	0	0	
	ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ	1	2	1	0	2	1	
Total		78	6	3	3	2	1	

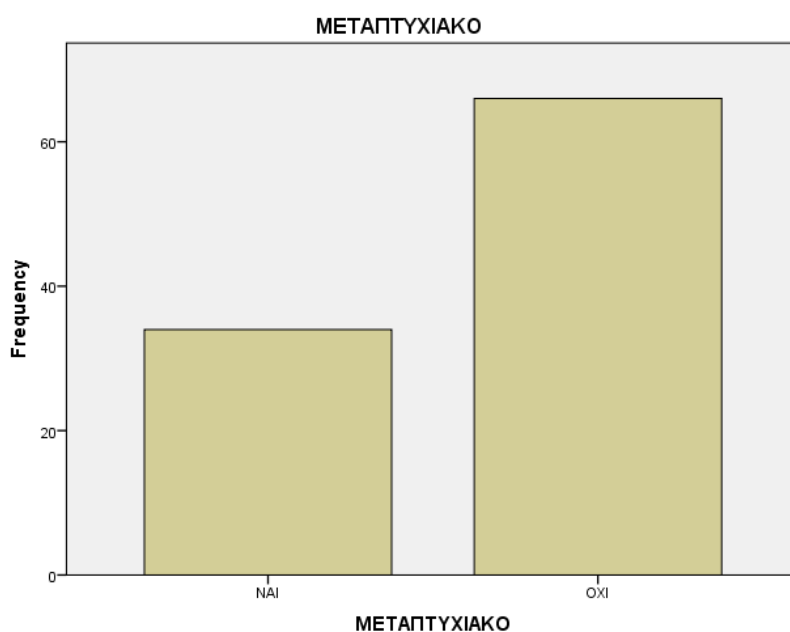

Όσον αφορά τα έτη διοίκησης των εκπαιδευτικών σε σχολική μονάδα, 17 από τους εκπαιδευτικούς βρίσκονται στη θέση του σχολικού διευθυντή. Πιο συγκεκριμένα, στη συγκεκριμένη έρευνα βρέθηκαν αρχικά 5 εκπαιδευτικοί με έτη διοίκησης από 2 έως 5 χρόνια εκ των οποίων 3 ήταν άνδρες και 2 γυναίκες. Έπειτα, από 6 έως 10 έτη διοίκησης βρέθηκαν 7 εκπαιδευτικοί, 3 άνδρες και 4 γυναίκες. Τέλος, από 11 μέχρι και 20 χρόνια διοίκησης βρέθηκαν 3 εκπαιδευτικοί, 3 γυναίκες. Αξίζει να σημειωθεί πως 83 από τους 100 συνολικά εκπαιδευτικούς δεν έχουν διοικήσει έως τώρα μια σχολική μονάδα.

Πίνακας 6

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ

			ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		Total
			ΝΑΙ	ΟΧΙ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	15	31	46
		% of Total	15,0%	31,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	19	35	54
		% of Total	19,0%	35,0%	54,0%
Total		Count	34	66	100
		% of Total	34,0%	66,0%	100,0%

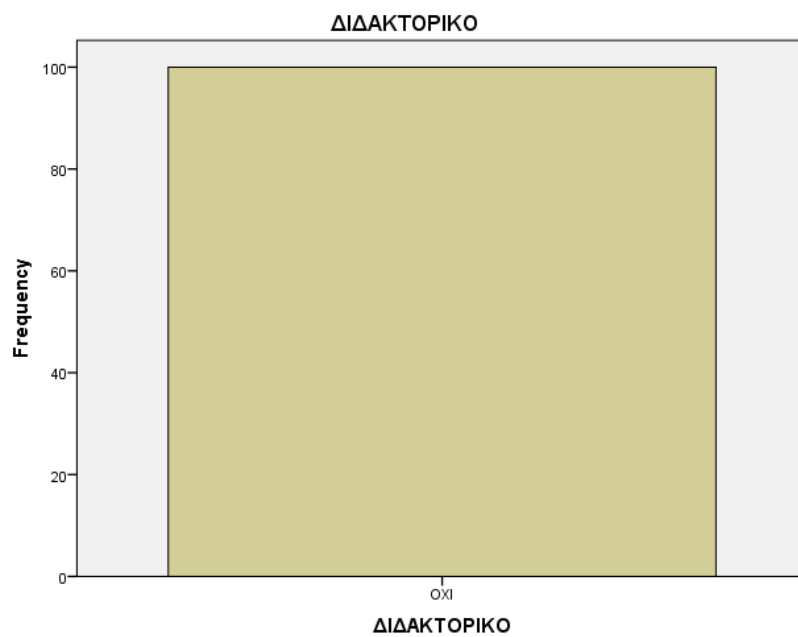

Στην ερώτηση πόσοι από τους εκπαιδευτικούς είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου, παρατηρήθηκε πως 34 από τους 100 εκπαιδευτικούς έχουν μεταπτυχιακό, 34%, με τους 15 άνδρες και 19 να είναι γυναίκες. Παράλληλα, σημειωτέο είναι και το ποσοστό των εκπαιδευτικών οι οποίοι δεν κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο, το οποίο άγγιξε το 66% του συνόλου, με 31 άνδρες και 35 γυναίκες.

Πίνακας 7

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΟΧΙ	100	75,8	100,0	100,0
Missing	System	32	24,2		
Total		132	100,0		

Στη ερώτηση κατοχής διδακτορικού τίτλου σπουδών, το αποτέλεσμα ήταν 100% αρνητικό, καθώς κανένας από τους συμμετέχοντες δεν ήταν κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών.

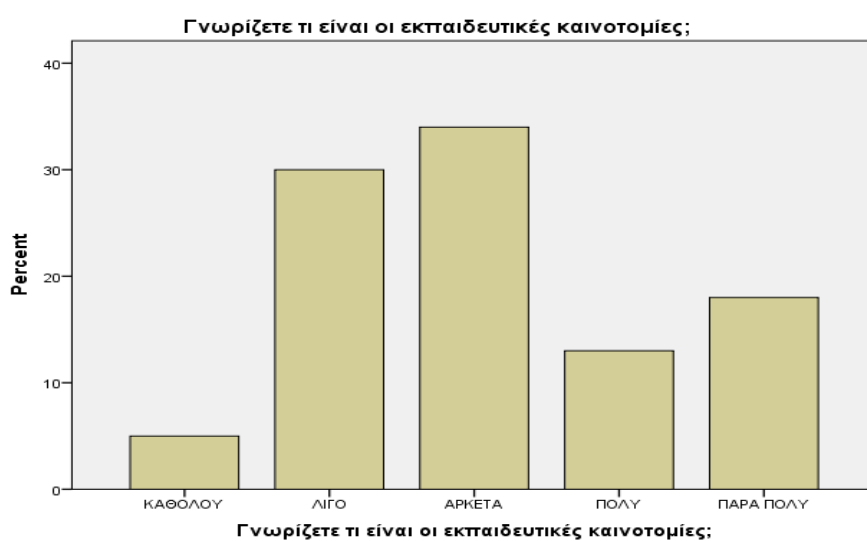
**5.2 Παρουσίαση των ευρημάτων της έρευνας- Περιγραφική στατιστική
επεξεργασία-Ερμηνεία αποτελεσμάτων ανά εξαρτημένη μεταβλητή
(Γνώσεις-Δεξιότητες-Προδιαθέσεις)**

Ερώτηση 1

Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες;

Πίνακας 8

			Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες;					Total
			ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	2	14	15	9	6	46
		% of Total	2,0%	14,0%	15,0%	9,0%	6,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	3	16	19	4	12	54
		% of Total	3,0%	16,0%	19,0%	4,0%	12,0%	54,0%
Total		Count	5	30	34	13	18	100
		% of Total	5,0%	30,0%	34,0%	13,0%	18,0%	100,0%

Από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς στην έρευνα, στη συγκεκριμένη ερώτηση οι 5 απάντησαν «Καθόλου», με ποσοστό 5% (2 άνδρες και 3 γυναίκες), οι 30 απάντησαν «Λίγο», με ποσοστό 30% (16 άνδρες και 14 γυναίκες), 34 απάντησαν «Αρκετά» με ποσοστό 34% (15 άνδρες και 19 γυναίκες), 13 απάντησαν «Πολύ» με ποσοστό 13% (9 άνδρες και 4 γυναίκες) και τέλος 18 απάντησαν «Πάρα Πολύ» με ποσοστό 18% (6 άνδρες και 12 γυναίκες).

Ερώτηση 2

Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;

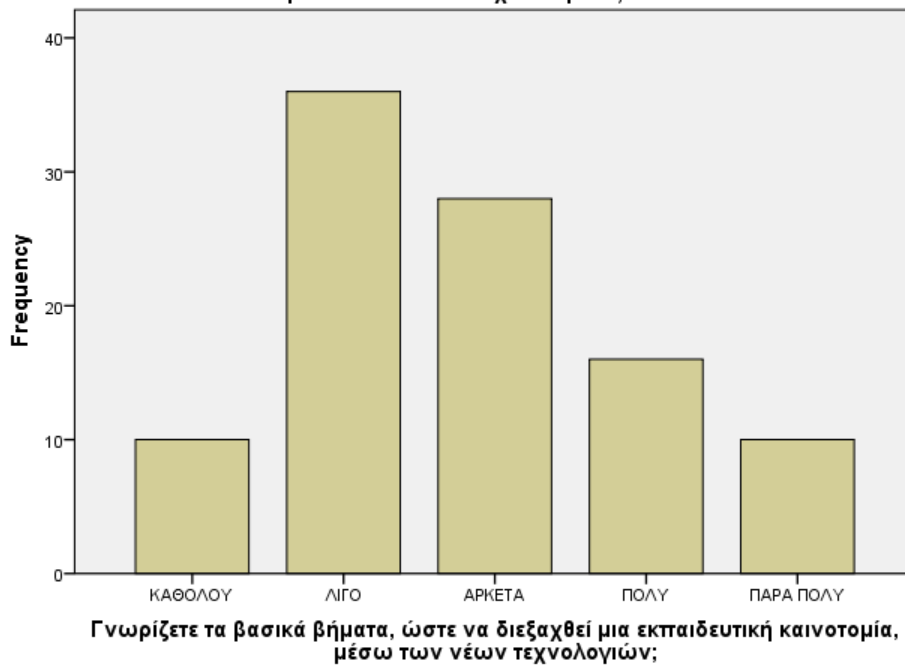
Πίνακας 9

ΦΥΛΟ * Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών; Crosstabulation

			Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω τεχνολογιών;				
			ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	7	16	10	10	3
		% of Total	7,0%	16,0%	10,0%	10,0%	3,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	3	20	18	6	7
		% of Total	3,0%	20,0%	18,0%	6,0%	7,0%
Total		Count	10	36	28	16	10
		% of Total	10,0%	36,0%	28,0%	16,0%	10,0%

Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;

Στην ερώτηση αυτή, υπερτερεί η απάντηση «Λίγο» με ποσοστό 36% (16 άνδρες και 20 γυναίκες), ενώ συνεχίζουν οι απαντήσεις «Αρκετά» με 28%, (10 άνδρες και 18 γυναίκες) και «Πολύ» με 16% (10 άνδρες και 6 γυναίκες). Έπειτα το 10% του δείγματός μας έχει απαντήσει με «Πάρα Πολύ» (3 άνδρες και 7 γυναίκες) ενώ παράλληλα το υπόλοιπο 10% απάντησε με «Καθόλου» (7 άνδρες και 3 γυναίκες).

Ερώτηση 3

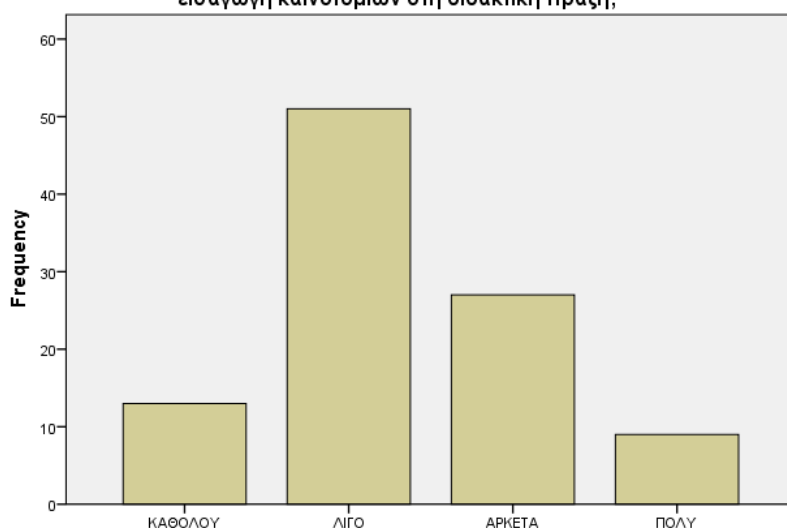
Πιστεύετε πως το εκπαιδευτικό σύστημα ενισχύει την ατομική πρωτοβουλία για εισαγωγή καινοτομιών στη διδακτική πράξη;

Πίνακας 10

ΦΥΛΟ * Πιστεύετε πως το εκπαιδευτικό σύστημα ενισχύει την ατομική πρωτοβουλία για εισαγωγή καινοτομιών στη διδακτική πράξη; Crosstabulation

			Πιστεύετε πως το εκπαιδευτικό σύστημα ενισχύει την ατομική πρωτοβουλία για εισαγωγή καινοτομιών στη διδακτική πράξη;				Total
			ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	7	26	11	2	46
		% of Total	7,0%	26,0%	11,0%	2,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	6	25	16	7	54
		% of Total	6,0%	25,0%	16,0%	7,0%	54,0%
Total		Count	13	51	27	9	100
		% of Total	13,0%	51,0%	27,0%	9,0%	100,0%

Πιστεύετε πως το εκπαιδευτικό σύστημα ενισχύει την ατομική πρωτοβουλία για εισαγωγή καινοτομιών στη διδακτική πράξη;

Πιστεύετε πως το εκπαιδευτικό σύστημα ενισχύει την ατομική πρωτοβουλία για εισαγωγή καινοτομιών στη διδακτική πράξη;

Στην ερώτηση που αφορά την ενίσχυση της ατομικής πρωτοβουλίας, υπερτερεί η απάντηση «Λίγο» με ποσοστό 51% (26 άνδρες και 25 γυναίκες), ενώ συνεχίζουν οι

απαντήσεις «Αρκετά» με 27%, (11 άνδρες και 16 γυναίκες) και «Καθόλου » με 13% (7 άνδρες και 6 γυναίκες). Έπειτα το 9% του δείγματος μας έχει απαντήσει με «Πάρα Πολύ» (2 άνδρες και 7 γυναίκες) ενώ αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως κανένας εκπαιδευτικός δεν απάντησε με «Πάρα Πολύ» 0%.

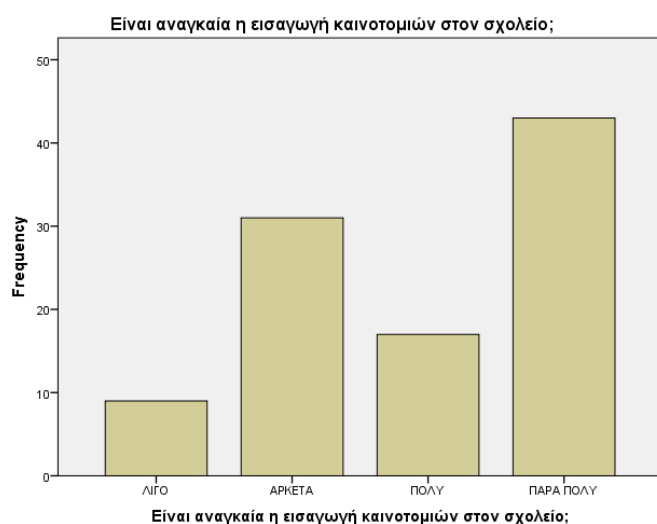
Ερώτηση 4

Είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο;

Πίνακας 11

ΦΥΛΟ * Είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο; Crosstabulation

			Είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο;				Total
			ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	9	12	11	14	46
		% of Total	9,0%	12,0%	11,0%	14,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	0	19	6	29	54
		% of Total	0,0%	19,0%	6,0%	29,0%	54,0%
Total		Count	9	31	17	43	100
		% of Total	9,0%	31,0%	17,0%	43,0%	100,0%

Η ερώτηση για ανάγκη εισαγωγής καινοτομιών στο σχολείο βρίσκει τους περισσότερους εκπαιδευτικούς σύμφωνους με το 43% να απαντά «Πάρα Πολύ» (14 άνδρες και 29 γυναίκες) και συνεχίζουν με το 31% να απαντά «Αρκετά» (12 άνδρες και 19 γυναίκες). Έπειτα, το 17% στηρίζει την επιλογή «Πολύ » (11 άνδρες και 6 γυναίκες) και τέλος το 9% με 9 άνδρες και καμία γυναίκα απάντησαν «Λίγο». Κανένας εκπαιδευτικός, δεν επέλεξε την απάντηση «Καθόλου».

Ερώτηση 5

Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;

Πίνακας 12

ΦΥΛΟ * Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία; Crosstabulation

			Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;					Total
			ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	5	6	17	5	13	46
		% of Total	5,0%	6,0%	17,0%	5,0%	13,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	3	3	16	12	20	54
		% of Total	3,0%	3,0%	16,0%	12,0%	20,0%	54,0%
Total		Count	8	9	33	17	33	100
		% of Total	8,0%	9,0%	33,0%	17,0%	33,0%	100,0%

Ως προς την αξιολόγηση μιας καινοτομίας, οι εκπαιδευτικοί βρέθηκαν να ισοψηφούν σε ποσοστά, με το 33% να υποστηρίζει την επιλογή «Πάρα Πολύ» (13 άνδρες και 20 γυναίκες) και πάλι με το 33% να επιλέγει «Αρκετά» (17 άνδρες και 16 γυναίκες). Στη συνέχεια, 17% των συμμετεχόντων επέλεξαν «Πολύ» (5 άνδρες και 12 γυναίκες), το 9% «Λίγο» (6 άνδρες και 3 γυναίκες) , ενώ τέλος με ποσοστό 8% επιλέχθηκε η απάντηση «Καθόλου» (5 άνδρες και 3 γυναίκες).

Ερώτηση 6

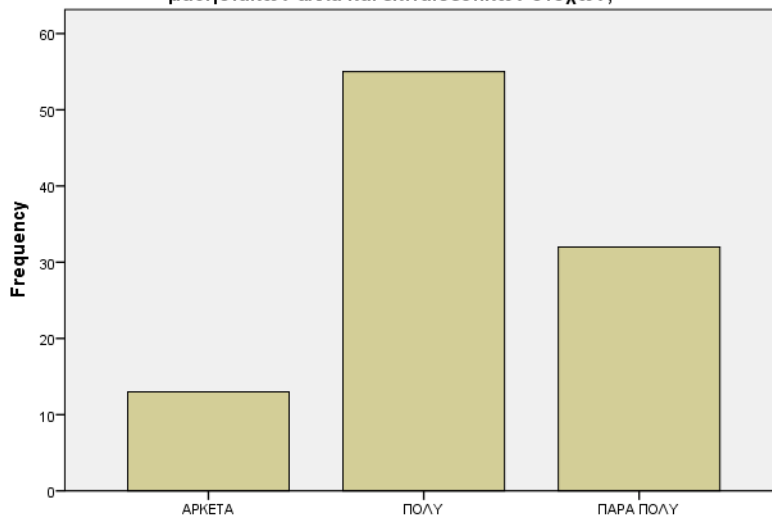
Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

Πίνακας 13

ΦΥΛΟ * Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων; Crosstabulation

			Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;			Total
			ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	10	24	12	46
		% of Total	10,0%	24,0%	12,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	3	31	20	54
		% of Total	3,0%	31,0%	20,0%	54,0%
Total		Count	13	55	32	100
		% of Total	13,0%	55,0%	32,0%	100,0%

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

Στη συγκεκριμένη ερώτηση που αφορά τη συνεισφορά των καινοτομιών στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων, το 55% των εκπαιδευτικών απάντησαν «Πολύ», (24 άνδρες και 31 γυναίκες) ,το 32% επέλεξε την απάντηση «Πάρα Πολύ» (12 άνδρες και 20 γυναίκες) και τέλος το 13% απάντησε «Αρκετά» (10 άνδρες και 3 γυναίκες). Σημειώνεται πως, 0% των εκπαιδευτικών επέλεξαν τις απαντήσεις «Καθόλου» και «Λίγο».

Ερώτηση 7

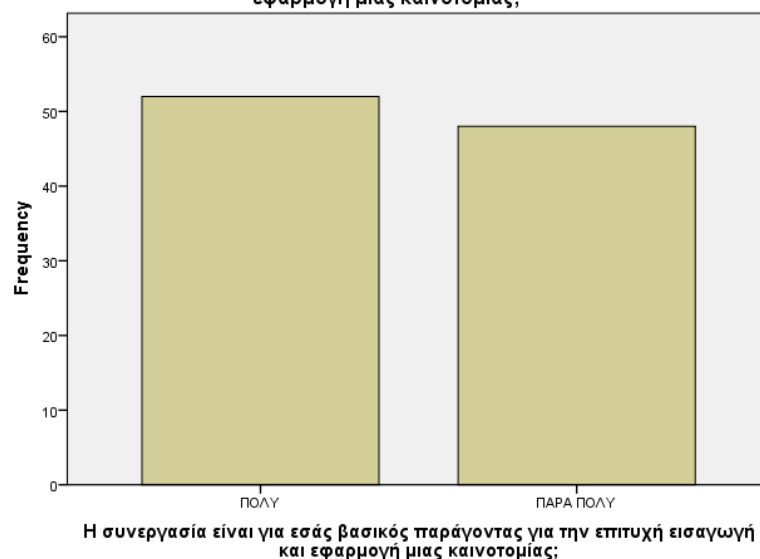
Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;

Πίνακας 14

ΦΥΛΟ * Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας; Crosstabulation

			Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;		Total
			ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	27	19	46
		% of Total	27,0%	19,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	25	29	54
		% of Total	25,0%	29,0%	54,0%
Total		Count	52	48	100
		% of Total	52,0%	48,0%	100,0%

Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;

Στη συγκεκριμένη ερώτηση επικράτησαν δύο συγκεκριμένες απαντήσεις. Πιο συγκεκριμένα, με ποσοστό 52% , (27 άνδρες και 25 γυναίκες) οι εκπαιδευτικοί

απάντησαν «Πολύ» , ενώ το υπόλοιπο 48% (19 άνδρες και 29 γυναίκες) απάντησαν «Πάρα Πολύ».

Ερώτηση 8

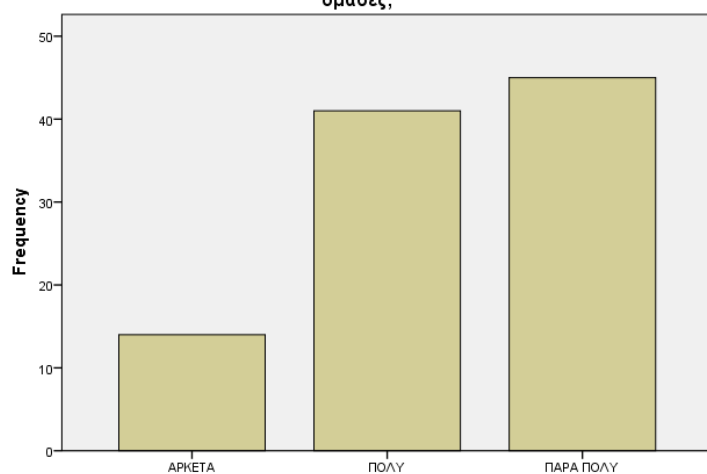
Πιστεύετε ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες;

Πίνακας 15

ΦΥΛΟ * Πιστεύετε ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες;
Crosstabulation

			Πιστεύετε ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες;			Total
			ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	8	21	17	46
		% of Total	8,0%	21,0%	17,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	6	20	28	54
		% of Total	6,0%	20,0%	28,0%	54,0%
Total		Count	14	41	45	100
		% of Total	14,0%	41,0%	45,0%	100,0%

Πιστεύετε ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες;

Πιστεύετε ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες;

Από τους 100 συμμετέχοντες, οι 45 με ποσοστό 45%, (17 άνδρες και 28 γυναίκες) απάντησαν «Πάρα Πολύ», το 41% (21 άνδρες και 20 γυναίκες) επέλεξε την απάντηση «Πολύ» και τέλος το υπόλοιπο 14% διάλεξε την απάντηση «Αρκετά» (8 άνδρες και 6 γυναίκες). Κανένας εκπαιδευτικός δεν επέλεξε τις απαντήσεις «Λίγο» και «Καθόλου».

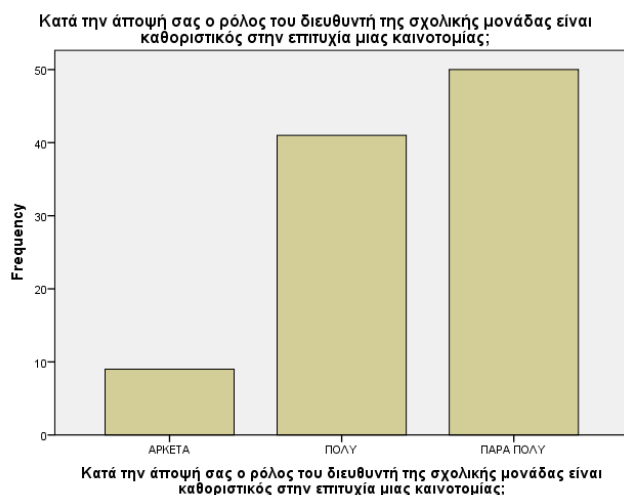
Ερώτηση 9

Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;

Πίνακας 16

ΦΥΛΟ * Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας; Crosstabulation

			Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;			Total
			ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	6	15	25	46
		% of Total	6,0%	15,0%	25,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	3	26	25	54
		% of Total	3,0%	26,0%	25,0%	54,0%
Total		Count	9	41	50	100
		% of Total	9,0%	41,0%	50,0%	100,0%

Στην ερώτηση που αφορά το ρόλο του διευθυντή και αν αυτός είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας, με ποσοστό 50% (25 άνδρες και 25 γυναίκες) οι εκπαιδευτικοί επέλεξαν την απάντηση «Πάρα Πολύ» ενώ και το 41% (15 άνδρες και 26 γυναίκες), συνέχισε επιλέγοντας «Πολύ». Τέλος, το υπόλοιπο 9% απάντησε «Αρκετά», (6 άνδρες και 3 γυναίκες), ενώ κανένας εκπαιδευτικός δεν επέλεξε τις απαντήσεις «Λίγο» και «Καθόλου» .

Ερώτηση 10

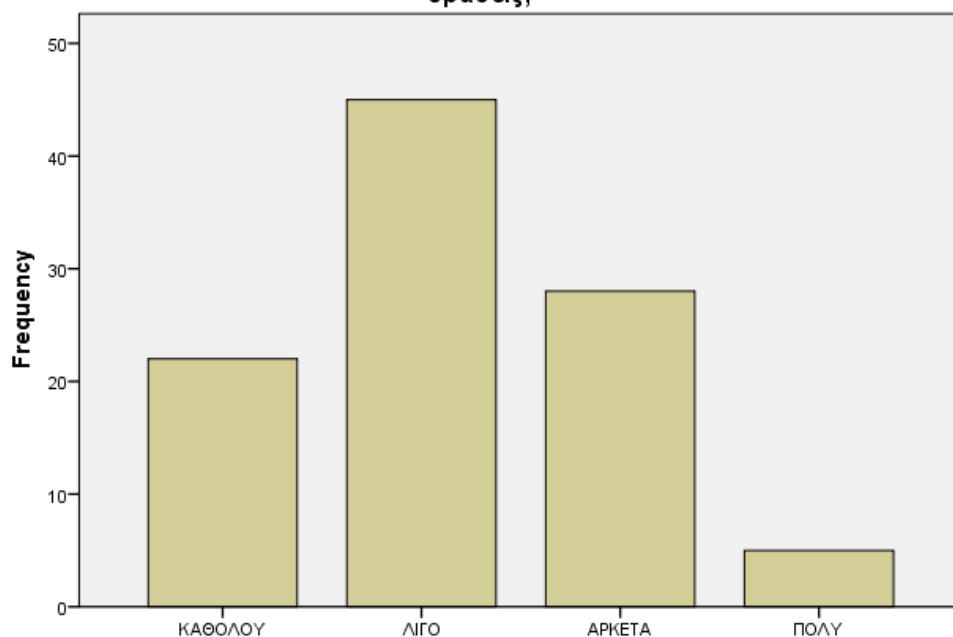
Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις;

Πίνακας 17

ΦΥΛΟ * Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις; Crosstabulation

			Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις;				Total
			ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	7	26	11	2	46
		% of Total	7,0%	26,0%	11,0%	2,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	15	19	17	3	54
		% of Total	15,0%	19,0%	17,0%	3,0%	54,0%
Total		Count	22	45	28	5	100
		% of Total	22,0%	45,0%	28,0%	5,0%	100,0%

Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις;

Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις;

Όσον αφορά τη συγκεκριμένη ερώτηση, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί με ποσοστό 45% επέλεξαν την απάντηση «Λίγο» (26 άνδρες και 19 γυναίκες), ακολούθησαν με σχετικά μικρή διαφορά 28 υπόλοιποι εκπαιδευτικοί, με ποσοστό 28% (11 άνδρες και 17 γυναίκες) επιλέγοντας την απάντηση «Αρκετά» και στη συνέχεια με ποσοστό 22% (7 άνδρες και 15 γυναίκες), επέλεξαν την απάντηση «Καθόλου». Μόνο το 5% του δείγματος (2 άνδρες και 3 γυναίκες) απάντησε «Πολύ», ενώ υπογραμμίζεται πως 0% επέλεξε την απάντηση «Πάρα Πολύ».

Ερώτηση 11

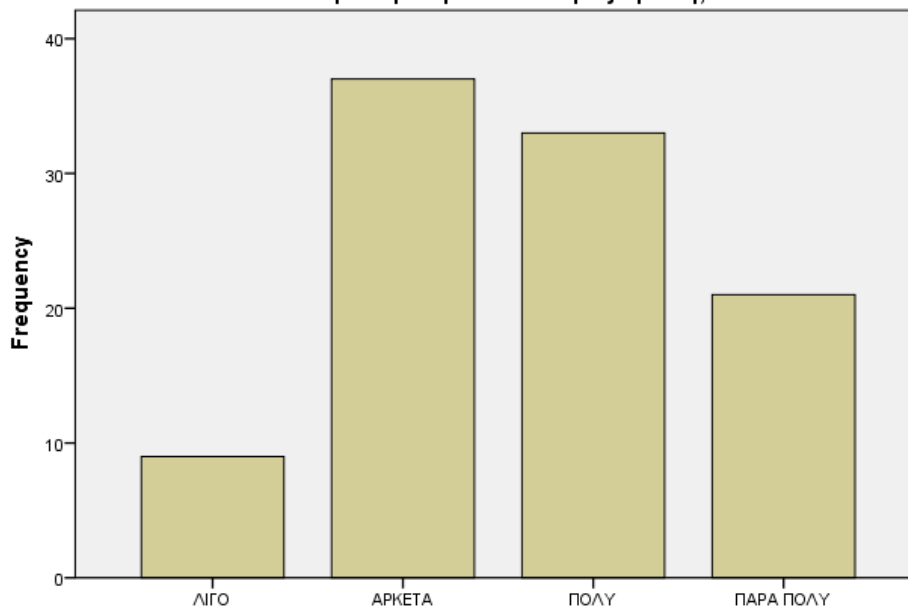
Το σημερινό σχολείο οφείλει να συνεργάζεται με το εξωτερικό περιβάλλον, ώστε να υλοποιηθεί ορθά μια καινοτόμος δράση;

Πίνακας 18

ΦΥΛΟ * Το σημερινό σχολείο οφείλει να συνεργάζεται με το εξωτερικό περιβάλλον, ώστε να υλοποιηθεί ορθά μια καινοτόμος δράση; Crosstabulation

			Το σημερινό σχολείο οφείλει να συνεργάζεται με το εξωτερικό περιβάλλον, ώστε να υλοποιηθεί ορθά μια καινοτόμος δράση;				Total
			ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	3	20	14	9	46
		% of Total	3,0%	20,0%	14,0%	9,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	6	17	19	12	54
		% of Total	6,0%	17,0%	19,0%	12,0%	54,0%
Total		Count	9	37	33	21	100
		% of Total	9,0%	37,0%	33,0%	21,0%	100,0%

Το σημερινό σχολείο οφείλει να συνεργάζεται με το εξωτερικό περιβάλλον, ώστε να υλοποιηθεί ορθά μια καινοτόμος δράση;

Το σημερινό σχολείο οφείλει να συνεργάζεται με το εξωτερικό περιβάλλον, ώστε να υλοποιηθεί ορθά μια καινοτόμος δράση;

Στη συγκεκριμένη ερώτηση, οι πλειοψηφία των συμμετεχόντων με ποσοστό 37% (20 άνδρες και 17 γυναίκες) απάντησαν «Αρκετά», ενώ ακολουθεί με μικρή διαφορά και ποσοστό 33% η απάντηση «Πολύ» (14 άνδρες και 19 γυναίκες). Έπειτα, με 21% (9 άνδρες και 12 γυναίκες) επέλεξαν την απάντηση «Πάρα Πολύ» και τέλος μόνο το 9% (3 άνδρες και 6 γυναίκες) απάντησαν «Λίγο». Κανένας εκπαιδευτικός δεν επέλεξε την απάντηση «Καθόλου».

Ερώτηση 12

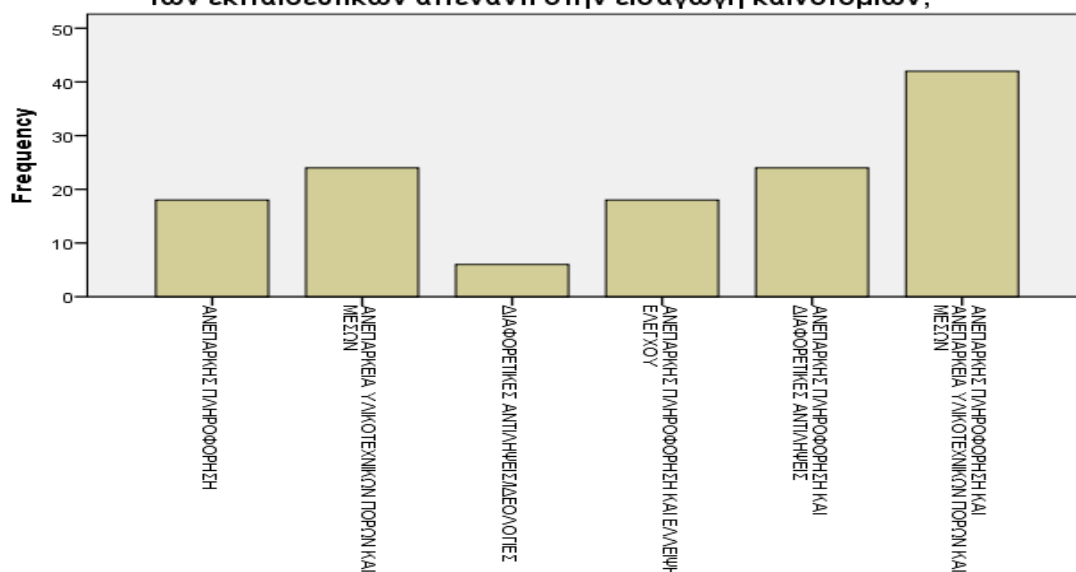
Ποιοι από τους παρακάτω λόγους προκαλούν κατά την άποψη σας την αντίσταση των εκπαιδευτικών;

Πίνακας 19

ΦΥΛΟ * Ποιοι από τους παρακάτω λόγους προκαλούν κατά την άποψη σας την αντίσταση των εκπαιδευτικών απέναντι στην εισαγωγή καινοτομιών; Cros

			Ποιοι από τους παρακάτω λόγους προκαλούν κατά την άποψη σας την αντίσταση των εκπαιδευτικών απέναντι στην εισαγωγή καινοτομιών;					
			ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ	ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ/ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ	ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ	ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	10	10	1	4	7	14
		% of Total	10,0%	10,0%	1,0%	4,0%	7,0%	14,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	4	9	3	9	10	19
		% of Total	4,0%	9,0%	3,0%	9,0%	10,0%	19,0%
Total		Count	14	19	4	13	17	33
		% of Total	14,0%	19,0%	4,0%	13,0%	17,0%	33,0%

Ποιοι από τους παρακάτω λόγους προκαλούν κατά την άποψη σας την αντίσταση των εκπαιδευτικών απέναντι στην εισαγωγή καινοτομιών;

Στην ερώτηση αυτή, όπου οι εκπαιδευτικοί έπρεπε να επιλέξουν τους σημαντικότερους κατά την άποψή τους λόγους που προκαλούν αντίσταση, από μέρους τους, στην εισαγωγή καινοτομιών, επικρατέστερη απάντηση ήταν με ποσοστό 33% η «Ανεπαρκής Πληροφόρηση και Ανεπάρκεια Υλικοτεχνικών Πόρων και Μέσων» όπου την επέλεξαν 14 άνδρες και 19 γυναίκες και ακολουθεί με ποσοστό 19% η «Ανεπάρκεια Υλικοτεχνικών Πόρων και Μέσων» (10 άνδρες και 9 γυναίκες). Έπειτα, στη τρίτη θέση προτίμησης, βρίσκεται η επιλογή «Ανεπαρκής Πληροφόρηση και Διαφορετικές Αντιλήψεις» με ποσοστό 17% (7 άνδρες και 10 γυναίκες) και ακολουθεί στην τέταρτη θέση με ποσοστό 14% (10 άνδρες και 4 γυναίκες), η επιλογή «Ανεπαρκής Πληροφόρηση». Με μόλις 1% διαφορά στην Πέμπτη θέση προτίμησης βρίσκεται η επιλογή «Ανεπαρκής Πληροφόρηση και Έλλειψη Ελέγχου», με ποσοστό 13% (4 άνδρες και 9 γυναίκες). Τέλος, με ποσοστό μόλις 4% βρίσκεται στην έκτη θέση επιλογής των εκπαιδευτικών η απάντηση «Διαφορετικές Αντιλήψεις/Ιδεολογίες», (1 άνδρας και 3 γυναίκες). Αξίζει να σημειωθεί πως το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων, συμπεριέλαβε στις απαντήσεις του, την επιλογή «Ανεπαρκής Πληροφόρηση», πράγμα που μαρτυρά, πως κυριότερη πηγή του προβλήματος είναι η άγνοια περί του θέματος των καινοτομιών από τη μεριά των εκπαιδευτικών.

Ερώτηση 13

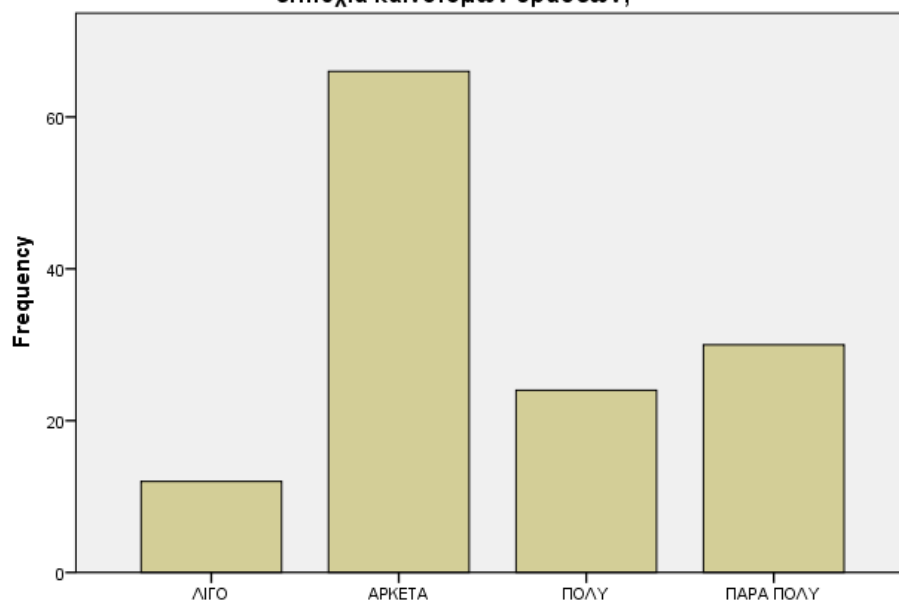
Η στάση και η συμμετοχή των γονέων διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για την επιτυχία καινοτόμων δράσεων;

Πίνακας 20

ΦΥΛΟ * Η στάση και η συμμετοχή των γονέων διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για την επιτυχία καινοτόμων δράσεων;
Crosstabulation

			Η στάση και η συμμετοχή των γονέων διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για την επιτυχία καινοτόμων δράσεων;				Total
			ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	10	21	7	8	46
		% of Total	10,0%	21,0%	7,0%	8,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	0	28	10	16	54
		% of Total	0,0%	28,0%	10,0%	16,0%	54,0%
Total		Count	10	49	17	24	100
		% of Total	10,0%	49,0%	17,0%	24,0%	100,0%

Η στάση και η συμμετοχή των γονέων διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για την επιτυχία καινοτόμων δράσεων;

Η στάση και η συμμετοχή των γονέων διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για την επιτυχία καινοτόμων δράσεων;

Η στάση και η συμμετοχή των γονέων διαδραματίζουν «Αρκετά» καθοριστικό ρόλο σύμφωνα με την πλειοψηφία των εκπαιδευτικών , 49% (21 άνδρες και 28 γυναίκες) ,

όπου και το επέλεξαν, ενώ στη συνέχεια το 24% απάντησε με «Πάρα Πολύ» (8 άνδρες και 16 γυναίκες). Το 17% (7 άνδρες και 10 γυναίκες) διάλεξαν την απάντηση «Πολύ», ενώ τέλος μόλις το 10% (10 άνδρες 0 γυναίκες) απάντησε με «Λίγο». Δεν υπήρξε καμία απάντηση «Καθόλου», πράγμα που εννοεί πως οι εκπαιδευτικοί θεωρούν σημαντική τη ενασχόληση των γονέων με τα σχολικά δρώμενα και ως συνέπεια την επιτυχία των καινοτόμων δράσεων.

Ερώτηση 14

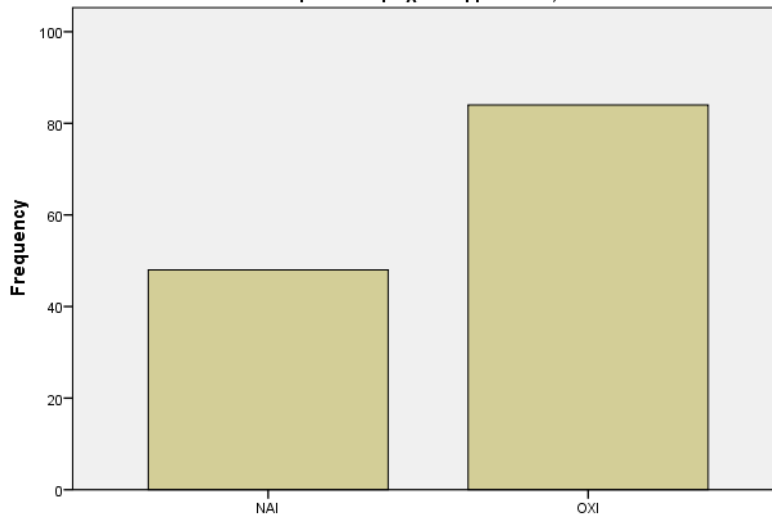
Έχετε παρακολουθήσει επιμορφωτικά σεμινάρια που αφορούν στην εισαγωγή καινοτομιών στη σχολική μονάδα;

Πίνακας 21

ΦΥΛΟ * Έχετε παρακολουθήσει επιμορφωτικά σεμινάρια που αφορούν στην εισαγωγή καινοτομιών στη σχολική μονάδα; Crosstabulation

			Έχετε παρακολουθήσει επιμορφωτικά σεμινάρια που αφορούν στην εισαγωγή καινοτομιών στη σχολική μονάδα;		Total
			NAI	OXI	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	15	31	46
		% of Total	15,0%	31,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	19	35	54
		% of Total	19,0%	35,0%	54,0%
Total		Count	34	66	100
		% of Total	34,0%	66,0%	100,0%

Έχετε παρακολουθήσει επιμορφωτικά σεμινάρια που αφορούν στην εισαγωγή καινοτομιών στη σχολική μονάδα;

Έχετε παρακολουθήσει επιμορφωτικά σεμινάρια που αφορούν στην εισαγωγή καινοτομιών στη σχολική μονάδα;

Η συγκεκριμένη ερώτηση αποτελούνταν από δύο σκέλη. Στο πρώτο σκέλος οι ερωτώμενοι, έπρεπε να απαντήσουν με ένα ναι ή με ένα όχι, στο εάν έχουν παρακολουθήσει επιμορφωτικά σεμινάρια, που να αφορούν στην εισαγωγή καινοτομιών στη σχολική μονάδα.

Έτσι αρχικά όσον αφορά το πλήθος των συμμετεχόντων που παρακολούθησαν σεμινάρια, αυτό ανέρχεται στο 34% (15 άνδρες και 19 γυναίκες) ενώ στην πλειοψηφία τους με ποσοστό 66%, δεν παρακολούθησαν σεμινάρια (31 άνδρες και 35 γυναίκες. Στην επόμενη ερώτηση αυτοί που απάντησαν θετικά, μέσα από μια ανοιχτού τύπου ερώτηση, κλήθηκαν να επιλέξουν κατά πόσο ήταν ικανοποιητικά.

Ερώτηση 15

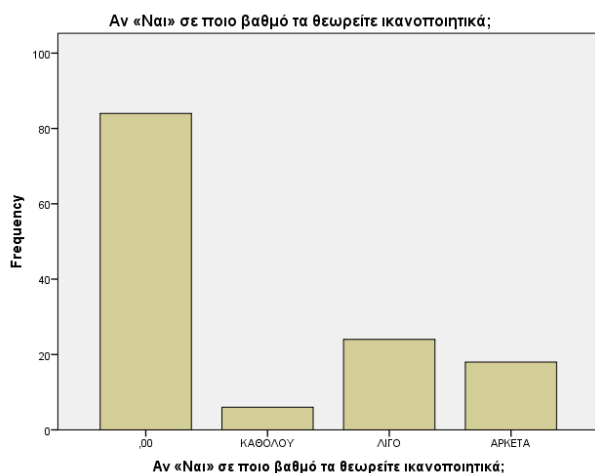
Αν «Ναι» σε ποιο βαθμό τα θεωρείτε ικανοποιητικά;

Πίνακας 22

ΦΥΛΟ * Αν «Ναι» σε ποιο βαθμό τα θεωρείτε ικανοποιητικά; Crosstabulation

			Αν «Ναι» σε ποιο βαθμό τα θεωρείτε ικανοποιητικά;				Total
			00	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	31	1	8	6	46
		% of Total	31,0%	1,0%	8,0%	6,0%	46,0%

ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	35	3	9	7	54
	% of Total	35,0%	3,0%	9,0%	7,0%	54,0%
Total	Count	66	4	17	13	100
	% of Total	66,0%	4,0%	17,0%	13,0%	100,0%

Με ποσοστό 17% κυριαρχεί η απάντηση «Λίγο» (8 άνδρες και 9 γυναίκες), παρατηρώντας ότι αρκετοί εκπαιδευτικοί δεν έμειναν ικανοποιημένοι με τα σεμινάρια. Στη συνέχεια, το 13% (6 άνδρες και 7 γυναίκες) έμειναν «Αρκετά» ικανοποιημένοι, ενώ το υπόλοιπο 4% (1 άνδρας και 1 γυναίκα) δεν έμειναν καθόλου ικανοποιημένοι. Αξίζει να σημειωθεί πως το 66% των συμμετεχόντων δεν επέλεξε καμία από τις απαντήσεις, καθώς δεν έχουν παρακολουθήσει κανένα σεμινάριο.

Ερώτηση 16

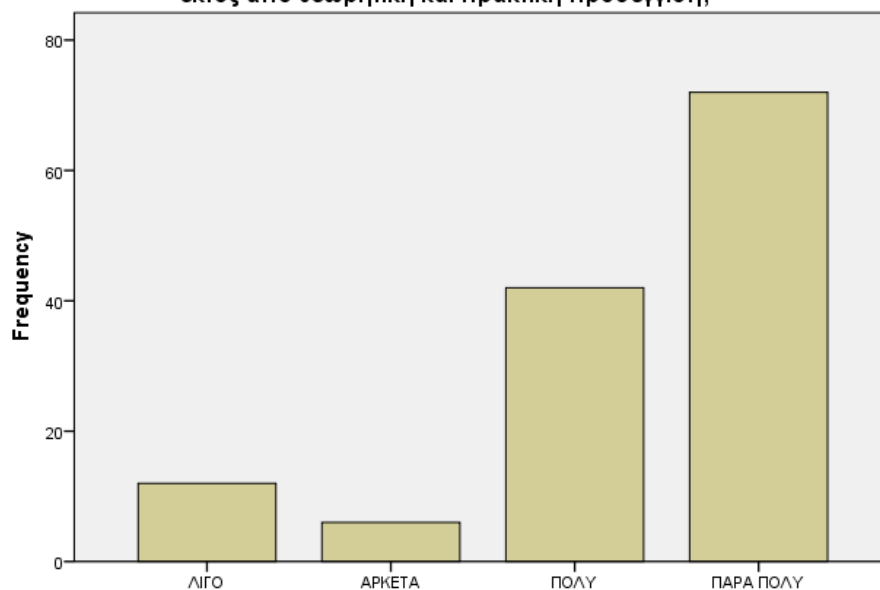
Ενστερνίζεστε την άποψη ότι τα προγράμματα επιμόρφωσης θα πρέπει να έχουν εκτός από θεωρητική και πρακτική προσέγγιση;

Πίνακας 23

ΦΥΛΟ * Ενστερνίζετε την άποψη ότι τα προγράμματα επιμόρφωσης θα πρέπει να έχουν εκτός από θεωρητική και πρακτική προσέγγιση; Crosstabulation

			Ενστερνίζετε την άποψη ότι τα προγράμματα επιμόρφωσης θα πρέπει να έχουν εκτός από θεωρητική και πρακτική προσέγγιση;				Total
			ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	6	5	9	26	46
		% of Total	6,0%	5,0%	9,0%	26,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	3	0	23	28	54
		% of Total	3,0%	0,0%	23,0%	28,0%	54,0%
Total		Count	9	5	32	54	100
		% of Total	9,0%	5,0%	32,0%	54,0%	100,0%

Ενστερνίζετε την άποψη ότι τα προγράμματα επιμόρφωσης θα πρέπει να έχουν εκτός από θεωρητική και πρακτική προσέγγιση;

Ενστερνίζετε την άποψη ότι τα προγράμματα επιμόρφωσης θα πρέπει να έχουν εκτός από θεωρητική και πρακτική προσέγγιση;

Όσον αφορά την ερώτηση που έχει να κάνει με την άποψη των εκπαιδευτικών για πρακτική προσέγγιση των προγραμμάτων επιμόρφωσης, το 54% (26 άνδρες και 28 γυναίκες) επέλεξαν την απάντηση «Πάρα Πολύ» και στη συνέχεια το 32% (9 άνδρες και 23 γυναίκες) επέλεξαν «Πολύ». Εν συνεχεία, το 9% (6 άνδρες και 3 γυναίκες) απάντησαν «Λίγο» και το 5% (5 άνδρες 0 γυναίκες).

Ερώτηση 17

Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;

Πίνακας 24

ΦΥΛΟ * Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας; Crosstabulation

			Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;		Total
			ΝΑΙ	ΟΧΙ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	24	22	46
		% of Total	24,0%	22,0%	46,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	25	29	54
		% of Total	25,0%	29,0%	54,0%
Total		Count	49	51	100
		% of Total	49,0%	51,0%	100,0%

Η ερώτηση αυτή αφορά στο εάν εφαρμόζουν οι εκπαιδευτικοί καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία τους. Το 51% του δείγματος απάντησε με «ΟΧΙ» και πιο συγκεκριμένα 22 άνδρες και 29 γυναίκες. Το υπόλοιπο 49% απάντησε με «ΝΑΙ» (24 άνδρες και 25 γυναίκες). Τα δύο ποσοστά έχουν ελάχιστη διαφορά, πράγμα που

αποκαλύπτει πως υπερτερούν οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι αποφεύγουν το να εφαρμόσουν καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία τους.

Ερώτηση 18

Υπάρχει κάποιο καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με το οποίο είστε περισσότερο εξοικειωμένοι; Αν «ναι» ποιο; Σας βοηθάει ώστε να κάνετε τη διδασκαλία σας πιο αποτελεσματική;

Πίνακας 25

ΦΥΛΟ * Υπάρχει κάποιο καινοτόμο πρόγραμμα με το οποίο είστε περισσότερο εξοικειωμένοι; Αν «ναι» ποιο; Cros

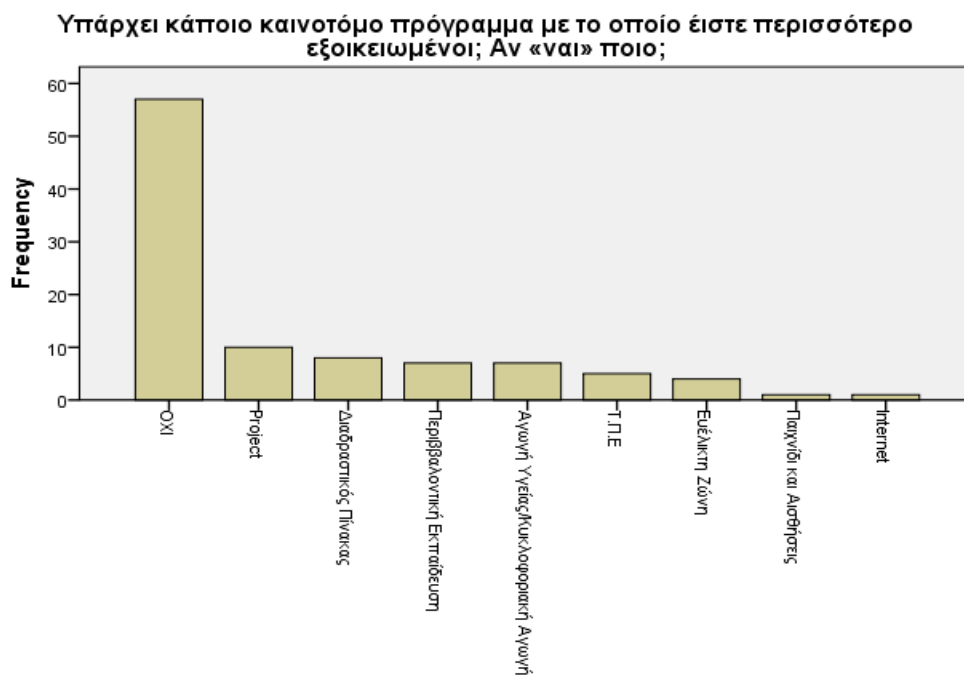
Count

		Υπάρχει κάποιο καινοτόμο πρόγραμμα με το οποίο είστε περισσότερο εξοικειωμένοι; Αν «ναι» ποιο;							
		OXI	Project	Διαδραστικός Πίνακας	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	Αγωγή Υγείας/Κυκλοφοριακή Αγωγή	Τ.Π.Ε	Ευέλικτη Ζώνη	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	24	2	5	2	6	2		2
	ΓΥΝΑΙΚΑ	33	8	3	5	1	3		2
Total		57	10	8	7	7	5		4

Υπάρχει κάποιο καινοτόμο πρόγραμμα με το οποίο είστε περισσότερο εξοικειωμένοι; Αν «ναι» ποιο;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	OXI	57	43,2	57,0	57,0
	Project	10	7,6	10,0	67,0
	Διαδραστικός Πίνακας	8	6,1	8,0	75,0
	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	7	5,3	7,0	82,0
	Αγωγή Υγείας/Κυκλοφοριακή Αγωγή	7	5,3	7,0	89,0
	Τ.Π.Ε	5	3,8	5,0	94,0
	Ευέλικτη Ζώνη	4	3,0	4,0	98,0
	Παιχνίδι και Αισθήσεις	1	,8	1,0	99,0
	Internet	1	,8	1,0	100,0
	Total	100	75,8	100,0	
Missing	System	32	24,2		

Total	132	100,0	
-------	-----	-------	--

Υπάρχει κάποιο καινοτόμο πρόγραμμα με το οποίο είστε περισσότερο ...

Στη συγκεκριμένη ερώτηση που αφορά το καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με το οποίο είναι πιο πολύ εξοικειωμένοι και αν αυτό συμβάλει στην αποτελεσματικότερη διδασκαλία τους, οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί έδωσαν ποικίλες απαντήσεις, καθώς δεν υπήρχαν αρκετοί με κοινές απόψεις, πράγμα που θα μπορούσε να σχολιαστεί θετικά, καθώς όλοι ενστερνίζονται τις δικές τους απόψεις και εφαρμόζουν διαφορετικές καινοτομίες κατά τη διδακτική τους ώρα.

Το καινοτόμο πρόγραμμα με το οποίο είναι περισσότερο εξοικειωμένοι η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών με 10 να απαντούν το ίδιο, είναι το σχέδιο εργασίας ή αλλιώς «Project» όπως το κατέγραψαν. Μέσω της εφαρμογής του Project, προάγεται η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, καθώς αυτό βασίζεται στα ενδιαφέροντα των

μαθητών. Οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά και καλλιεργείται έτσι η αυτενέργεια, η δημιουργικότητα, η κριτική ικανότητα και η πρωτοβουλία. Πιο συγκεκριμένα από τους 10 εκπαιδευτικούς οι 4 ήταν άνδρες με ποσοστό 4% και οι 6 γυναίκες με ποσοστό 6%.

Στη συνέχεια, 8 εκπαιδευτικοί, απάντησαν πως είναι περισσότερο εξοικειωμένοι με τη χρήση του Διαδραστικού Πίνακα, θεωρώντας πως γίνεται αποτελεσματικότερη η διδασκαλία τους κατά την εφαρμογή του. Κατέγραψαν, πως όταν τον εντάσσουν στη διδακτική διαδικασία, οι μαθητές δείχνουν ενθουσιασμό, περισσότερη θέληση για συμμετοχή αναπτύσσοντας παράλληλα προσωπικές και κοινωνικές δεξιότητες και συνεργάζονται καλύτερα μεταξύ τους, έχουν αυτοπεποίθηση και η διαδικασία μάθησης γίνεται όλο και πιο ενδιαφέρουσα μέσω οπτικού, ακουστικού και κιναισθητικού στυλ. Αναφορικά, 5 άνδρες 5% και 3 γυναίκες 3%, ήταν το δείγμα που ενστερνιζόταν αυτή την άποψη.

Έπειτα, 7 εκπαιδευτικοί, 2 άνδρες, με ποσοστό 2% και 5 γυναίκες με ποσοστό 5% του δείγματος, απάντησαν ότι είναι περισσότερο εξοικειωμένοι με το πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης καθώς εξυπηρετεί τη διδασκαλία τους με τέτοιο τρόπο ώστε οι μαθητές δηλώνουν την επιθυμία για συμμετοχή στη διδασκαλία, για την υιοθέτηση ρόλων και δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος.

Παράλληλα, 7 εκπαιδευτικοί, 6 άνδρες, με ποσοστό 6% και 1 γυναίκα με ποσοστό 1%, δήλωσαν μεγαλύτερη εξοικείωση και χρησιμότητα με τα προγράμματα Αγωγής Υγείας και συγκεκριμένα με την Κυκλοφοριακή Αγωγή. Μέσω αυτού του προγράμματος, εκπαιδευτικοί και μαθητές αναπτύσσουν σχέσεις εμπιστοσύνης και διαμορφώνουν μια βάση για οδηγική συμπεριφορά, για οδική ασφάλεια, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση. Επιπλέον, αναφέρουν πως το πρόγραμμα αυτό, βοηθά τους μαθητές να αντιληφθούν τη σπουδαιότητα της ανθρώπινης συμπεριφοράς, ως κύριο αίτιο των οδικών ατυχημάτων και πως για να μην έρθουν αντιμέτωποι με τέτοιες καταστάσεις, θα πρέπει να είναι συνετοί και σοβαροί με αίσθημα ευθύνης και σεβασμού για το συνάνθρωπο.

Εν συνεχεία, 5 εκπαιδευτικοί, 3 άνδρες με ποσοστό 3% και 2 γυναίκες με ποσοστό 2% δήλωσαν περισσότερη εξοικείωση με τις Τ.Π.Ε αναφέροντας πως όταν εντάσσουν τα εκπαιδευτικά λογισμικά στη διδασκαλία οι μαθητές είναι πιο αποδοτικοί. Πιο συγκεκριμένα, δήλωσαν πως με τη χρήση Ηλεκτρονικών

Υπολογιστών, οι μαθητές δείχνουν μεγαλύτερη θέληση για παρακολούθηση και συνεργασία, είναι πρόθυμοι να εργαστούν, να διαβάσουν, να ανακαλύψουν και η διεξαγωγή του μαθήματος σε ηλεκτρονική μορφή είναι περισσότερο αποδοτική από τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας.

Το πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης, επέλεξαν ως το καινοτόμο πρόγραμμα με το οποίο είναι περισσότερο εξοικειωμένοι 4 εκπαιδευτικοί, 2 άνδρες με ποσοστό 2% και 2 γυναίκες με ποσοστό 2%. Αναλυτικότερα, με το πρόγραμμα αυτό, οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται μεγαλύτερη άνεση καθώς οι μαθητές γίνονται «ερευνητές», ίσοι με τους εκπαιδευτικούς, δραστηριοποιούνται και μέσα από βιωματικές ενέργειες, δείχνουν περισσότερο ενδιαφέρον κατά τη διδακτική ώρα, διευρύνουν τους γνωστικούς τους ορίζοντες, οξύνοντας παράλληλα και την κριτική τους ικανότητα.

Μια γυναίκα εκπαιδευτικός, με ποσοστό 1% δήλωσε πως το καινοτόμο πρόγραμμα το οποίο χρησιμοποιεί, αφορά την εισαγωγή παιχνιδιού και αισθήσεων, όπως αφή και ακοή, βοηθώντας τη να κάνει τη διδασκαλία της αποτελεσματικότερη.

Ένας άνδρας εκπαιδευτικός, ποσοστό 1% απάντησε πως το καινοτόμο πρόγραμμα με το οποίο είναι περισσότερο εξοικειωμένος, είναι η πληροφόρηση μέσω ίντερνετ για εικαστικούς της Ευρωπαϊκής ιστορίας, μέσω ομαδικής εργασίας για τη ζωή και το έργο των καλλιτεχνών. Με τον τρόπο αυτό η διδασκαλία έγινε πιο αποτελεσματική και δημιουργική.

Τέλος, το 57% των συμμετεχόντων στην έρευνα, δήλωσε ως δεν χρησιμοποιεί καθόλου καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία τους και κατά συνέπεια δεν είναι εξοικειωμένοι με κανένα από αυτά. Πιο συγκεκριμένα, αρνητικά απάντησαν στην ερώτηση 24 άνδρες με ποσοστό 24% και 33 γυναίκες με ποσοστό 33% του δείγματος.

Ερώτηση 19

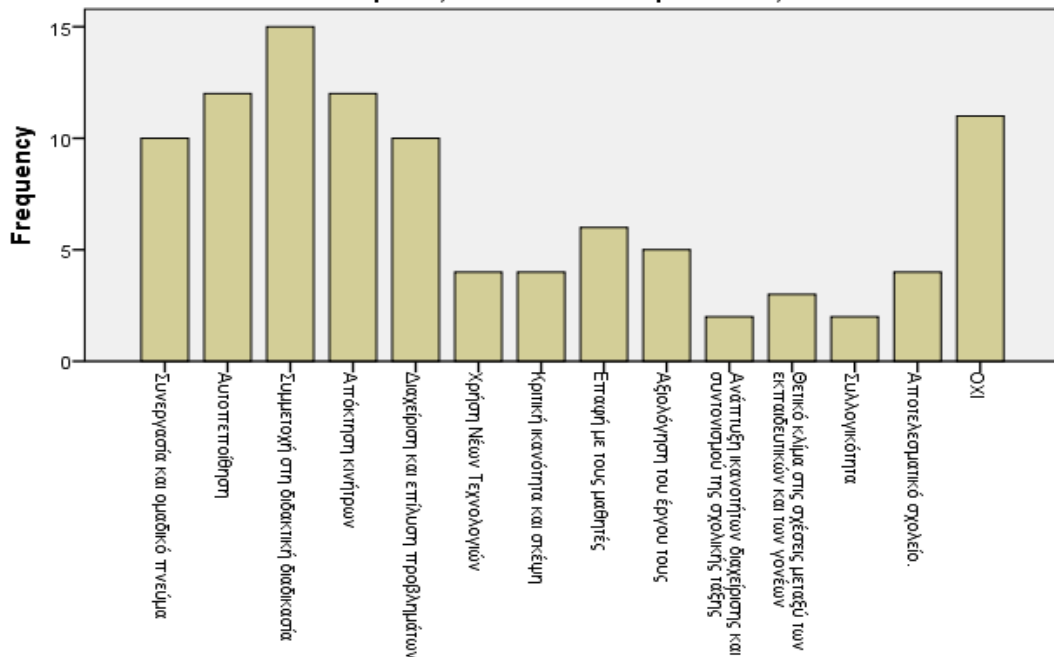
Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;

Πίνακας 26

ΦΥΛΟ * Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά; Crosstabulation
Count

		Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;					
		Συνεργασία και ομαδικό πνεύμα	Αυτοπεποίθηση	Συμμετοχή στη διδακτική διαδικασία	Απόκτηση κινήτρων	Διαχείριση και επίλυση προβλημάτων	Χρήση Ν Τεχνολογίας
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	0	3	3	2	3	
	ΓΥΝΑΙΚΑ	10	9	12	10	7	
Total		10	12	15	12	10	

Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;

Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή...

Στη συγκεκριμένη ερώτηση, οι απαντήσεις και πάλι ποικίλουν με βάση τις εμπειρίες και τις απόψεις των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών. Αναλυτικότερα, οι απαντήσεις χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία αφορά τις απαντήσεις που δόθηκαν και αφορούν τα οφέλη των μαθητών, η δεύτερη κατηγορία αφορά τα οφέλη των εκπαιδευτικών και η τρίτη τα οφέλη του σχολικού οργανισμού, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών.

Πιο συγκεκριμένα, καταγράφοντας τα οφέλη όπως οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί απάντησαν, χωρίστηκαν στις τρεις προαναφερθείσες κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία αφορά τις απαντήσεις που δόθηκαν και έχουν να κάνουν με τα οφέλη που εντόπισαν οι εκπαιδευτικοί ως προς τους μαθητές. Το 10% του δείγματος και συγκεκριμένα 10 γυναίκες, απάντησαν πως τα οφέλη που παρατήρησαν είναι η Συνεργασία και το Ομαδικό Πνεύμα ανάμεσα στους μαθητές της τάξης τους, χάρη στην εισαγωγή καινοτόμων δράσεων. Έπειτα, το 12% και συγκεκριμένα 6 άνδρες με ποσοστό 6% και 6 γυναίκες με ποσοστό 6%, δήλωσαν πως αυξήθηκε η αυτοπεποίθηση των μαθητών ενώ το 15% , 3 άνδρες με ποσοστό 3% και 12 γυναίκες με ποσοστό 12% έρχονται να συμπληρώσουν την προηγούμενη δήλωση, καταγράφοντας πως τα οφέλη που παρατήρησαν ήταν η Συμμετοχή των μαθητών στη διδακτική διαδικασία, όρεξη

δηλαδή και ενθουσιασμός για μάθηση. Έπειτα, 12% του δείγματος, 2 άνδρες με ποσοστό 2% και 10 γυναίκες με ποσοστό 10% κατέγραψαν ως όφελος την απόκτηση κινήτρων, ενώ 10% του δείγματος, 3 άνδρες με ποσοστό 3% και 7 γυναίκες με ποσοστό 7% απάντησαν πως χάρη στην εισαγωγή καινοτομιών παρατήρησαν ευκολότερη διαχείριση και επίλυση τυχόν προβλημάτων που προέκυπταν από μεριάς μαθητών. Τέλος, οι τελευταίες δύο απαντήσεις ισοψηφούν με ποσοστό 4% για την απάντηση ως όφελος καινοτομιών τη Χρήση Νέων Τεχνολογιών, με 1 άνδρα ποσοστό 1% και 3 γυναίκες με ποσοστό 3% και την Κριτική ικανότητα και σκέψη πάλι με 4% του δείγματος και συγκεκριμένα 1 άνδρας με ποσοστό 1% και 3 γυναίκες με ποσοστό 3%.

Εν συνεχεία, οι απαντήσεις που δόθηκαν αφορούν τα οφέλη που εντόπισαν οι συμμετέχοντες, όσον αφορά τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς στους σχολικούς οργανισμούς. Αναλυτικότερα, το 6% του δείγματος με 4 άνδρες και ποσοστό 4% και 2 γυναίκες και ποσοστό 2%, απάντησαν πως με την εφαρμογή καινοτομιών ήρθαν σε επαφή με τους μαθητές τους, γνώρισαν τα ενδιαφέροντα και τους προβληματισμούς τους κατανόησαν καλύτερα την ψυχοσύνθεσή τους και έκανε το έργο τους αποτελεσματικότερο. Επιπροσθέτως, το 5% του δείγματος και συγκεκριμένα 5 άνδρες, απάντησαν ως όφελος της εισαγωγής καινοτομιών, την αξιολόγηση του διδακτικού τους έργου, ενώ μόλις το 2% με 2 άνδρες δήλωσαν πως σαν όφελος παρατήρησαν την ανάπτυξη ικανοτήτων διαχείρισης και συντονισμού της σχολικής τάξης.

Τέλος, η τρίτη κατηγορία που αφορά τα οφέλη που εντόπισαν οι συμμετέχοντες στο σχολείο ως οργανισμό έπειτα από την εφαρμογή καινοτομιών, αρχικά αναφέρονται στο αποτελεσματικό σχολείο με ποσοστό 4% (4 άνδρες) , έπειτα στην ανάπτυξη θετικού κλίματος και σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων με ποσοστό 3% (3 άνδρες) και ολοκληρώνεται ακολουθεί η απάντηση που αφορά τη συλλογικότητα με ποσοστό 2% (2 άνδρες). Σημειώνεται, πως το 11% του δείγματος (11 άνδρες) απάντησαν αρνητικά στη συγκεκριμένη ερώτηση.

Ερώτηση 20

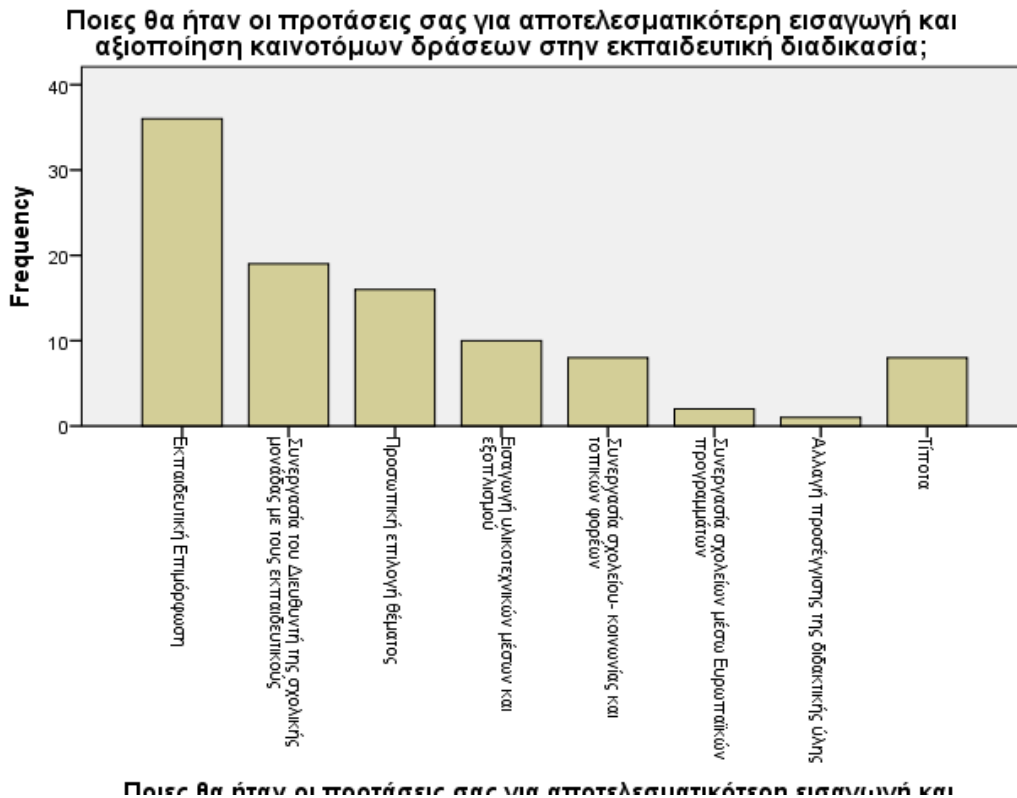
Ποιες θα ήταν οι προτάσεις σας για αποτελεσματικότερη εισαγωγή και αξιοποίηση καινοτόμων δράσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία;

Πίνακας 27

ΦΥΛΟ * Ποιες θα ήταν οι προτάσεις σας για αποτελεσματικότερη εισαγωγή και αξιοποίηση καινοτόμων δράσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία;

Count

		Ποιες θα ήταν οι προτάσεις σας για αποτελεσματικότερη εισαγωγή και αξιοποίηση καινοτόμων δράσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία;					
		Εκπαιδευτική Επιμόρφωση	Συνεργασία του Διευθυντή της σχολικής μονάδας με τους εκπαιδευτικούς	Προσωπική επιλογή θέματος	Εισαγωγή υλικοτεχνικών μέσων και εξοπλισμού	Συνεργασία σχολείου- κοινωνίας και τοπικών φορέων	Συνεργασία σχολείων μέσω Ευρωπαϊκών προγραμμάτων
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	14	6	8	4	5	0
	ΓΥΝΑΙΚΑ	22	13	8	6	3	2
Total		36	19	16	10	8	2

Στην ερώτηση αυτή, οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί στην ερευνα κλήθηκαν να προτείνουν ιδέες για αποτελεσματικότερη εισαγωγή και αξιοποίηση καινοτόμων δράσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι απαντήσεις ποικίλουν, καθώς πολλοί ήταν οι εκπαιδευτικοί οι όποιοι είχαν να προτείνουν κάτι διαφορετικό.

Αρχικά, κυριότερη πρόταση των εκπαιδευτικών για αποτελεσματικότερη εισαγωγή και αξιοποίηση καινοτόμων δράσεων, την εκπαιδευτική επιμόρφωση, καθώς και την παρακολούθηση σεμιναρίων , με ποσοστό 36% (20 γυναίκες και 16 άνδρες).

Έπειτα, το 18% των εκπαιδευτικών (11 γυναίκες και 7 άνδρες), σημείωσαν πως θεωρούν εξίσου σημαντική τη συνεργασία του Διευθυντή της σχολικής μονάδας με τους εκπαιδευτικούς, ώστε να καταστεί αποδοτικότερη η διαδικασία καινοτόμων δράσεων κατά την εκπαιδευτική διαδικασία.

Εν συνεχεία, το 15% των συμμετεχόντων (8 γυναίκες και 7 άνδρες) πρότειναν την προσωπική επιλογή θέματος από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, με προσωπική ελευθερία και πρακτική προσέγγιση των θεμάτων.

Παράλληλα, με ποσοστό 10% (6 γυναίκες και 4 άνδρες) πρότειναν την εισαγωγή υλικοτεχνικών μέσων και εξοπλισμού των σχολικών αιθουσών με ηλεκτρονικούς υπολογιστές, διαδραστικός πίνακες και εποπτικά μέσα για αποτελεσματικότερη διδασκαλία.

Τη συνεργασία του σχολείου με την κοινωνία και τους τοπικούς φορείς πρότεινε το 8% του δείγματος (3 γυναίκες και 5 άνδρες), ενώ το 2% (2 γυναίκες 0 άνδρες), πρότειναν τη συνεργασία σχολείων μέσω Ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Τέλος, μια γυναίκα εκπαιδευτικός, 1%, πρότεινε την αλλαγή προσέγγισης της διδακτικής ύλης, για αποφυγή άγχους και πίεσης χρόνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο: Επαγωγική στατιστική επεξεργασία δεδομένων

ΦΥΛΟ

6. Ανεξάρτητη μεταβλητή το φύλο

1^ο Ερευνητικό ερώτημα

6.1 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 1

Στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα «Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών και των διευθυντών για το περιεχόμενο της έννοιας «καινοτομία» καθώς και αν κατέχουν τις βασικές γνώσεις προκειμένου να υλοποιήσουν ένα καινοτόμο πρόγραμμα;» και όσον αφορά τις απαντήσεις στην ερώτηση «Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square, ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (φύλο) και της εξαρτημένης ($\chi^2=2.492$ $p=0.001$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες. Συνεπώς η μηδενική υπόθεση γίνεται αποδεκτή σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05.

Σύμφωνα επίσης με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως η άποψη ότι, οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες και κατέχουν τις βασικές γνώσεις ώστε να τις υλοποιήσουν, όντας πιο ενισχυμένη στις γυναίκες (μ.ο. 3.10) και λιγότερο στους άνδρες (μ.ο. 3.06).

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,492 ^a	4	,001
Likelihood Ratio	2,502	4	,005

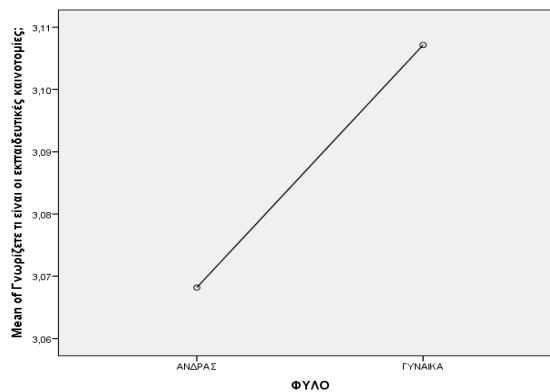
Linear-by-Linear Association	,028	1	,002
N of Valid Cases	100		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 14,88

ΦΥΛΟ * Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες; Crosstabulation

			Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες;					Total
			ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	2	13	15	8	6	44
		% within ΦΥΛΟ	4,5%	29,5%	34,1%	18,2%	13,6%	100,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	3	17	19	5	12	56
		% within ΦΥΛΟ	5,4%	30,4%	33,9%	8,9%	21,4%	100,0%
Total		Count	5	30	34	13	18	100
		% within ΦΥΛΟ	5,0%	30,0%	34,0%	13,0%	18,0%	100,0%

ΦΥΛΟ	Mean	Std. Deviation
ΑΝΔΡΑΣ	3.06	1,15
ΓΥΝΑΙΚΑ	3.10	1,12
Total	3.09	1,13

2ο Ερευνητικό ερώτημα

6.2 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 5

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 5 «Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (φύλο) και της εξαρτημένης ($\chi^2=14,478$ $p=0.002$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα επίσης με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται ότι η άποψη, πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων, είναι πιο ενισχυμένη στις γυναίκες (μ.ο. 4,28) και πιο λίγο στους άνδρες (μ.ο. 4,06).

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	14,478 ^a	2	.002
Likelihood Ratio	12,452	2	.005
Linear-by-Linear Association	2,534	1	.001
N of Valid Cases	100		

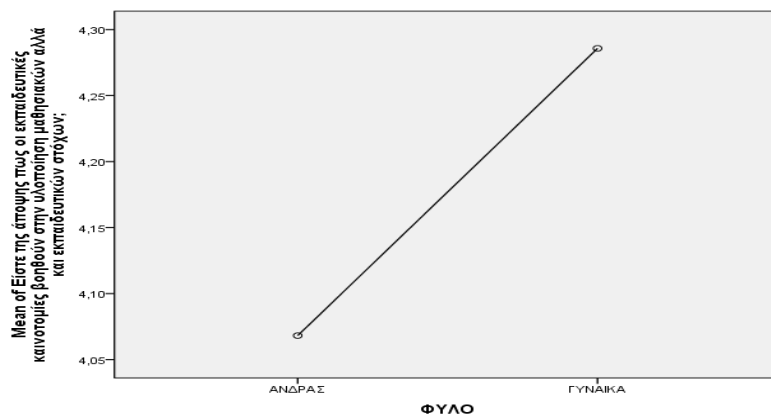
a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum

expected count is 14,88

ΦΥΛΟ * Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία; Crosstabulation

			Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;				
			ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	5	5	17	5	12
		% within ΦΥΛΟ	11,4%	11,4%	38,6%	11,4%	27,3%
ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	3	4	16	12	21	
	% within ΦΥΛΟ	5,4%	7,1%	28,6%	21,4%	37,5%	

Total	Count	8	9	33	17	33
	% within ΦΥΛΟ	8,0%	9,0%	33,0%	17,0%	33,0%

Report

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

ΦΥΛΟ	Mean	Std. Deviation
ΑΝΔΡΑΣ	4,06	,695
ΓΥΝΑΙΚΑ	4,28	,580
Total	4,19	,646

3^ο Ερευνητικό ερώτημα

6.3 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 7

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 7 «Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;» από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης(φύλο) και της εξαρτημένης μεταβλητής($\chi^2=3,834$ $p=0.001$).

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως η άποψη ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες είναι πιο ενισχυμένη στις γυναίκες (μ.ο.4,39) και λιγότερο στους άντρες (μ.ο. 4.20).

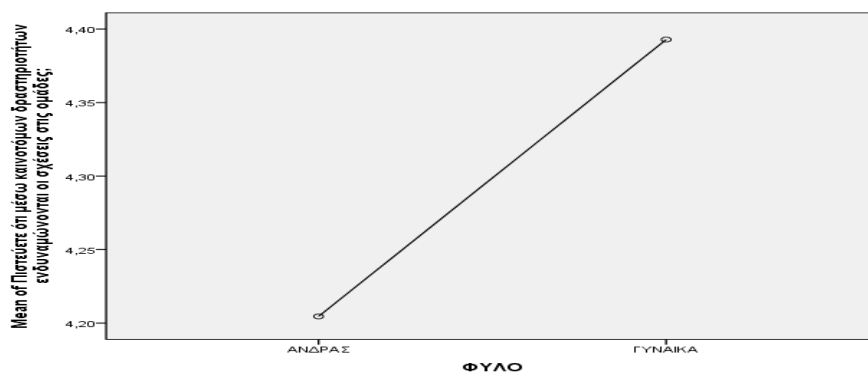
Chi-Square Tests

	Value	Df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,834 ^a	3	,001
Likelihood Ratio	4,989	3	,001
Linear-by-Linear Association	,737	1	,000
N of Valid Cases	100		

Report

Πιστεύετε ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες;

ΦΥΛΟ	Mean	Std. Deviation
ΑΝΔΡΑΣ	4,20	,733
ΓΥΝΑΙΚΑ	4,39	,688
Total	4,31	,706

ΦΥΛΟ * Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας; Crosstabulation

			Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;		
			ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	Total
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	25	19	44
		% within ΦΥΛΟ	56,8%	43,2%	100,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	27	29	56
		% within ΦΥΛΟ	48,2%	51,8%	100,0%
Total		Count	52	48	100
		% within ΦΥΛΟ	52,0%	48,0%	100,0%

4^ο Ερευνητικό ερώτημα

6.4 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 9

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 9 «Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;» » διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (φύλο) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=19.006$ $p=0.001$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν πως το σημερινό σχολείο είναι ελάχιστα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις, και η άποψη αυτή δείχνει πιο ενισχυμένη στις γυναίκες εκπαιδευτικούς (μ.ο.2,16), ενώ ελάχιστα λιγότερο ενισχυμένη είναι στους άντρες (μ.ο. 2,15).

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	19,006 ^a	4	,001
Likelihood Ratio	13,206	4	,002
Linear-by-Linear Association	3,784	1	,000
N of Valid Cases	100		

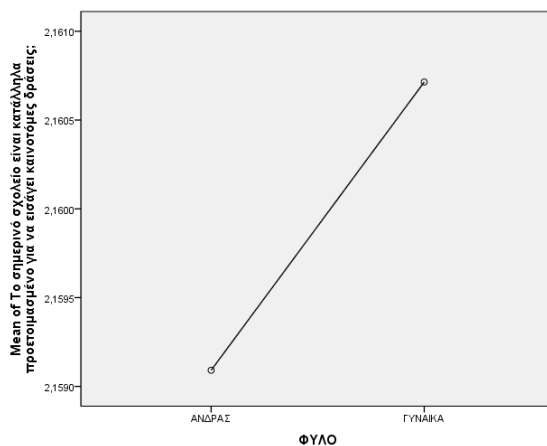
ΦΥΛΟ * Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας; Crosstabulation

			Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;			Total
			ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	5	14	25	44
		% within ΦΥΛΟ	11,4%	31,8%	56,8%	100,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	4	27	25	56
		% within ΦΥΛΟ	7,1%	48,2%	44,6%	100,0%
Total		Count	9	41	50	100
		% within ΦΥΛΟ	9,0%	41,0%	50,0%	100,0%

Report

Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις;

ΦΥΛΟ	Mean	Std. Deviation
ΑΝΔΡΑΣ	2,15	,745
ΓΥΝΑΙΚΑ	2,16	1,907
Total	2,16	,825

5^ο Ερευνητικό ερώτημα

6.5 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 17

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 17 «Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (φύλο) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=1,221$ $p=0.03$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

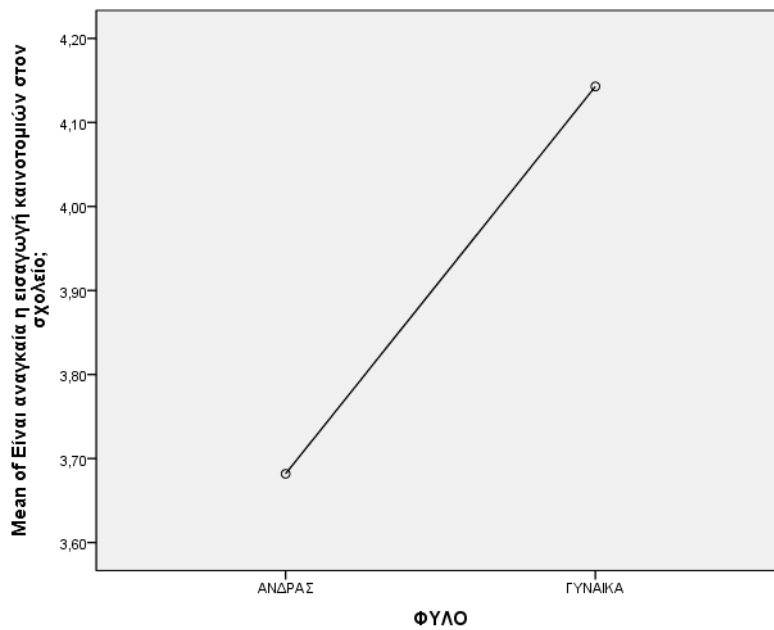
Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως όλοι σχεδόν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο και η άποψη αυτή δείχνει πιο ενισχυμένη στις γυναίκες (μ.ο. 4,14) και λιγότερο ενισχυμένη στους άντρες (μ.ο. 3,94).

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,221 ^a	3	,003
Likelihood Ratio	1,607	3	,038
Linear-by-Linear Association	,832	1	,055
N of Valid Cases	100		

ΦΥΛΟ * Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας; Crosstabulation

			Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;		Total
			ΝΑΙ	ΟΧΙ	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	Count	23	21	44
		% within ΦΥΛΟ	52,3%	47,7%	100,0%
	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	26	30	56
		% within ΦΥΛΟ	46,4%	53,6%	100,0%
Total		Count	49	51	100
		% within ΦΥΛΟ	49,0%	51,0%	100,0%

Report

Είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο;

ΦΥΛΟ	Mean	Std. Deviation
ΑΝΔΡΑΣ	3,68	,455
ΓΥΝΑΙΚΑ	414	,639
Total	3,94	,514

6^ο Ερευνητικό ερώτημα

6.6 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 19

Στο ερευνητικό ερώτημα- εξαρτημένη μεταβλητή 19 «Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης(φύλο) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=76,790$ $p=0.03$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως όλοι σχεδόν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο και η άποψη αυτή δείχνει πιο ενισχυμένη στις γυναίκες (μ.ο. 4,39) και λιγότερο ενισχυμένη στους άντρες (μ.ο. 4,20)

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	76,790 ^a	39	,003
Likelihood Ratio	80,951	39	,000
Linear-by-Linear Association	37,254	1	,000
N of Valid Cases	100		

ΦΥΛΟ * Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά; Crosstabulation																	
Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;																	
		Συνεργασία και αμοιβαικό πνεύμα	Αυτοπεποίθηση	Συμμετογή στη διδακτική διαδικασία	Απόκτηση κινήτρων	Διαχείριση και επίλυση προβλημάτων	Χρήση Νέων Τεχνολογιών	Κριτική ικανότητα και σκέψη	Επαφή με τους μαθητές	Αξιολόγηση του έργου τους	Ανάπτυξη ικανοτήτων διαχείρισης και συντονισμού της σχολικής τάξης	Θετικό κλίμα στις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών και των γονέων	Συλλογικότητα	Αποτελεσματικό σχολείο.	ΟΧΙ	Total	
0	ΑΝΔΡΑΣ	Count	0	3	3	2	3	1	1	4	5	2	3	2	4	11	4
		% within ΦΥΛΟ	0,0%	6,8%	6,8%	4,5%	6,8%	2,3%	2,3%	9,1%	11,4%	4,5%	6,8%	4,5%	9,1%	25,0%	100,0%
1	ΓΥΝΑΙΚΑ	Count	10	9	12	10	7	3	3	2	0	0	0	0	0	0	5
		% within ΦΥΛΟ	17,9%	16,1%	21,4%	17,9%	12,5%	5,4%	5,4%	3,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Total		Count	10	12	15	12	10	4	4	6	5	2	3	2	4	11	10
		% within ΦΥΛΟ	10,0%	12,0%	15,0%	12,0%	10,0%	4,0%	4,0%	6,0%	5,0%	2,0%	3,0%	2,0%	4,0%	11,0%	100,0%

Report

Ενστερνίζεστε την άποψη ότι τα προγράμματα επιμόρφωσης θα πρέπει να έχουν εκτός από θεωρητική και πρακτική προσέγγιση;

ΦΥΛΟ	Mean	Std. Deviation
ΑΝΔΡΑΣ	4,20	,909
ΓΥΝΑΙΚΑ	4,39	1,768
Total	4,31	1,928

ΗΛΙΚΙΑ

6. Ανεξάρτητη μεταβλητή η ηλικία

1ο Ερευνητικό ερώτημα

6.7 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 1

Στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα «Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών και των διευθυντών για το περιεχόμενο της έννοιας «καινοτομία» καθώς και αν κατέχουν τις βασικές γνώσεις προκειμένου να υλοποιήσουν ένα καινοτόμο πρόγραμμα;» και όσον αφορά τις απαντήσεις στην ερώτηση «Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square, ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (ηλικία) και της εξαρτημένης ($\chi^2=215,509$ $p=0.001$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες. Συνεπώς η μηδενική υπόθεση γίνεται αποδεκτή σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05.

Σύμφωνα επίσης με τον παρακάτω πίνακα, φαίνεται πως η άποψη ότι οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν, τα βασικά βήματα ώστε να υλοποιήσουν μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών, οι ηλικίες 33-35 από την πρώτη ηλικιακή βαθμίδα, με μέσο όρο 5,00, έπειτα οι ηλικίες 38-43 με μέσο όρο 3,50, στη συνέχεια οι ηλικίες 46-55 με μέσο όρο 3,20 και τέλος οι ηλικίες 56-60 με μέσο όρο 2,80.

Chi-Square Tests

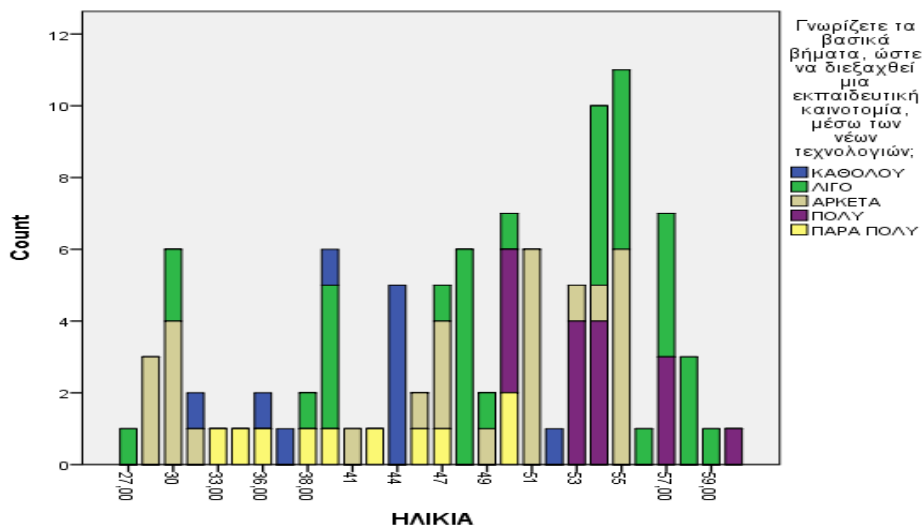
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	215,509 ^a	108	,001
Likelihood Ratio	178,403	108	,000
Linear-by-Linear Association	,015	1	,904
N of Valid Cases	100		

ΗΛΙΚΙΑ * Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες; Crosstabulation

Count

		Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες;					Total
		ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΗΛΙΚΙΑ	27,00	0	1	0	0	0	1
	29	0	0	0	0	3	3
	30	0	2	4	0	0	6
	32,00	1	0	1	0	0	2
	33,00	0	0	0	0	1	1
	35	0	0	0	0	1	1
	36,00	1	0	0	0	1	2
	37,00	1	0	0	0	0	1
	38,00	0	0	1	0	1	2
	39	1	0	5	0	0	6
	41	0	0	0	0	1	1
	43	0	0	1	0	0	1
	44	0	5	0	0	0	5
	46	0	0	2	0	0	2
	47	0	0	4	1	0	5
	48	0	1	5	0	0	6
	49	0	0	1	1	0	2
	50	0	1	1	4	1	7

51	0	4	2	0	0	6
52	1	0	0	0	0	1
53	0	0	1	0	4	5
54	0	4	0	5	1	10
55	0	4	6	1	0	11
56,00	0	0	0	1	0	1
57,00	0	4	0	0	3	7
58,00	0	3	0	0	0	3
59,00	0	1	0	0	0	1
60,00	0	0	0	0	1	1
Total	5	30	34	13	18	100

Report

Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;

ΗΛΙΚΙΑ	Mean	N	Std. Deviation
27,00	2,00	1	.
29	3,00	3	,000
30	2,66	6	,516
32,00	2,00	2	1,414
33,00	5,00	1	.
35	5,00	1	.
36,00	3,00	2	2,828

37,00	1,00	1	.
38,00	3,50	2	2,121
39	2,33	6	1,366
41	3,00	1	.
43	5,00	1	.
44	1,00	5	,000
46	4,00	2	1,414
47	3,20	5	1,095
48	2,00	6	,000
49	2,50	2	,707
50	4,00	7	1,000
51	3,00	6	,000
52	1,00	1	.
53	3,80	5	,447
54	2,90	10	,994
55	2,54	11	,522
56,00	2,00	1	.
57,00	2,85	7	1,069
58,00	2,00	3	,000
59,00	2,00	1	.
60,00	4,00	1	.
Total	2,80	100	1,137

2ο Ερευνητικό ερώτημα

6.8 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 5

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 5 «Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (ηλικία) και της εξαρτημένης ($\chi^2=264,063p=0.002$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα επίσης με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται ότι η άποψη, πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και

εκπαιδευτικών στόχων επικρατεί αυτή η άποψη με μέσο όρο 4,19 στους εκπαιδευτικούς ηλικίας 30-38 και 53-55.

Chi-Square Tests

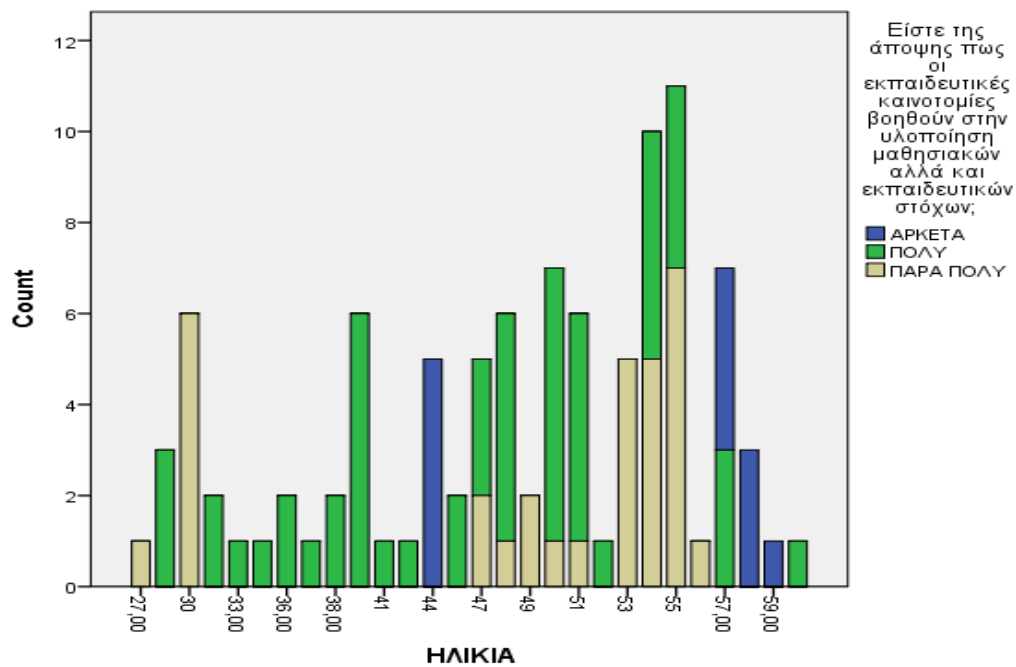
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	264,063 ^a	108	,002
Likelihood Ratio	201,020	108	,000
Linear-by-Linear Association	5,635	1	,018
N of Valid Cases	100		

ΗΛΙΚΙΑ * Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία; Crosstabulation

Count

		Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;					Total
		ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΗΛΙΚΙΑ	27,00	0	0	0	0	1	1
	29	0	0	3	0	0	3
	30	0	0	0	0	6	6
	32,00	0	0	2	0	0	2
	33,00	0	0	0	0	1	1
	35	0	0	0	0	1	1
	36,00	0	0	1	0	1	2
	37,00	0	0	1	0	0	1
	38,00	0	0	0	1	1	2
	39	0	0	2	4	0	6
	41	0	0	1	0	0	1
	43	0	0	1	0	0	1
	44	0	5	0	0	0	5
	46	0	0	2	0	0	2
	47	0	0	3	0	2	5
	48	0	0	5	0	1	6
	49	0	0	0	0	2	2
	50	0	0	1	0	6	7
	51	0	0	1	4	1	6
	52	0	0	1	0	0	1
	53	4	0	0	0	1	5

54	0	0	5	4	1	10
55	0	0	0	4	7	11
56,00	0	0	0	0	1	1
57,00	4	0	3	0	0	7
58,00	0	3	0	0	0	3
59,00	0	1	0	0	0	1
60,00	0	0	1	0	0	1
Total	8	9	33	17	33	100

Report

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

ΗΛΙΚΙΑ	Mean	N	Std. Deviation
27,00	5,0000	1	.
29	4,0000	3	,00000
30	5,0000	6	,00000

32,00	4,0000	2	,00000
33,00	4,0000	1	.
35	4,0000	1	.
36,00	4,0000	2	,00000
37,00	4,0000	1	.
38,00	4,0000	2	,00000
39	4,0000	6	,00000
41	4,0000	1	.
43	4,0000	1	.
44	3,0000	5	,00000
46	4,0000	2	,00000
47	4,4000	5	,54772
48	4,1667	6	,40825
49	5,0000	2	,00000
50	4,1429	7	,37796
51	4,1667	6	,40825
52	4,0000	1	.
53	5,0000	5	,00000
54	4,5000	10	,52705
55	4,6364	11	,50452
56,00	5,0000	1	.
57,00	3,4286	7	,53452
58,00	3,0000	3	,00000
59,00	3,0000	1	.
60,00	4,0000	1	.
Total	4,1900	100	,64659

3ο Ερευνητικό ερώτημα

6.9 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 7

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 7 «Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;» από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (ηλικία) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=67,720$ $p=0.001$).

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζεται πως η άποψη ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες είναι πιο ενισχυμένη με μέσο όρο 4,31 στις ηλικίες 53-56.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	67,720 ^a	27	,001
Likelihood Ratio	90,910	27	,000
Linear-by-Linear Association	15,821	1	,000
N of Valid Cases	100		

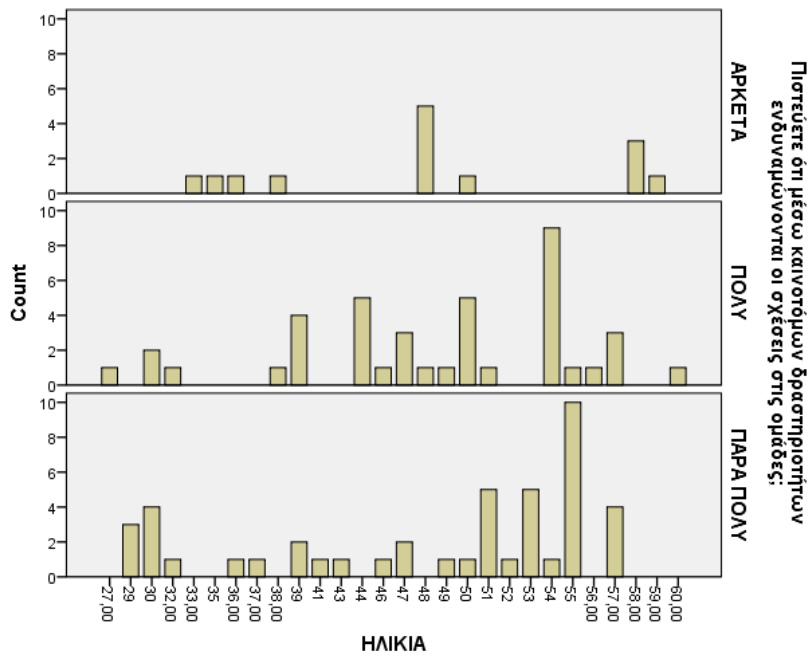
ΗΛΙΚΙΑ * Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;

Crosstabulation

Count

		Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;		Total
		ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΗΛΙΚΙΑ	27,00	1	0	1
	29	3	0	3
	30	2	4	6
	32,00	2	0	2
	33,00	1	0	1
	35	1	0	1
	36,00	2	0	2
	37,00	1	0	1
	38,00	2	0	2
	39	5	1	6
	41	1	0	1
	43	0	1	1
	44	5	0	5

46	1	1	2
47	2	3	5
48	6	0	6
49	0	2	2
50	6	1	7
51	1	5	6
52	1	0	1
53	0	5	5
54	5	5	10
55	0	11	11
56,00	0	1	1
57,00	0	7	7
58,00	3	0	3
59,00	1	0	1
60,00	0	1	1
Total	52	48	100

Report

Πιστεύετε ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων

ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες;

ΗΛΙΚΙΑ	Mean	N	Std. Deviation
27,00	4,00	1	.
29	5,00	3	,000
30	4,66	6	,516
32,00	4,50	2	,707
33,00	3,00	1	.
35	3,00	1	.
36,00	4,00	2	1,414
37,00	5,00	1	.
38,00	3,50	2	,707
39	4,33	6	,516
41	5,00	1	.
43	5,00	1	.
44	4,00	5	,000
46	4,50	2	,707
47	4,40	5	,547
48	3,16	6	,408
49	4,50	2	,707
50	4,00	7	,577
51	4,83	6	,408
52	5,00	1	.
53	5,00	5	,000
54	4,100	10	,316
55	4,90	11	,301
56,00	4,00	1	.
57,00	4,57	7	,534
58,00	3,00	3	,000
59,00	3,00	1	.
60,00	4,00	1	.
Total	4,31	100	,706

4ο Ερευνητικό ερώτημα

6.10 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 9

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 9 «Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;» » διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (ηλικία) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=144,198$ $p=0.003$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες. Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν πως το σημερινό σχολείο είναι ελάχιστα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις με μέσο όρο 2,16 κυριότερα στις ηλικιακές ομάδες 46-55.

Chi-Square Tests

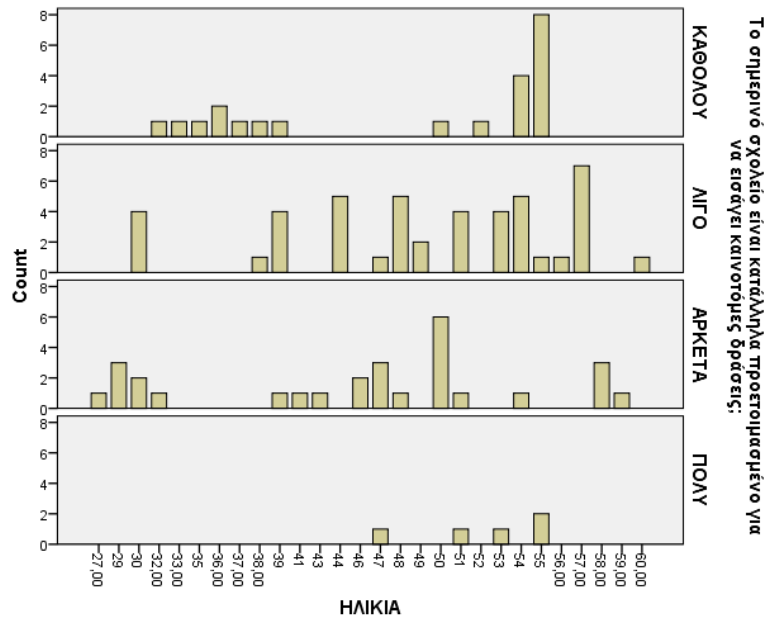
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	144,198 ^a	54	,003
Likelihood Ratio	126,167	54	,000
Linear-by-Linear Association	1,124	1	,289
N of Valid Cases	100		

ΗΛΙΚΙΑ * Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας; Crosstabulation

Count

		Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;			Total
		ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΗΛΙΚΙΑ	27,00	0	1	0	1
	29	0	0	3	3
	30	0	2	4	6
	32,00	0	1	1	2
	33,00	0	1	0	1

35	0	1	0	1
36,00	0	1	1	2
37,00	0	0	1	1
38,00	0	2	0	2
39	0	5	1	6
41	0	0	1	1
43	0	1	0	1
44	5	0	0	5
46	0	2	0	2
47	0	3	2	5
48	0	1	5	6
49	0	0	2	2
50	0	7	0	7
51	4	1	1	6
52	0	0	1	1
53	0	4	1	5
54	0	4	6	10
55	0	0	11	11
56,00	0	0	1	1
57,00	0	0	7	7
58,00	0	3	0	3
59,00	0	1	0	1
60,00	0	0	1	1
Total	9	41	50	100

Report

Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις;

ΗΛΙΚΙΑ	Mean	N	Std. Deviation
27,00	3,0000	1	.
29	3,0000	3	,00000
30	2,3333	6	,51640
32,00	2,0000	2	1,41421
33,00	1,0000	1	.
35	1,0000	1	.
36,00	1,0000	2	,00000
37,00	1,0000	1	.
38,00	1,5000	2	,70711
39	2,0000	6	,63246
41	3,0000	1	.
43	3,0000	1	.
44	2,0000	5	,00000
46	3,0000	2	,00000
47	3,0000	5	,70711
48	2,1667	6	,40825
49	2,0000	2	,00000
50	2,7143	7	,75593
51	2,5000	6	,83666
52	1,0000	1	.

53	2,4000	5	,89443
54	1,7000	10	,67495
55	1,6364	11	1,20605
56,00	2,0000	1	.
57,00	2,0000	7	,00000
58,00	3,0000	3	,00000
59,00	3,0000	1	.
60,00	2,0000	1	.
Total	2,1600	100	,82536

5ο Ερευνητικό ερώτημα

6.11 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 17

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 17 «Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (ηλικία) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=55,260$ $p=0.001$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως όλοι σχεδόν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο με μέσο όρο 3,94.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	55,260 ^a	27	,001
Likelihood Ratio	71,454	27	,000
Linear-by-Linear Association	3,393	1	,065
N of Valid Cases	100		

ΗΛΙΚΙΑ * Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας; Crosstabulation

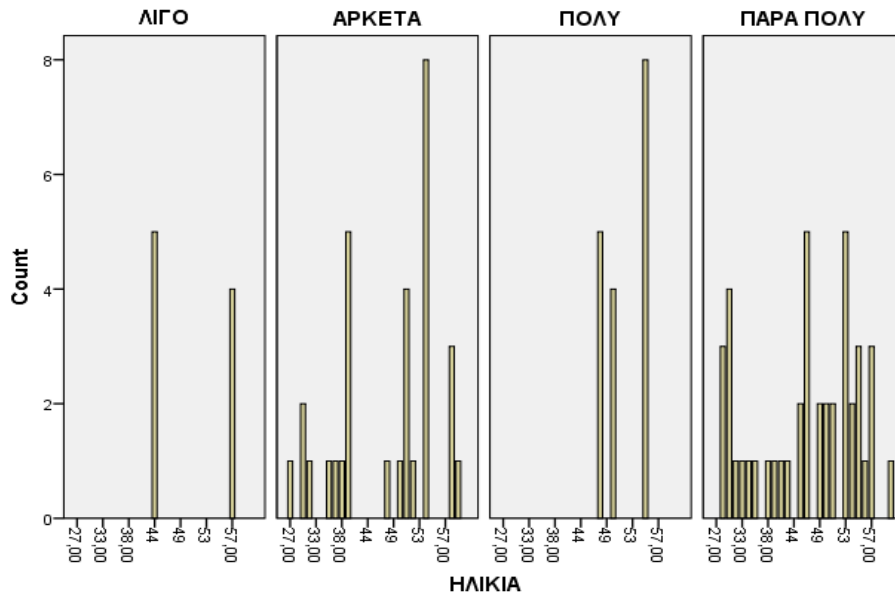
Count

		Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;		Total
		NAI	OXI	
ΗΛΙΚΙΑ	27,00	0	1	1
	29	3	0	3

30	0	6	6
32,00	0	2	2
33,00	1	0	1
35	1	0	1
36,00	1	1	2
37,00	0	1	1
38,00	1	1	2
39	1	5	6
41	1	0	1
43	1	0	1
44	0	5	5
46	1	1	2
47	2	3	5
48	5	1	6
49	0	2	2
50	6	1	7
51	1	5	6
52	0	1	1
53	5	0	5
54	5	5	10
55	10	1	11
56,00	0	1	1
57,00	3	4	7
58,00	0	3	3
59,00	0	1	1
60,00	1	0	1
Total	49	51	100

Είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο;

Report

Είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο;

ΗΛΙΚΙΑ	Mean	N	Std. Deviation
27,00	3,0000	1	.
29	5,0000	3	,00000
30	4,3333	6	1,03280
32,00	4,0000	2	1,41421
33,00	5,0000	1	.
35	5,0000	1	.
36,00	4,0000	2	1,41421
37,00	3,0000	1	.
38,00	4,0000	2	1,41421
39	3,3333	6	,81650
41	5,0000	1	.
43	5,0000	1	.
44	2,0000	5	,00000
46	5,0000	2	,00000
47	5,0000	5	,00000
48	3,8333	6	,40825
49	5,0000	2	,00000
50	4,1429	7	,69007
51	3,6667	6	1,03280
52	3,0000	1	.
53	5,0000	5	,00000

54	3,4000	10	,84327
55	4,2727	11	,46710
56,00	5,0000	1	.
57,00	3,2857	7	1,60357
58,00	3,0000	3	,00000
59,00	3,0000	1	.
60,00	5,0000	1	.
Total	3,9400	100	1,05237

6^ο Ερευνητικό ερώτημα

6.12 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 19

Στο ερευνητικό ερώτημα- εξαρτημένη μεταβλητή 19 «Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης(ηλικία) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=357,992$ $p=0.03$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

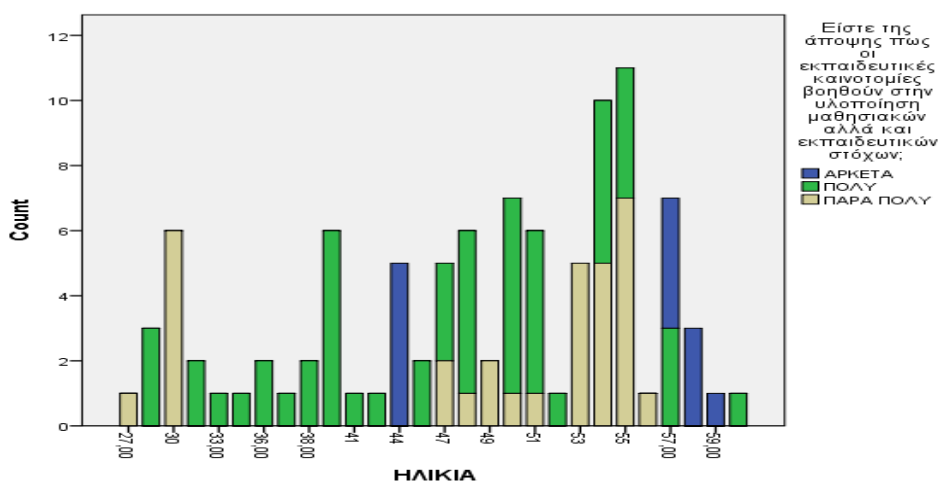
Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως όλοι σχεδόν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)
Pearson Chi-Square	357,992 ^a	351	,003
Likelihood Ratio	223,440	351	1,000
Linear-by-Linear Association	,660	1	,416
N of Valid Cases	100		

Count

		Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μο					
		Συνεργασία και ομαδικό πνεύμα	Αυτοπεποίθηση	Συμμετοχή στη διδασκτική διαδικασία	Απόκτηση κινήτρων	Διαχείριση και επίλυση προβλημάτων	Χρήση Νέων Τεχνολογιών
ΗΛΙΚΙΑ	27,00	0	0	0	0	0	
	29	1	0	0	0	1	
	30	2	0	0	0	1	
	32,00	1	0	0	1	0	
	33,00	0	0	0	0	0	
	35	0	0	0	1	0	
	36,00	0	0	0	0	1	
	37,00	0	0	0	0	0	
	38,00	1	0	1	0	0	
	39	1	0	0	1	1	
	41	0	0	0	0	0	
	43	1	0	0	0	0	
	44	0	1	1	0	1	
	46	0	0	0	0	0	
	47	1	0	0	1	1	
	48	0	1	2	0	1	
	49	0	0	2	0	0	
	50	0	1	3	1	1	
	51	1	1	2	0	1	
	52	0	0	1	0	0	
	53	0	1	1	0	1	
	54	0	2	1	2	0	
	55	1	2	1	2	0	
	56,00	0	0	0	0	0	
	57,00	0	2	0	2	0	
	58,00	0	1	0	1	0	
	59,00	0	0	0	0	0	
	60,00	0	0	0	0	0	
Total		10	12	15	12	10	

Report

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες
βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και
εκπαιδευτικών στόχων;

ΗΛΙΚΙΑ	Mean	N	Std. Deviation
27,00	5,0000	1	.
29	4,0000	3	,00000
30	5,0000	6	,00000
32,00	4,0000	2	,00000
33,00	4,0000	1	.
35	4,0000	1	.
36,00	4,0000	2	,00000
37,00	4,0000	1	.
38,00	4,0000	2	,00000
39	4,0000	6	,00000
41	4,0000	1	.
43	4,0000	1	.
44	3,0000	5	,00000
46	4,0000	2	,00000
47	4,4000	5	,54772
48	4,1667	6	,40825
49	5,0000	2	,00000
50	4,1429	7	,37796
51	4,1667	6	,40825
52	4,0000	1	.
53	5,0000	5	,00000
54	4,5000	10	,52705

55	4,6364	11	,50452
56,00	5,0000	1	.
57,00	3,4286	7	,53452
58,00	3,0000	3	,00000
59,00	3,0000	1	.
60,00	4,0000	1	.
Total	4,1900	100	,64659

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

6. Ανεξάρτητη μεταβλητή η ειδικότητα

1ο Ερευνητικό ερώτημα

6.13 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 1

Στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα «Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών και των διευθυντών για το περιεχόμενο της έννοιας «καινοτομία» καθώς και αν κατέχουν τις βασικές γνώσεις προκειμένου να υλοποιήσουν ένα καινοτόμο πρόγραμμα;» και όσον αφορά τις απαντήσεις στην ερώτηση «Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square, ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (ειδικότητα) και της εξαρτημένης ($\chi^2=215,509$ $p=0.001$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

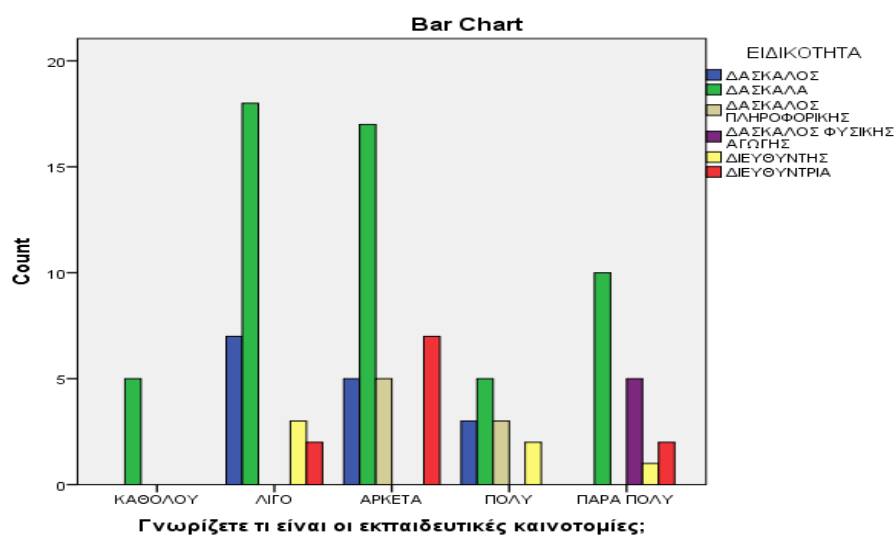
Σύμφωνα επίσης με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως η άποψη ότι, οι εκπαιδευτικοί με βάση την ειδικότητά τους, γνωρίζουν τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες και κατέχουν τις βασικές γνώσεις ώστε να τις υλοποιήσουν, με συνολικό μέσο όρο 2,80, είναι πιο αποδεκτή στους δασκάλους φυσικής αγωγής με (μ.ο 5,00) και λιγότερο στους δασκάλους ΠΕ70.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	51,196 ^a	20	,001
Likelihood Ratio	54,149	20	,000
Linear-by-Linear Association	3,305	1	,069
N of Valid Cases	100		

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ * Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες; Crosstabulation

Count		Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες;					Total
		ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ	0	7	5	3	0	15
	ΔΑΣΚΑΛΑ	5	18	17	5	10	55
	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	0	0	5	3	0	8
	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ	0	0	0	0	5	5
	ΑΓΩΓΗΣ	0	3	0	2	1	6
	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	0	2	7	0	2	11
	ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ	0	2	7	0	2	11
	Total		5	30	34	13	18

Report

Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	Mean	N	Std. Deviation
ΔΑΣΚΑΛΟΣ	2,0667	15	1,09978
ΔΑΣΚΑΛΑ	2,4727	55	,79009
ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	4,6250	8	,51755
ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ	5,0000	5	,00000
ΑΓΩΓΗΣ			
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	3,0000	6	1,09545
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ	3,0000	11	,63246
Total	2,8000	100	1,13707

2ο Ερευνητικό ερώτημα

6.14 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 5

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 5 «Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (ειδικότητα) και της εξαρτημένης ($\chi^2=54,056$ $p=0.002$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα επίσης με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται ότι η άποψη, πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων είναι με συνολικό μέσο όρο 4,19 πιο αποδεκτή στις Διευθύντριες με (μ.ο 4,45) και λιγότερο στους Διευθυντές (μ.ο 3,66).

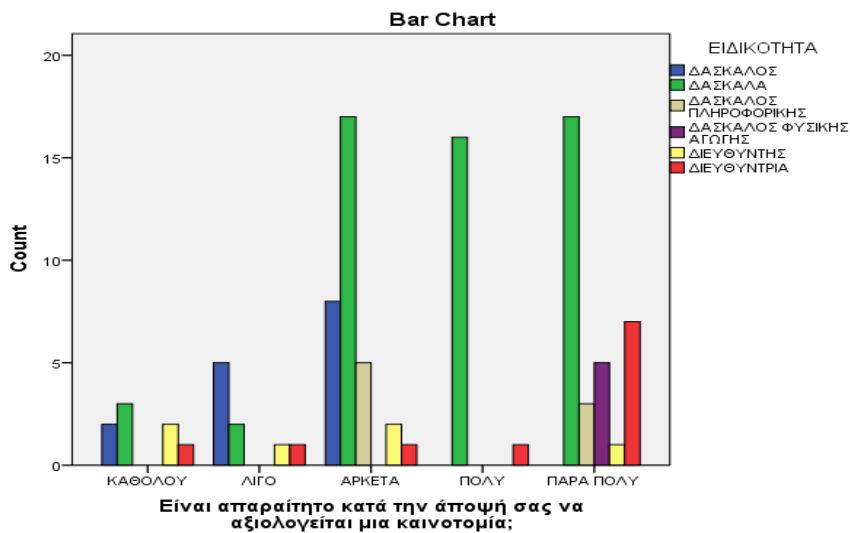
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	54,056 ^a	20	,002
Likelihood Ratio	59,128	20	,000
Linear-by-Linear Association	3,616	1	,057
N of Valid Cases	100		

Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία; * ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ Crosstabulation

Count

		ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ					
		ΔΑΣΚΑΛΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΑ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;	ΚΑΘΟΛΟΥ	2	3	0	0	2	
	ΛΙΓΟ	5	2	0	0	1	
	ΑΡΚΕΤΑ	8	17	5	0	2	
	ΠΟΛΥ	0	16	0	0	0	
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	0	17	3	5	1	
Total		15	55	8	5	6	

Report

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	Mean	Std. Deviation	Sum
ΔΑΣΚΑΛΟΣ	3,73	,798	56,00
ΔΑΣΚΑΛΑ	4,36	,556	240,00
ΔΑΣΚΑΛΟΣ	4,00	,000	32,00
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ			
ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ	4,00	,000	20,00
ΑΓΩΓΗΣ			
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	3,66	,816	22,00
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ	4,45	,687	49,00
Total	4,19	,646	419,00

3ο Ερευνητικό ερώτημα

6.15 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 7

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 7 «Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;» από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (ειδικότητα) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=12,603$ $p=0.002$).

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως η άποψη ότι μέσω καινοτόμων

δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες, με μ.ο. 4,31 είναι πιο ενισχυμένη στις Διευθύντριες με μ.ο 4,63 και λιγότερο στους Δασκάλους φυσικής αγωγής με μ.ο. 3,00.

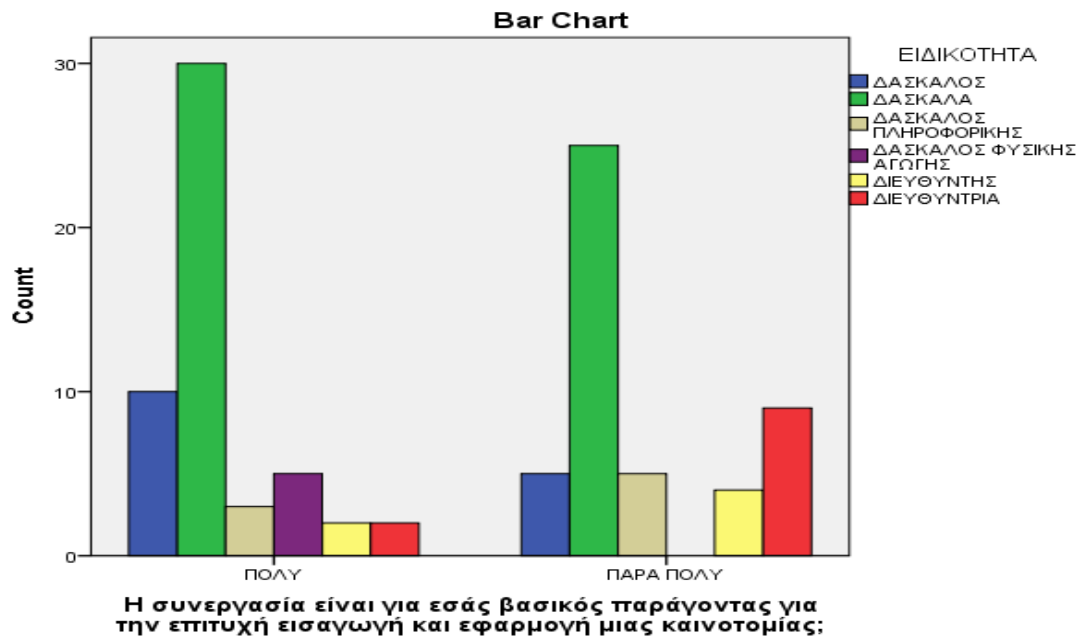
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,603 ^a	5	,002
Likelihood Ratio	14,929	5	,011
Linear-by-Linear Association	4,851	1	,028
N of Valid Cases	100		

Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας; * ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ Cro

Count

		ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ					
		ΔΑΣΚΑΛΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΑ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;	ΠΟΛΥ	10	30	3	5	2	
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	5	25	5	0	4	
Total		15	55	8	5	6	

Report

Πιστεύετε ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες;

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	Mean	Std. Deviation	Sum
ΔΑΣΚΑΛΟΣ	3,80	,676	57,00
ΔΑΣΚΑΛΑ	4,47	,572	246,00
ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	4,62	,517	37,00
ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	3,00	,000	15,00
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	4,16	,752	25,00
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ	4,63	,674	51,00
Total	4,31	,706	431,00

4ο Ερευνητικό ερώτημα

6.16 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 9

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 9 «Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;» » διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (ειδικότητα) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=39,351$ $p=0.003$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως με μέσο όρο 2,16, σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν πως το σημερινό σχολείο είναι ελάχιστα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις με την πλειοψηφία να τείνει στους Δασκάλους Πληροφορικής με μέσο όρο 3,00 και με το μικρότερο μέσο όρο 1,00 να αντιπροσωπεύει τους δασκάλους Φυσικής Αγωγής.

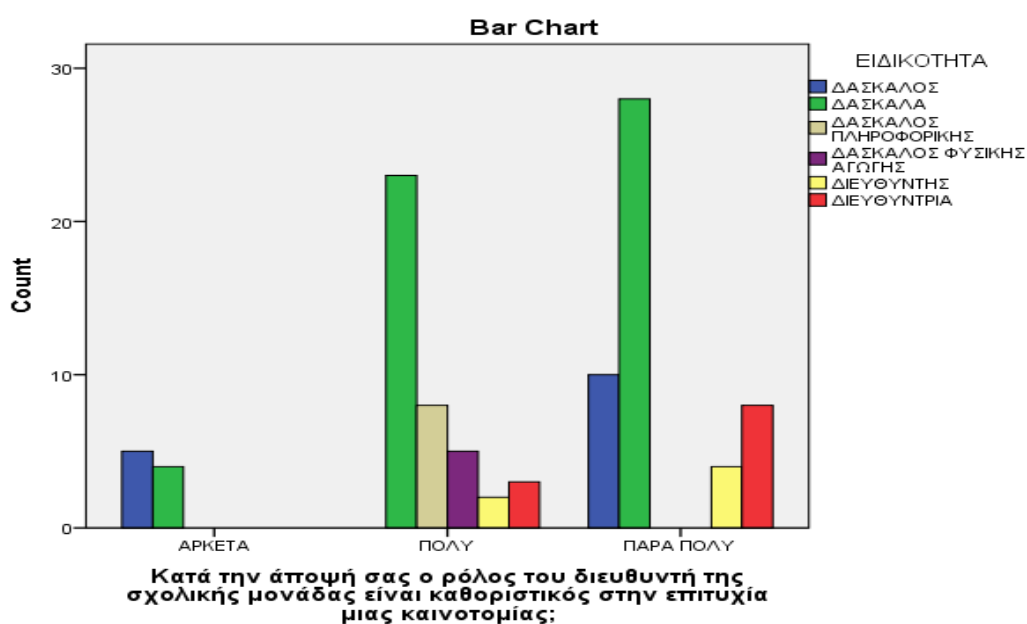
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	39,351 ^a	10	,003
Likelihood Ratio	47,264	10	,000
Linear-by-Linear Association	1,551	1	,213
N of Valid Cases	100		

Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας; * ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

Count

		ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ					
		ΔΑΣΚΑΛΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΑ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ Σ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;	ΑΡΚΕΤΑ	5	4	0	0	0	0
	ΠΟΛΥ	0	23	8	5	2	2
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	10	28	0	0	4	4
Total		15	55	8	5	6	6

Report

Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις;

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	Mean	Std. Deviation	Sum
ΔΑΣΚΑΛΟΣ	2,0000	,00000	30,00
ΔΑΣΚΑΛΑ	2,0545	,75567	113,00
ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	3,0000	,00000	24,00
ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	1,0000	,00000	5,00
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	2,3333	,51640	14,00
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ	2,7273	1,34840	30,00
Total	2,1600	,82536	216,00

5ο Ερευνητικό ερώτημα

6.17 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 17

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 17 «Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (ειδικότητα) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=27,110$ $p=0.001$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα με μέσο όρο 3,94, οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στο σχολείο και η άποψη αυτή δείχνει πιο ενισχυμένη στους Δασκάλους φυσικής αγωγής με μ.ο. 5,00 και λιγότερο ενισχυμένη στους δασκάλους πληροφορικής με μ.ο 4,62.

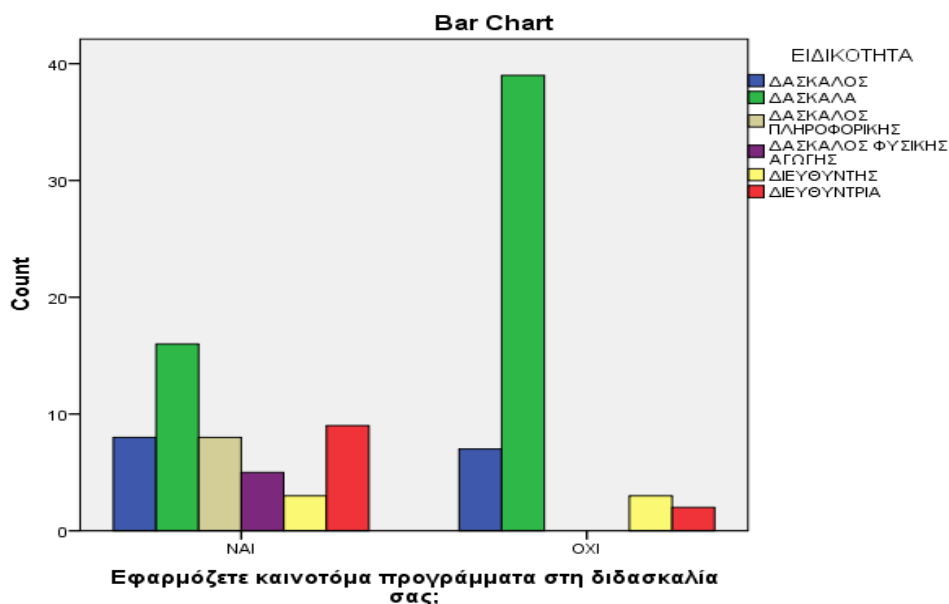
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)
Pearson Chi-Square	27,110 ^a	5	,001
Likelihood Ratio	32,787	5	,000
Linear-by-Linear Association	9,201	1	,002
N of Valid Cases	100		

Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας; * ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ Crosstabulation

Count

		ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ					
		ΔΑΣΚΑΛΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΑ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;	ΝΑΙ	8	16	8	5	3	
	ΟΧΙ	7	39	0	0	3	
Total		15	55	8	5	6	1

Report

Είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο;

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	Mean	Std. Deviation	Sum
ΔΑΣΚΑΛΟΣ	2,8667	,91548	43,00
ΔΑΣΚΑΛΑ	4,0182	,95240	221,00
ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	4,6250	,51755	37,00
ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	5,0000	,00000	25,00
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	3,1667	1,16905	19,00
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ	4,4545	,82020	49,00
Total	3,9400	1,05237	394,00

6^ο Ερευνητικό Ερώτημα

6.18 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 19

Στο ερευνητικό ερώτημα- εξαρτημένη μεταβλητή 19 «Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης(ειδικότητα) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=58,549$ $p=0.03$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα ο οποίος παρουσιάζει μέσο όρο 4,19, προβάλλεται πως αρκετοί είναι οι εκπαιδευτικοί που θεωρούν ότι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών και εκπαιδευτικών στόχων, με πιο ενισχυμένη την άποψη αυτή στις Διευθύντριες με μ.ο. 4,45 και λιγότερο στους Δασκάλους ΠΕ70 με μ.ο. 3,73.

Chi-Square Tests

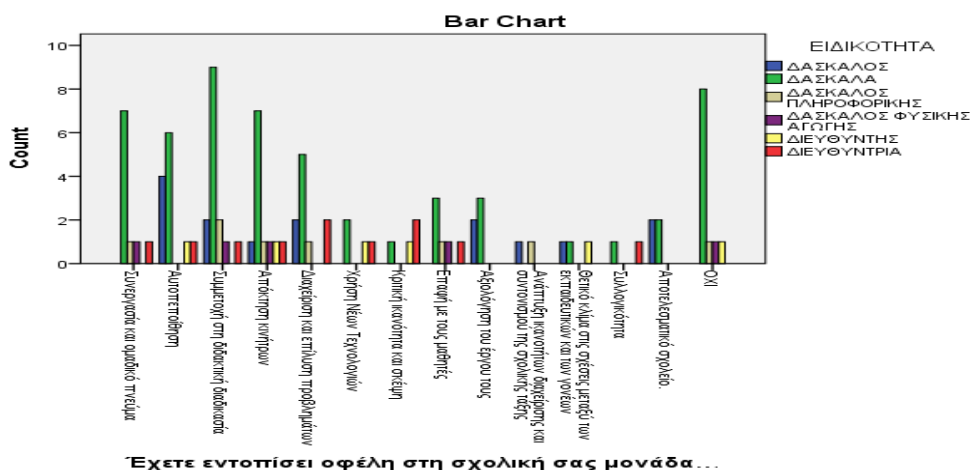
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	58,549 ^a	65	,003
Likelihood Ratio	61,117	65	,614
Linear-by-Linear Association	,018	1	,893
N of Valid Cases	100		

Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά; * ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

Count

		ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ				
		ΔΑΣΚΑΛΟΣ	ΔΑΣΚΑΛΑ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	ΔΙΕΥΘ.
Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;	Συνεργασία και ομαδικό πνεύμα	0	7	1	1	
	Αυτοπεποίθηση	4	6	0	0	
	Συμμετοχή στη διδακτική διαδικασία	2	9	2	1	
	Απόκτηση κινήτρων	1	7	1	1	
	Διαχείριση και επίλυση προβλημάτων	2	5	1	0	
	Χρήση Νέων Τεχνολογιών	0	2	0	0	
	Κριτική ικανότητα και σκέψη	0	1	0	0	
	Επαφή με τους μαθητές	0	3	1	1	
	Αξιολόγηση του έργου τους	2	3	0	0	
	Ανάπτυξη ικανοτήτων διαχείρισης και συντονισμού της σχολικής τάξης	1	0	1	0	
	Θετικό κλίμα στις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών και των γονέων	1	1	0	0	
	Συλλογικότητα	0	1	0	0	
	Αποτελεσματικό σχολείο.	2	2	0	0	
	ΟΧΙ	0	8	1	1	
	Total		15	55	8	5

Report

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	Mean	N	Std. Deviation
ΔΑΣΚΑΛΟΣ	3,7333	15	,79881
ΔΑΣΚΑΛΑ	4,3636	55	,55656
ΔΑΣΚΑΛΟΣ	4,0000	8	,00000
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	4,0000	5	,00000
ΑΓΩΓΗΣ	4,0000	5	,00000
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	3,6667	6	,81650
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ	4,4545	11	,68755
Total	4,1900	100	,64659

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

6. Ανεξάρτητη μεταβλητή τα έτη υπηρεσίας

1ο Ερευνητικό ερώτημα

6.19 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 1

Στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα «Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών και των διευθυντών για το περιεχόμενο της έννοιας «καινοτομία» καθώς και αν κατέχουν τις βασικές γνώσεις προκειμένου να υλοποιήσουν ένα καινοτόμο πρόγραμμα;» και

όσον αφορά τις απαντήσεις στην ερώτηση «Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square, ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (έτη υπηρεσίας) και της εξαρτημένης ($\chi^2=215,509$ $p=0.000$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα επίσης με τον παρακάτω πίνακα με μέσο όρο 2,80, προβάλλεται η άποψη πως οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες και κατέχουν τις βασικές γνώσεις ώστε να τις υλοποιήσουν, όντας πιο ενισχυμένη στους εκπαιδευτικούς με 24 έτη υπηρεσίας και λιγότερο σε εκπαιδευτικούς με 16 έτη υπηρεσίας.

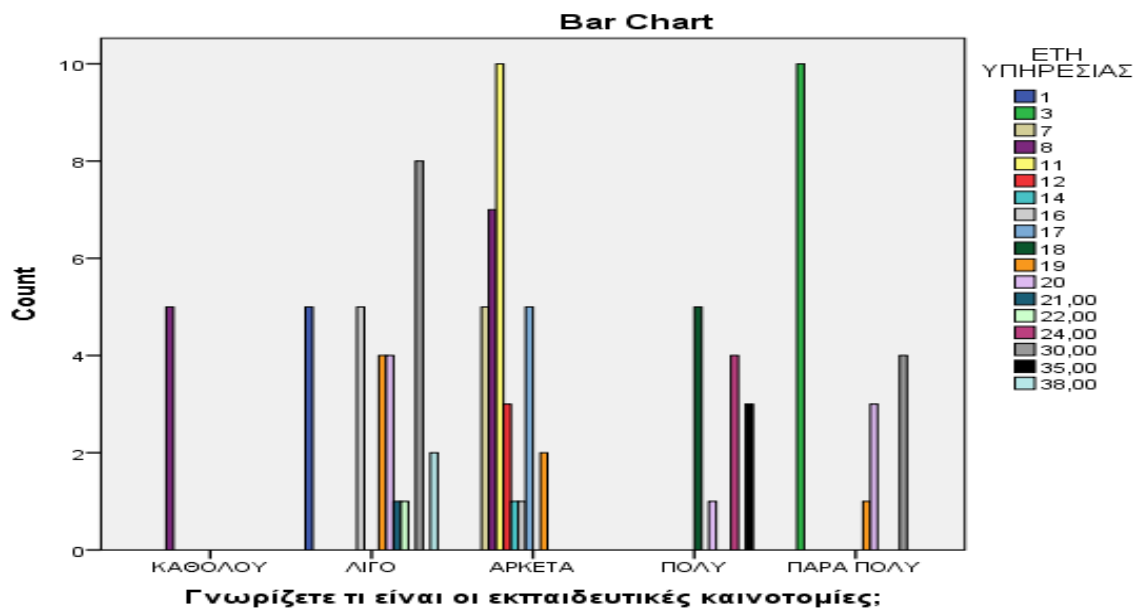
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	265,664 ^a	68	,000
Likelihood Ratio	224,381	68	,000
Linear-by-Linear Association	,219	1	,640
N of Valid Cases	100		

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ * Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες; Crosstabulation

Count		Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες;					Total
		ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	1	0	5	0	0	0	5
	3	0	0	0	0	10	10
	7	0	0	5	0	0	5
	8	5	0	7	0	0	12
	11	0	0	10	0	0	10
	12	0	0	3	0	0	3
	14	0	0	1	0	0	1
	16	0	5	1	0	0	6
	17	0	0	5	0	0	5
	18	0	0	0	5	0	5

	19	0	4	2	0	1	7
	20	0	4	0	1	3	8
	21,00	0	1	0	0	0	1
	22,00	0	1	0	0	0	1
	24,00	0	0	0	4	0	4
	30,00	0	8	0	0	4	12
	35,00	0	0	0	3	0	3
	38,00	0	2	0	0	0	2
Total		5	30	34	13	18	100

Report

Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	Mean	Std. Deviation	Sum
1	2,0000	,00000	10,00
3	4,0000	1,05409	40,00
7	3,0000	,00000	15,00
8	3,0000	1,90693	36,00
11	2,5000	,52705	25,00
12	3,0000	,00000	9,00

14	3,0000	.	3,00
16	1,3333	,81650	8,00
17	2,0000	,00000	10,00
18	2,0000	,00000	10,00
19	3,1429	,37796	22,00
20	3,0000	1,06904	24,00
21,00	2,0000	.	2,00
22,00	2,0000	.	2,00
24,00	4,0000	,00000	16,00
30,00	2,6667	,98473	32,00
35,00	4,0000	,00000	12,00
38,00	2,0000	,00000	4,00
Total	2,8000	1,13707	280,00

2ο Ερευνητικό ερώτημα

6.20 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 5

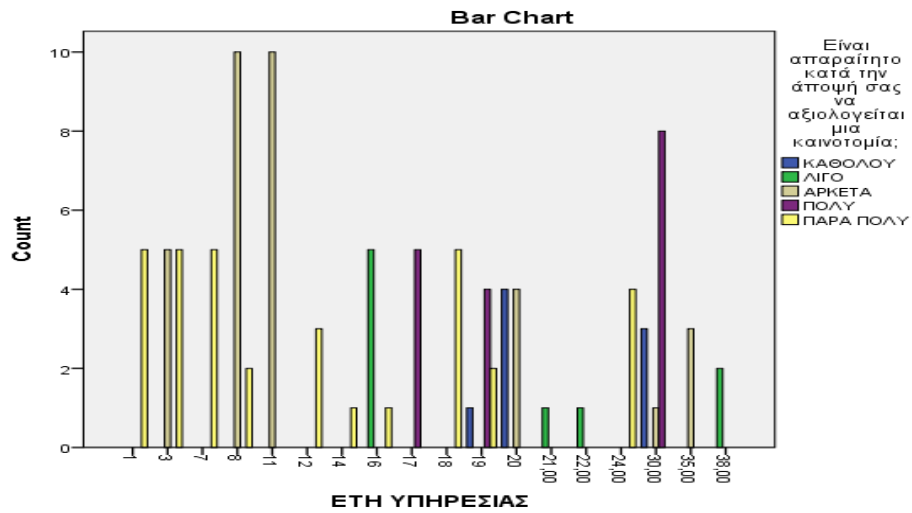
Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 5 «Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (έτη υπηρεσίας) και της εξαρτημένης ($\chi^2=260,186$ $p=0.001$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα επίσης με τον πίνακα παρακάτω, όπου παρουσιάζεται ο μέσος όρος 4,19 και αφορά τις εκπαιδευτικές καινοτομίες που βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων πιο ενισχυμένος φαίνεται να είναι ο μέσος όρος των εκπαιδευτικών με 18-19 έτη υπηρεσίας ενώ ο λιγότερο με μέσο όρο 3,00 με 21-22 έτη υπηρεσίας.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	260,186 ^a	68	,001
Likelihood Ratio	216,016	68	,000

Linear-by-Linear Association	9,132	1	,003
N of Valid Cases	100		

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ * Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία; Crosstabulation

Count

		Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;					Total
		ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	
ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	1	0	0	0	0	5	5
	3	0	0	5	0	5	10
	7	0	0	0	0	5	5
	8	0	0	10	0	2	12
	11	0	0	10	0	0	10
	12	0	0	0	0	3	3
	14	0	0	0	0	1	1
	16	0	5	0	0	1	6
	17	0	0	0	5	0	5
	18	0	0	0	0	5	5
	19	1	0	0	4	2	7
	20	4	0	4	0	0	8
	21,00	0	1	0	0	0	1
	22,00	0	1	0	0	0	1
	24,00	0	0	0	0	4	4
	30,00	3	0	1	8	0	12
35,00	0	0	3	0	0	3	

	38,00	0	2	0	0	0	2
Total		8	9	33	17	33	100

Report

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	Mean	Std. Deviation	Sum
1	5,0000	,00000	25,00
3	4,0000	,00000	40,00
7	5,0000	,00000	25,00
8	4,0000	,00000	48,00
11	4,0000	,00000	40,00
12	5,0000	,00000	15,00
14	4,0000	.	4,00
16	3,3333	,81650	20,00
17	4,0000	,00000	20,00
18	5,0000	,00000	25,00
19	4,2857	,48795	30,00
20	3,6250	,74402	29,00
21,00	3,0000	.	3,00
22,00	3,0000	.	3,00
24,00	4,0000	,00000	16,00
30,00	4,5833	,51493	55,00
35,00	5,0000	,00000	15,00
38,00	3,0000	,00000	6,00
Total	4,1900	,64659	419,00

3ο Ερευνητικό ερώτημα

6.21 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 7

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 7 «Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;» από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (ειδικότητα) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=74,292$ $p=0.001$).

Επιπλέον με βάση τον παρακάτω πίνακα με μέσο όρο 4,31, γίνεται αντιληπτό πως η άποψη ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες είναι πιο ενισχυμένη σε εκπαιδευτικούς με 12-14 έτη υπηρεσίας (μ.ο 5,00) και λιγότερο σε εκπαιδευτικούς με 21-22 έτη υπηρεσίας (μ.ο. 3,00).

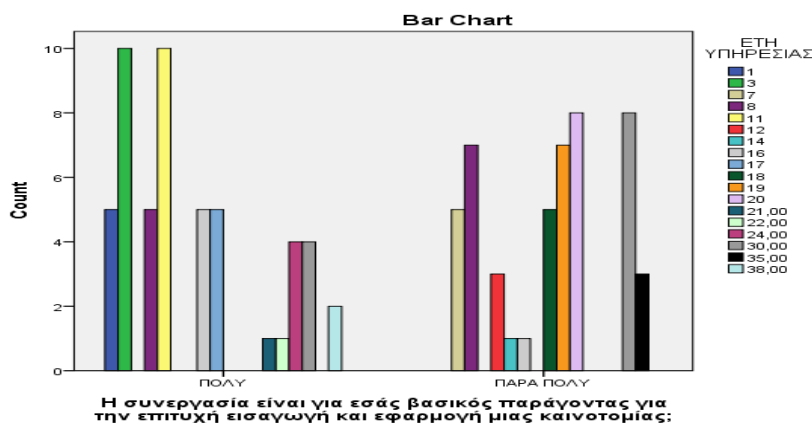
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	74,292 ^a	17	,001
Likelihood Ratio	101,486	17	,000
Linear-by-Linear Association	7,430	1	,006
N of Valid Cases	100		

Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας

Count

		1	3	7	8	11	12	
Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;	ΠΟΛΥ	5	10	0	5	10	0	
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	0	0	5	7	0	3	
Total		5	10	5	12	10	3	

Report

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	Mean	Std. Deviation
1	4,0000	,00000
3	4,0000	1,05409
7	5,0000	,00000
8	5,0000	,00000
11	3,5000	,52705
12	5,0000	,00000
14	5,0000	.
16	4,1667	,40825
17	4,0000	,00000
18	4,0000	,00000
19	5,0000	,00000
20	4,5000	,53452
21,00	3,0000	.
22,00	3,0000	.
24,00	4,0000	,00000
30,00	4,5833	,51493
35,00	4,0000	,00000
38,00	3,0000	,00000
Total	4,3100	,70632

4ο Ερευνητικό ερώτημα

6.22 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 9

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 9 «Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;» » διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (έτη υπηρεσίας) και της εξαρτημένης μεταβλητής($\chi^2=116,989$ $p=0.003$)όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Παράλληλα με βάση τον παρακάτω πίνακα με μέσο όρο 2,16, φαίνεται πως σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν πως το σημερινό σχολείο είναι ελάχιστα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις, και η άποψη αυτή βρίσκει πιο σύμφωνους τους εκπαιδευτικούς με 12 έτη υπηρεσίας και μ.ο 4,00, ενώ λιγότερο ενισχυμένη είναι με μ.ο. 1,00 στους εκπαιδευτικούς με 14 έτη υπηρεσίας.

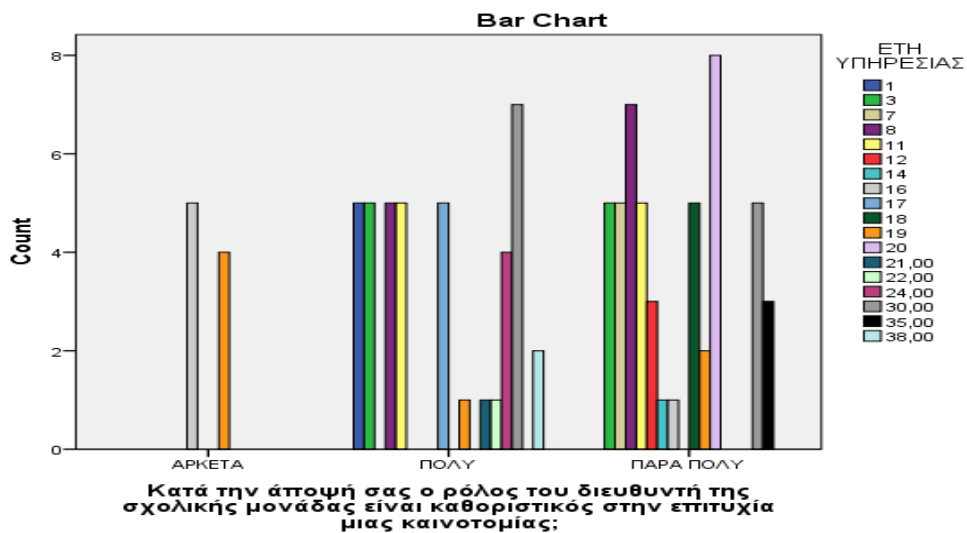
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	116,989 ^a	34	,003
Likelihood Ratio	106,655	34	,000
Linear-by-Linear Association	,225	1	,636
N of Valid Cases	100		

Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;

Count

		1	3	7	8	11	12	
Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;	ΑΡΚΕΤΑ	0	0	0	0	0	0	
	ΠΟΛΥ	5	5	0	5	5	0	
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	0	5	5	7	5	3	
Total		5	10	5	12	10	3	

Report

Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις;

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	Mean	N	Std. Deviation
1	3,0000	5	,00000
3	2,0000	10	1,05409
7	2,0000	5	,00000
8	1,8333	12	1,02986
11	2,5000	10	,52705
12	4,0000	3	,00000
14	1,0000	1	.
16	2,3333	6	,81650
17	2,0000	5	,00000
18	2,0000	5	,00000
19	2,1429	7	,89974
20	2,0000	8	,00000
21,00	3,0000	1	.
22,00	3,0000	1	.
24,00	3,0000	4	,00000
30,00	1,3333	12	,49237
35,00	2,0000	3	,00000
38,00	3,0000	2	,00000
Total	2,1600	100	,82536

5ο Ερευνητικό ερώτημα

6.23 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 17

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 17 «Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (ειδικότητα) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=49,456$ $p=0.001$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα επίσης, με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως όλοι σχεδόν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο με μέσο όρο 3,94 και η άποψη αυτή δείχνει πιο ενισχυμένη με μέσο όρο 5,00 στους

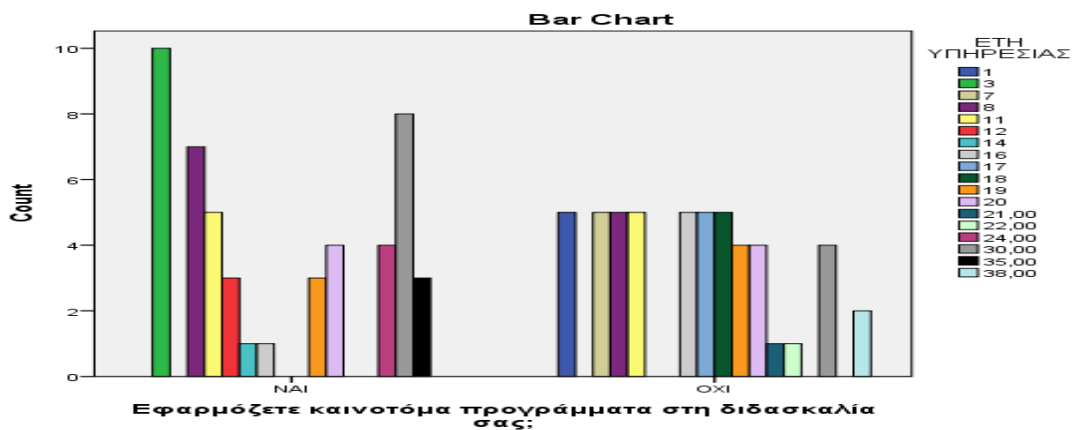
εκπαιδευτικούς με 3-7-18 έτη υπηρεσίας, ενώ λιγότερο ενισχυμένη με μ.ο 2,50 δείχνει να είναι σε εκπαιδευτικούς με 16 έτη υπηρεσίας.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	49,456 ^a	17	,001
Likelihood Ratio	67,092	17	,000
Linear-by-Linear Association	,106	1	,745
N of Valid Cases	100		

Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;

Count		1	3	7	8	11	12	14
Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;	ΝΑΙ	0	10	0	7	5	3	
	ΟΧΙ	5	0	5	5	5	0	
Total		5	10	5	12	10	3	

ETH ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	Mean	Std. Deviation
1	3,0000	,00000
3	5,0000	,00000

7	5,0000	,00000
8	4,0000	,95346
11	4,5000	,52705
12	5,0000	,00000
14	4,0000	.
16	2,5000	1,22474
17	3,0000	,00000
18	5,0000	,00000
19	3,7143	,95119
20	3,2500	1,48805
21,00	3,0000	.
22,00	3,0000	.
24,00	4,0000	,00000
30,00	4,0000	,85280
35,00	3,0000	,00000
38,00	3,0000	,00000
Total	3,9400	1,05237

6^ο Ερευνητικό Ερώτημα

6.24 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 19

Στο ερευνητικό ερώτημα- εξαρτημένη μεταβλητή 19 «Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης(ειδικότητα) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=200,709$ $p=0.03$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Τέλος, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα που εμφανίζει μέσο όρο 4,19, φαίνεται πως οι εκπαιδευτικοί θεωρούν η εισαγωγή καινοτομιών βοηθά στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων και η άποψη αυτή δείχνει πιο ενισχυμένη με μέσο όρο των εκπαιδευτικών στα 18-19 έτη υπηρεσίας, ενώ λιγότερο ενισχυμένη με μέσο όρο 3,00 στα 21-22 έτη υπηρεσίας.

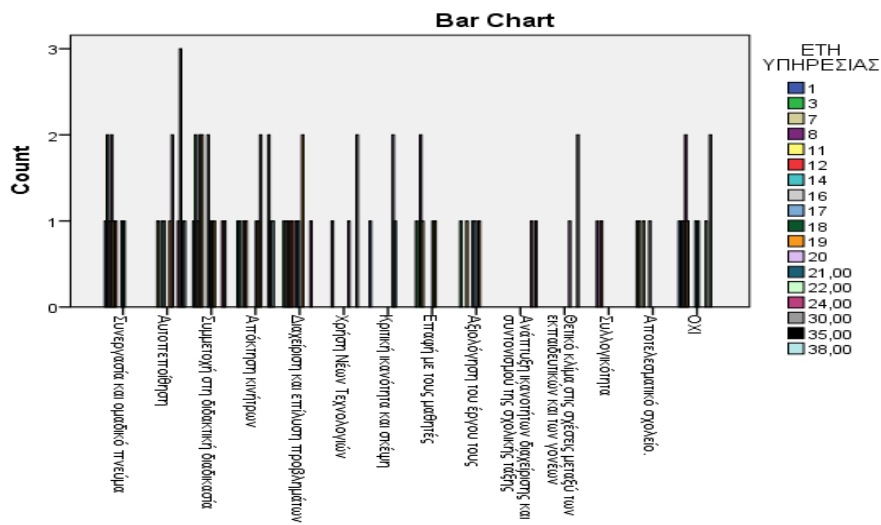
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	200,709 ^a	221	,003
Likelihood Ratio	158,792	221	,999
Linear-by-Linear Association	,328	1	,567
N of Valid Cases	100		

Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα;

Count

		1	3	7	8	11
Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;	Συνεργασία και ομαδικό πνεύμα	1	2	1	2	1
	Αυτοπεποίθηση	0	0	0	0	1
	Συμμετοχή στη διδακτική διαδικασία	1	2	1	2	2
	Απόκτηση κινήτρων	1	1	0	1	1
	Διαχείριση και επίλυση προβλημάτων	0	1	1	1	1
	Χρήση Νέων Τεχνολογιών	0	0	0	1	0
	Κριτική ικανότητα και σκέψη	1	0	0	0	0
	Επαφή με τους μαθητές	0	1	0	2	1
	Αξιολόγηση του έργου τους	0	1	0	0	1
	Ανάπτυξη ικανοτήτων διαχείρισης και συντονισμού της σχολικής τάξης	0	0	0	0	0
	Θετικό κλίμα στις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών και των γονέων	0	0	0	0	0
	Συλλογικότητα	0	0	0	1	0
	Αποτελεσματικό σχολείο.	0	1	1	0	1
	OXI	1	1	1	2	1
Total		5	10	5	12	10

Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, ...

Report

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	Mean	N	Std. Deviation
1	5,0000	5	,00000
3	4,0000	10	,00000
7	5,0000	5	,00000
8	4,0000	12	,00000
11	4,0000	10	,00000
12	5,0000	3	,00000
14	4,0000	1	.
16	3,3333	6	,81650
17	4,0000	5	,00000
18	5,0000	5	,00000
19	4,2857	7	,48795
20	3,6250	8	,74402
21,00	3,0000	1	.
22,00	3,0000	1	.
24,00	4,0000	4	,00000
30,00	4,5833	12	,51493
35,00	5,0000	3	,00000
38,00	3,0000	2	,00000
Total	4,1900	100	,64659

ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

6. Ανεξάρτητη μεταβλητή τα έτη διοίκησης

1ο Ερευνητικό ερώτημα

6.25. Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 1

Όσον αφορά το πρώτο ερευνητικό ερώτημα «Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών και των διευθυντών για το περιεχόμενο της έννοιας «καινοτομία» καθώς και αν κατέχουν τις βασικές γνώσεις προκειμένου να υλοποιήσουν ένα καινοτόμο πρόγραμμα;» και όσον αφορά τις απαντήσεις στην ερώτηση «Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square, ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (ηλικία) και της εξαρτημένης ($\chi^2=62,463$ $p=0.003$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα επίσης με τον πίνακα (Report), με μέσο όρο 2,80, φαίνεται πως η άποψη ότι οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες και κατέχουν τις βασικές γνώσεις ώστε να τις υλοποιήσουν, είναι περισσότερο ενισχυμένη με μέσο όρο 4,00 σε εκπαιδευτικούς που έχουν διοικήσει 8-9 έτη, ενώ λιγότερο ενισχυμένη σε εκπαιδευτικούς που έχουν διοικήσει 3 αλλά και 11-12 έτη.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	62,463 ^a	44	,003
Likelihood Ratio	52,856	44	,169
Linear-by-Linear Association	3,744	1	,053
N of Valid Cases	100		

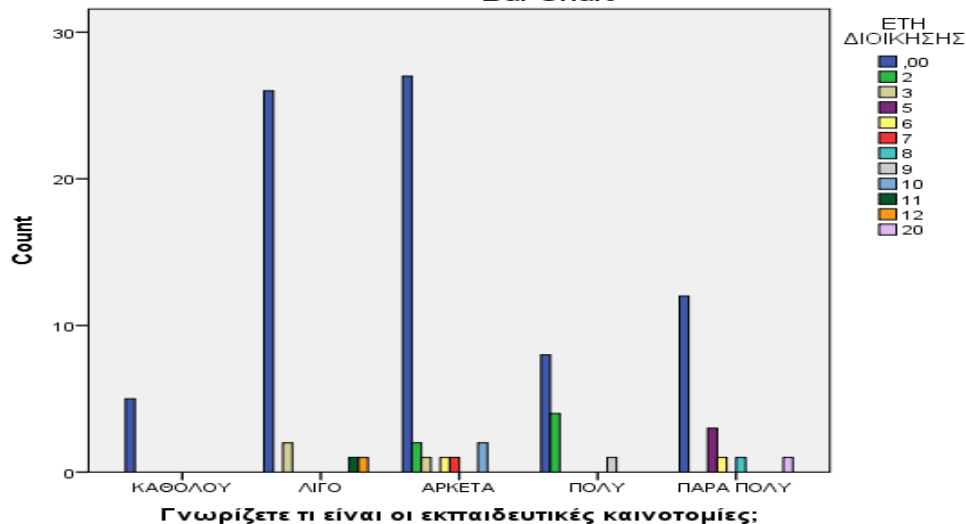

Crosstab

Count

		ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ						
		,00	2	3	5	6	7	8
Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες;	ΚΑΘΟΛΟΥ	5	0	0	0	0	0	0
	ΛΙΓΟ	26	0	2	0	0	0	0
	ΑΡΚΕΤΑ	27	2	1	0	1	1	1
	ΠΟΛΥ	8	4	0	0	0	0	0
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	12	0	0	3	1	0	0
Total		78	6	3	3	2	1	1

Bar Chart

ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Mean	Std. Deviation
,00	2,6538	1,18241
2	3,6667	,51640
3	2,3333	,57735
5	4,0000	,00000
6	3,5000	,70711
7	3,0000	.
8	4,0000	.
9	4,0000	.
10	3,0000	,00000

11	2,0000	.
12	2,0000	.
20	4,0000	.
Total	2,8000	1,13707

2ο Ερευνητικό ερώτημα

6.26. Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 5

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 5 «Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (ηλικία) και της εξαρτημένης ($\chi^2=19,153$ $p=0.004$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα επίσης με τον παρακάτω πίνακα με μέσο όρο 4,19 φαίνεται ότι η άποψη, πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων είναι περισσότερο ενισχυμένη σε εκπαιδευτικούς με έτη διοίκησης 8-10 και μ.ο. 5,00, ενώ λιγότερο ενισχυμένη είναι με μέσο όρο 3,00 και έτη διοίκησης 11-12.

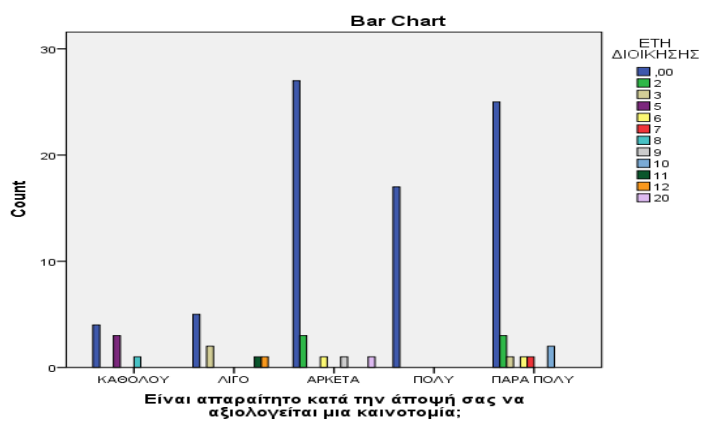
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	19,153 ^a	11	,004
Likelihood Ratio	24,418	11	,011
Linear-by-Linear Association	5,671	1	,017
N of Valid Cases	100		

Crosstab

Count

		ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ						
		,00	2	3	5	6	7	8
Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;	ΚΑΘΟΛΟΥ	4	0	0	3	0	0	
	ΛΙΓΟ	5	0	2	0	0	0	
	ΑΡΚΕΤΑ	27	3	0	0	1	0	
	ΠΟΛΥ	17	0	0	0	0	0	
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	25	3	1	0	1	1	
Total		78	6	3	3	2	1	

Report

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Mean	N	Std. Deviation
,00	4,1282	78	,58906
2	4,8333	6	,40825
3	3,3333	3	,57735
5	5,0000	3	,00000
6	4,5000	2	,70711
7	4,0000	1	.
8	5,0000	1	.
9	5,0000	1	.
10	5,0000	2	,00000
11	3,0000	1	.
12	3,0000	1	.
20	4,0000	1	.
Total	4,1900	100	,64659

3ο Ερευνητικό ερώτημα

6.27 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 7

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 7 «Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;» από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (ηλικία) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=19,153$ $p=0.003$).

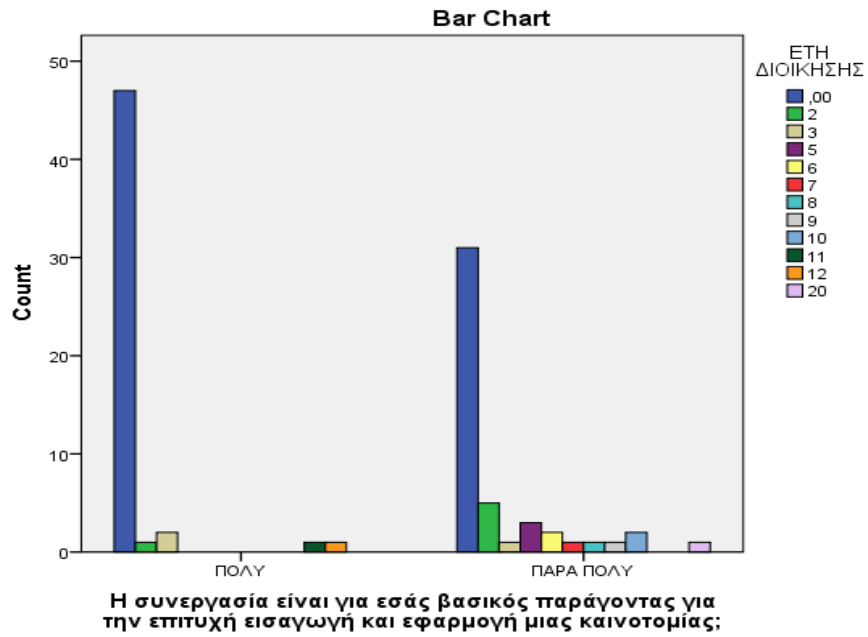
Παράλληλα, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα με μέσο όρο 4,31 φαίνεται πως η άποψη ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες είναι πιο ενισχυμένη σε εκπαιδευτικούς με έτη διοίκησης 7-8 και μ.ο 5,00, ενώ είναι λιγότερο ενισχυμένη σε εκπαιδευτικούς με 12 έτη διοίκησης και μ.ο 3,00.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	19,153 ^a	11	,003
Likelihood Ratio	24,418	11	,011
Linear-by-Linear Association	5,671	1	,017
N of Valid Cases	100		

Crosstab

Count		ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ						
		,00	2	3	5	6	7	8
Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;	ΠΟΛΥ	47	1	2	0	0	0	
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	31	5	1	3	2	1	
Total		78	6	3	3	2	1	

ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Mean	Std. Deviation
,00	4,3077	,68958
2	4,3333	,51640
3	3,6667	1,15470
5	5,0000	,00000
6	4,5000	,70711
7	5,0000	.
8	5,0000	.
9	4,0000	.
10	5,0000	,00000
11	3,0000	.
12	3,0000	.
20	4,0000	.
Total	4,3100	,70632

4ο Ερευνητικό ερώτημα

6.28. Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 9

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 9 «Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;» » διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (έτη διοίκησης) και της εξαρτημένης μεταβλητής($\chi^2=144,198$ $p=0.003$)όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

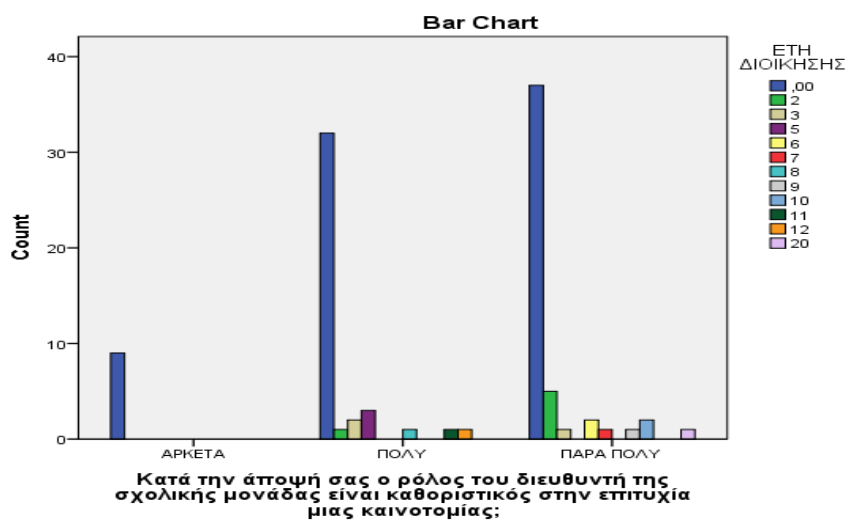
Επιπλέον, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα με μέσο όρο 2,16, φαίνεται πως σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν πως το σημερινό σχολείο είναι ελάχιστα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις, και η άποψη αυτή είναι πιο ενισχυμένη σε εκπαιδευτικούς με 10-12 έτη διοίκησης και μ.ο 3,00, ενώ λιγότερο ενισχυμένη σε εκπαιδευτικούς με 7 έτη διοίκησης και μέσο όρο 1,00.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	19,954 ^a	22	,586
Likelihood Ratio	25,461	22	,276
Linear-by-Linear Association	1,436	1	,231
N of Valid Cases	100		

Crosstab

Count		ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ						
		,00	2	3	5	6	7	8
Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;	ΑΡΚΕΤΑ	9	0	0	0	0	0	
	ΠΟΛΥ	32	1	2	3	0	0	
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	37	5	1	0	2	1	
Total		78	6	3	3	2	1	

Report

Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις;

ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Mean	N	Std. Deviation
,00	2,0385	78	,74629
2	2,8333	6	,98319
3	2,3333	3	1,15470
5	2,0000	3	,00000
6	3,0000	2	1,41421
7	1,0000	1	.
8	2,0000	1	.
9	2,0000	1	.
10	4,0000	2	,00000
11	3,0000	1	.
12	3,0000	1	.
20	2,0000	1	.
Total	2,1600	100	,82536

5ο Ερευνητικό ερώτημα

6.29. Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 17

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 17 «Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (έτη διοίκησης) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=22,584$ $p=0.002$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα με μέσο όρο 3,94, φαίνεται πως όλοι σχεδόν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο και η άποψη αυτή δείχνει πιο ενισχυμένη στους εκπαιδευτικούς με 5-6 έτη διοίκησης και μ.ο. 5,00 , ενώ λιγότερο ενισχυμένη στους εκπαιδευτικούς με 11-12 έτη διοίκησης και μ.ο. 3,00.

Chi-Square Tests

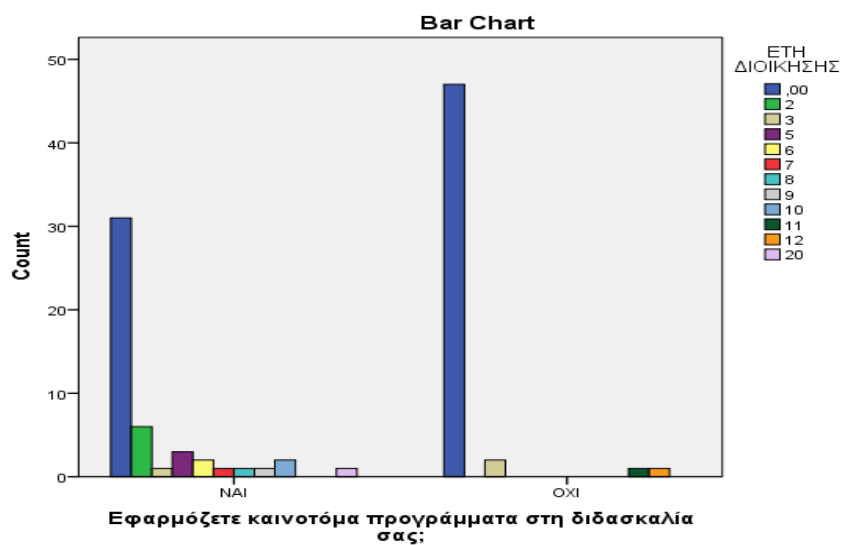
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	22,584 ^a	11	,002
Likelihood Ratio	29,945	11	,002
Linear-by-Linear Association	5,854	1	,016
N of Valid Cases	100		

Crosstab

Count

		ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ						
		,00	2	3	5	6	7	8
Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;	ΝΑΙ	31	6	1	3	2	1	1
	ΟΧΙ	47	0	2	0	0	0	0
Total		78	6	3	3	2	1	1

Report

Είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο;

ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Mean	N	Std. Deviation
,00	3,8846	78	1,08089
2	3,8333	6	,98319
3	3,3333	3	,57735
5	5,0000	3	,00000
6	5,0000	2	,00000
7	4,0000	1	.
8	5,0000	1	.
9	3,0000	1	.
10	5,0000	2	,00000
11	3,0000	1	.
12	3,0000	1	.
20	5,0000	1	.
Total	3,9400	100	1,05237

6^ο Ερευνητικό Ερώτημα

6.30 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 19

Στο ερευνητικό ερώτημα- εξαρτημένη μεταβλητή 19 «Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (έτη διοίκησης) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=167,523$ $p=0.004$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Επίσης, σύμφωνα με τον πίνακα φαίνεται πως όλοι σχεδόν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι η στάση και η συμμετοχή των γονέων διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για την επιτυχία καινοτόμων δράσεων με μέσο όρο 3,55 και πιο ενισχυμένη στα 10 έτη διοίκησης με μ.ο. 5,00, ενώ λιγότερο ενισχυμένη είναι στα 2 έτη διοίκησης με μ.ο. 2,55.

,Chi-Square Tests

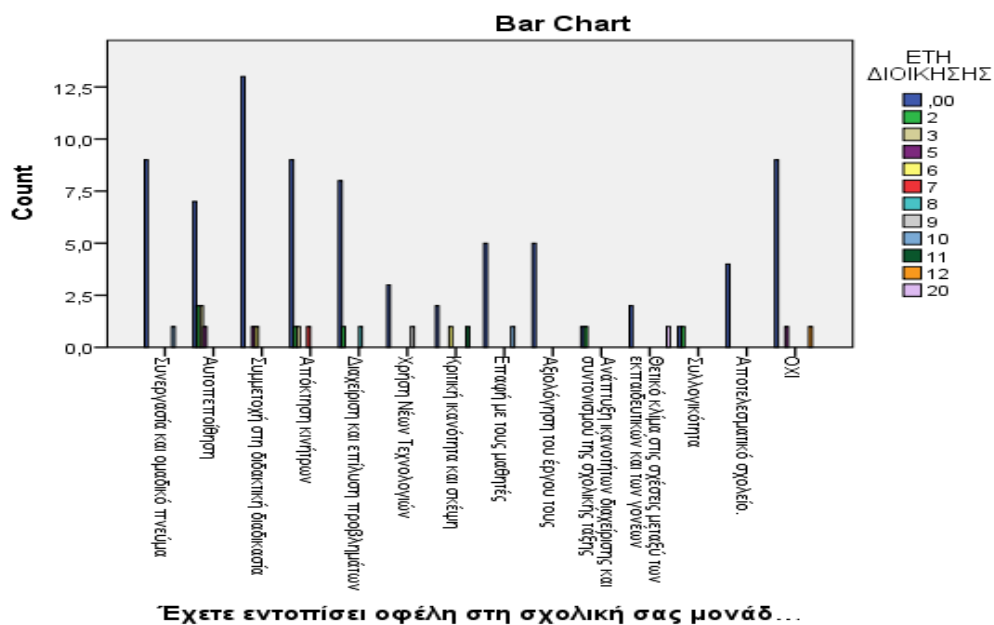
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	167,523 ^a	143	,004
Likelihood Ratio	79,594	143	1,000
Linear-by-Linear Association	,497	1	,481
N of Valid Cases	100		

Crosstab

Count

		,00	2	3	5	6
Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;	Συνεργασία και ομαδικό πνεύμα	9	0	0	0	0
	Αυτοπεποίθηση	7	2	2	1	0
	Συμμετοχή στη διδακτική διαδικασία	13	0	0	1	1
	Απόκτηση κινήτρων	9	1	1	0	0
	Διαχείριση και επίλυση προβλημάτων	8	1	0	0	0

Χρήση Νέων Τεχνολογιών	3	0	0	0	0
Κριτική ικανότητα και σκέψη	2	0	0	0	1
Επαφή με τους μαθητές	5	0	0	0	0
Αξιολόγηση του έργου τους	5	0	0	0	0
Ανάπτυξη ικανοτήτων διαχείρισης και συντονισμού της σχολικής τάξης	1	1	0	0	0
Θετικό κλίμα στις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών και των γονέων	2	0	0	0	0
Συλλογικότητα	1	1	0	0	0
Αποτελεσματικό σχολείο.	4	0	0	0	0
ΟΧΙ	9	0	0	1	0
Total	78	6	3	3	2

Report

Η στάση και η συμμετοχή των γονέων διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για την επιτυχία καινοτόμων δράσεων;

ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Mean	N	Std. Deviation
,00	3,5513	78	1,00191
2	3,6667	6	1,03280
3	3,3333	3	,57735
5	2,5513	3	,00000
6	4,0000	2	1,41421
7	4,0000	1	.
8	3,0000	1	.
9	3,0000	1	.
10	5,0000	2	,00000
11	3,0000	1	.
12	3,0000	1	.
20	3,0000	1	.
Total	3,5500	100	,96792

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ

6. Ανεξάρτητη μεταβλητή το μεταπτυχιακό

1ο Ερευνητικό ερώτημα

6.31 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 1

Στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα «Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών και των διευθυντών για το περιεχόμενο της έννοιας «καινοτομία» καθώς και αν κατέχουν τις βασικές γνώσεις προκειμένου να υλοποιήσουν ένα καινοτόμο πρόγραμμα;» και όσον αφορά τις απαντήσεις στην ερώτηση «Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;», διαπιστώνεται

από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square, ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (μεταπτυχιακό) και της εξαρτημένης ($\chi^2=31,154$ $p=0.002$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα επίσης, με τον παρακάτω πίνακα με μέσο όρο 2,80 φαίνεται πως η άποψη ότι, οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες και κατέχουν τις βασικές γνώσεις ώστε να τις υλοποιήσουν, είναι πιο ενισχυμένη στους εκπαιδευτικούς που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών με μ.ο 3,55 ενώ λιγότερο ενισχυμένη σε αυτούς που δεν είναι με μ.ο 2,40.

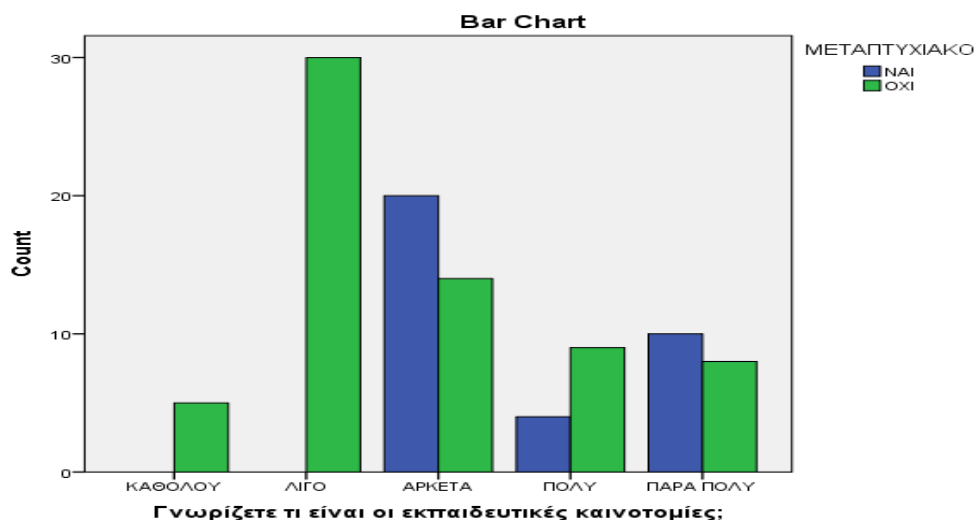
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	31,154 ^a	4	,002
Likelihood Ratio	41,359	4	,000
Linear-by-Linear Association	14,416	1	,000
N of Valid Cases	100		

Crosstab

Count

		ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		Total
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες;	ΚΑΘΟΛΟΥ	0	5	5
	ΛΙΓΟ	0	30	30
	ΑΡΚΕΤΑ	20	14	34
	ΠΟΛΥ	4	9	13
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	10	8	18
Total		34	66	100

Report

Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	Mean	N	Std. Deviation
ΝΑΙ	3,5588	34	1,07847
ΟΧΙ	2,4091	66	,96040
Total	2,8000	100	1,13707

2ο Ερευνητικό ερώτημα

6.32 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 5

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 5 «Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (μεταπτυχιακό) και της εξαρτημένης ($\chi^2=17,292$ $p=0.002$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Επιπροσθέτως, με βάση τον παρακάτω πίνακα, με μέσο όρο 4,19, φαίνεται ότι η άποψη, πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων, είναι πιο ενισχυμένη στους εκπαιδευτικούς με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών και μέσο όρο 4,29 και λιγότερο ενισχυμένη στους εκπαιδευτικούς οι οποίοι δεν έχουν μεταπτυχιακό, με μέσο όρο 4,13.

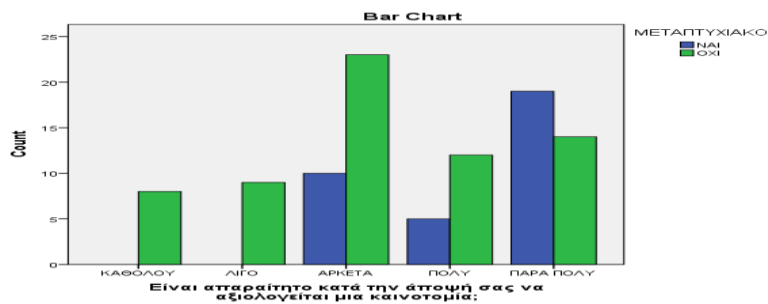
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	17,292 ^a	4	,002
Likelihood Ratio	22,138	4	,000
Linear-by-Linear Association	15,292	1	,000
N of Valid Cases	100		

Crosstab

Count

		ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		Total
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;	ΚΑΘΟΛΟΥ	0	8	8
	ΛΙΓΟ	0	9	9
	ΑΡΚΕΤΑ	10	23	33
	ΠΟΛΥ	5	12	17
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	19	14	33
Total		34	66	100

Report

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	Mean	N	Std. Deviation
ΝΑΙ	4,2941	34	,46250
ΟΧΙ	4,1364	66	,72082
Total	4,1900	100	,64659

3ο Ερευνητικό ερώτημα

6.33 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 7

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 7 «Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;» από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (ηλικία) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=1,311$ $p=0,004$).

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, με μέσο όρο 4,31, φαίνεται πως η άποψη ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες είναι πιο ενισχυμένη στους κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών με μ.ο 4,44, και λιγότερο ενισχυμένη σε αυτούς που δεν κατέχουν μεταπτυχιακό με μ.ο 4,24.

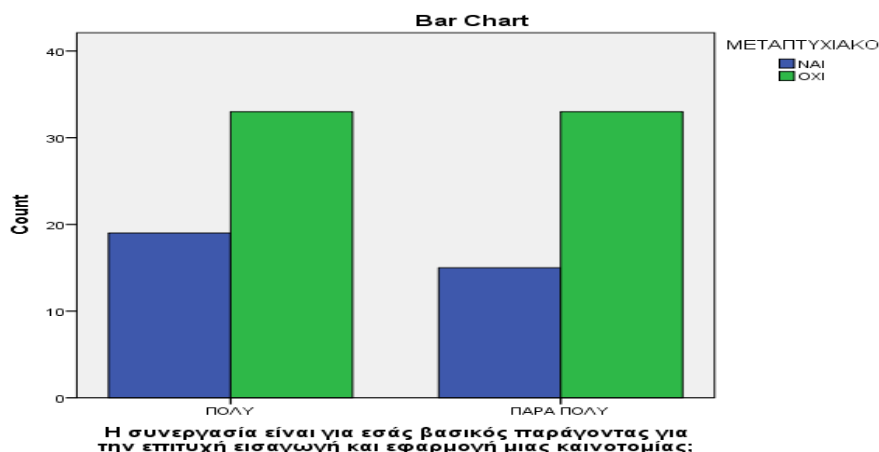
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,311 ^a	1	,004
Continuity Correction ^b	,120	1	,729
Likelihood Ratio	,312	1	,577
Fisher's Exact Test			
Linear-by-Linear Association	,308	1	,579
N of Valid Cases	100		

Crosstab

Count

		ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		Total
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Η συνεργασία είναι για εσάς	ΠΟΛΥ	19	33	52
βασικός παράγοντας για την	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	15	33	48
επιτυχή εισαγωγή και				
εφαρμογή μιας καινοτομίας;				
Total		34	66	100

Report

Πιστεύετε ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες;

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	Mean	N	Std. Deviation
NAI	4,4412	34	,74635
OXI	4,2424	66	,68074
Total	4,3100	100	,70632

4ο Ερευνητικό ερώτημα

6.34 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 9

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 9 «Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;» » διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (μεταπτυχιακό) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=7,776$ $p=0.003$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, με μέσο όρο 2,16 φαίνεται πως σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν πως το σημερινό σχολείο είναι ελάχιστα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις, και η άποψη αυτή είναι περισσότερο ενισχυμένη σε εκπαιδευτικούς οι οποίοι κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, με μ.ο 2,95 και λιγότερο ενισχυμένη σε αυτούς που δεν έχουν με μ.ο, 1,55.

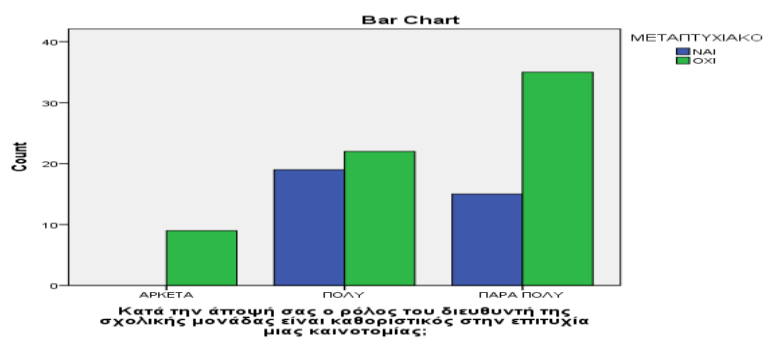
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	7,776 ^a	2	,003
Likelihood Ratio	10,502	2	,005
Linear-by-Linear Association	,117	1	,732
N of Valid Cases	100		

Crosstab

Count

		ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		Total
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;	ΑΡΚΕΤΑ	0	9	9
	ΠΟΛΥ	19	22	41
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	15	35	50
Total		34	66	100

Report

Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις;

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	Mean	N	Std. Deviation
ΝΑΙ	2,5588	34	,92740
ΟΧΙ	1,9545	66	,68908
Total	2,1600	100	,82536

5ο Ερευνητικό ερώτημα

6.35 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 17

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 17 «Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (μεταπτυχιακό) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=9,607$ $p=0.002$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

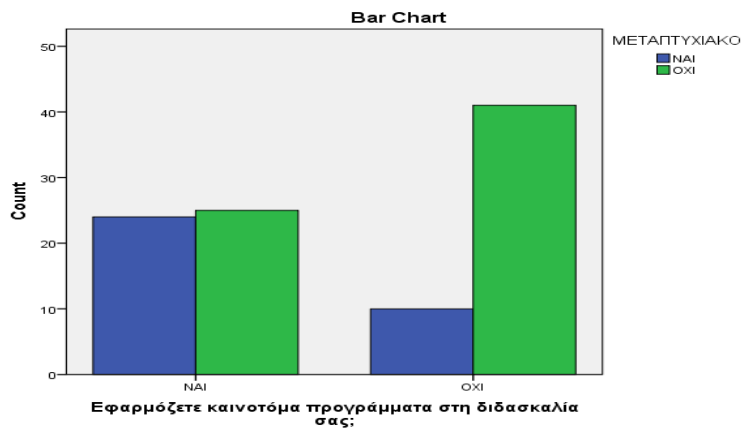
Σύμφωνα επίσης, με τον παρακάτω πίνακα, μέσου όρου 3,94, φαίνεται πως όλοι σχεδόν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο και η άποψη αυτή δείχνει πιο ενισχυμένη σε όσους κατέχουν μεταπτυχιακό με μ.ο 4,58, και λιγότερο ενισχυμένη σε όσους δεν κατέχουν με μ.ο 3,60.

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,607 ^a	1	,002
Continuity Correction ^b	8,343	1	,004
Likelihood Ratio	9,817	1	,002
Fisher's Exact Test			
Linear-by-Linear Association	9,511	1	,002
N of Valid Cases	100		

Crosstab

Count

		ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		Total
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;	ΝΑΙ	24	25	49
	ΟΧΙ	10	41	51
Total		34	66	100

Report

Είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο;

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	Mean	N	Std. Deviation
ΝΑΙ	4,5882	34	,74336
ΟΧΙ	3,6061	66	1,03595
Total	3,9400	100	1,05237

6ο Ερευνητικό Ερώτημα

6.36 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 19

Στο ερευνητικό ερώτημα- εξαρτημένη μεταβλητή 19 «Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (μεταπτυχιακό) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=17,727$ $p=0.001$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Τέλος, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, με μέσο όρο 4,19, η άποψη πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων, είναι πιο ενισχυμένη στους κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών με μ.ο 4,29 και λιγότερο σε αυτούς που δεν έχουν με μ.ο 4,13.

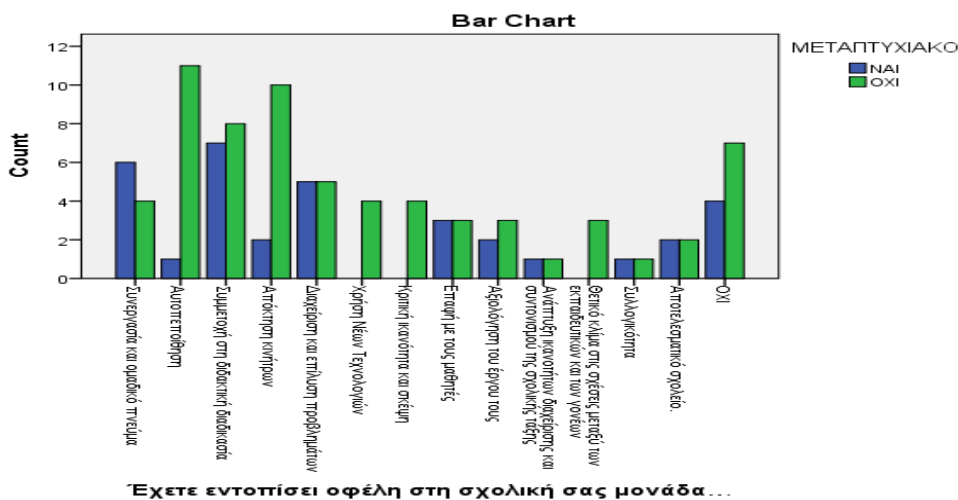
Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	17,727 ^a	13	,001
Likelihood Ratio	21,900	13	,057
Linear-by-Linear Association	,027	1	,870
N of Valid Cases	100		

Crosstab

Count

		ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		Total
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	
Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;	Συνεργασία και ομαδικό πνεύμα	6	4	10
	Αυτοπεποίθηση	1	11	12
	Συμμετοχή στη διδακτική διαδικασία	7	8	15
	Απόκτηση κινήτρων	2	10	12
	Διαχείριση και επίλυση προβλημάτων	5	5	10
	Χρήση Νέων Τεχνολογιών	0	4	4
	Κριτική ικανότητα και σκέψη	0	4	4
	Επαφή με τους μαθητές	3	3	6
	Αξιολόγηση του έργου τους	2	3	5
	Ανάπτυξη ικανοτήτων διαχείρισης και συντονισμού της σχολικής τάξης	1	1	2
	Θετικό κλίμα στις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών και των γονέων	0	3	3
	Συλλογικότητα	1	1	2
	Αποτελεσματικό σχολείο.	2	2	4
	ΟΧΙ	4	7	11
	Total	34	66	100

Report

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	Mean	N	Std. Deviation
NAI	4,2941	34	,46250
OXI	4,1364	66	,72082
Total	4,1900	100	,64659

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ

6. Ανεξάρτητη μεταβλητή το διδακτορικό

1ο Ερευνητικό ερώτημα

6.37 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 1

Στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα «Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών και των διευθυντών για το περιεχόμενο της έννοιας «καινοτομία» καθώς και αν κατέχουν τις βασικές γνώσεις προκειμένου να υλοποιήσουν ένα καινοτόμο πρόγραμμα;» και όσον αφορά τις απαντήσεις στην ερώτηση «Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να

διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square, ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (διδασκτικό) και της εξαρτημένης ($\chi^2=0$ $p=0.000$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα επίσης με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται πως η άποψη ότι, οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες και κατέχουν τις βασικές γνώσεις ώστε να τις υλοποιήσουν ο μέσος όρος είναι 2,80 με κανένα εκπαιδευτικό να είναι κάτοχος διδασκτικού.

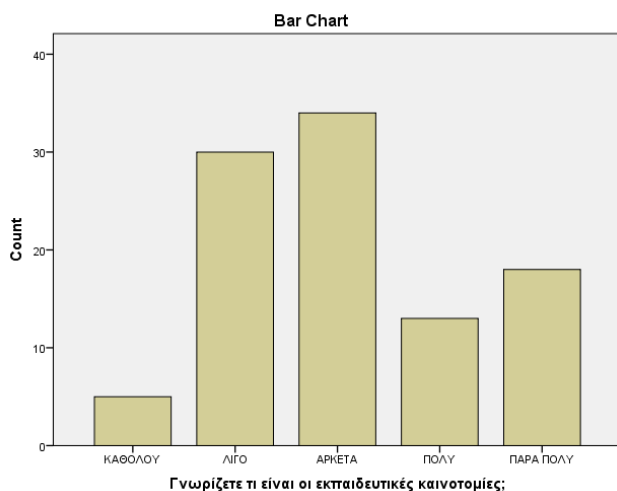
Chi-Square Tests

	Value
Pearson Chi-Square	. ^a
N of Valid Cases	100

Crosstab

Count

		ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	Total
		OXI	
Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες;	ΚΑΘΟΛΟΥ	5	5
	ΛΙΓΟ	30	30
	ΑΡΚΕΤΑ	34	34
	ΠΟΛΥ	13	13
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	18	18
Total		100	100

Report

Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	Mean	N	Std. Deviation
ΟΧΙ	2,8000	100	1,13707
Total	2,8000	100	1,13707

2ο Ερευνητικό ερώτημα

6.38 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 5

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 5 «Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;», διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης μεταβλητής (διδασκωτικό) και της εξαρτημένης ($\chi^2=0$ $p=0.000$) όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα επίσης με τον παρακάτω πίνακα, πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων έχει μέσο όρο 4,19 με κανένα εκπαιδευτικό να είναι κάτοχος διδακτορικού.

Chi-Square Tests

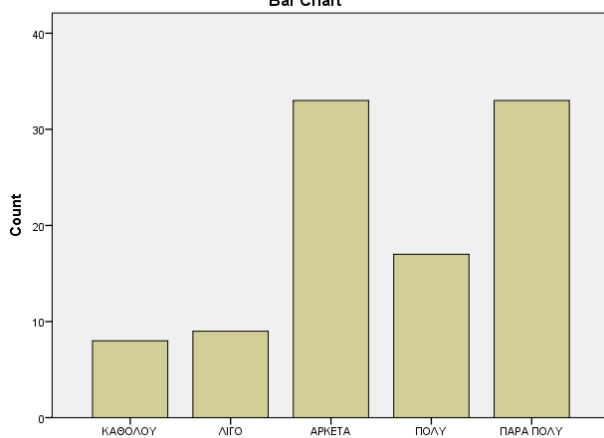
	Value
Pearson Chi-Square	. ^a
N of Valid Cases	100

Crosstab

Count

		ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	
		ΟΧΙ	Total
Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;	ΚΑΘΟΛΟΥ	8	8
	ΛΙΓΟ	9	9
	ΑΡΚΕΤΑ	33	33
	ΠΟΛΥ	17	17
	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	33	33
Total		100	100

Bar Chart

Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;

Report

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	Mean	N	Std. Deviation
ΟΧΙ	4,1900	100	,64659
Total	4,1900	100	,64659

3ο Ερευνητικό ερώτημα

6.39 Εξαρτημένη μεταβλητή ερώτηση 7

Στην ερώτηση-εξαρτημένη μεταβλητή 7 «Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;» από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (ηλικία) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=0$ $p=0.000$).

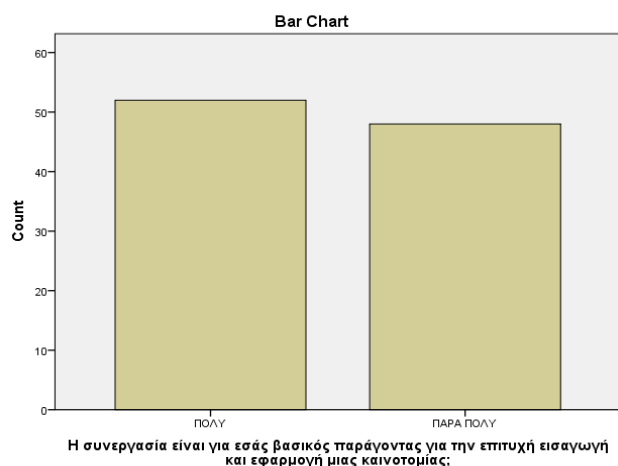
Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες με μέσο όρο 4,31 και κανένα εκπαιδευτικό να είναι κάτοχος διδακτορικού.

Chi-Square Tests

	Value
Pearson Chi-Square	. ^a
N of Valid Cases	100

Crosstab

Count	ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ		Total
	OXI		
Η συνεργασία είναι για εσάς ΠΟΛΥ βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;	52	52	
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	48	48	
Total	100	100	

Report

Πιστεύετε ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες;

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	Mean	N	Std. Deviation
ΟΧΙ	4,3100	100	,70632
Total	4,3100	100	,70632

4ο Ερευνητικό ερώτημα

6.40 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 9

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 9 «Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;» » διαπιστώνεται από το στατιστικό έλεγχο Chi-Square ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (διδασκτορικό) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=144,198$ $p=0.003$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα φαίνεται το σημερινό σχολείο είναι ελάχιστα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις με μέσο όρο 2,16 και κανένα εκπαιδευτικό να είναι κάτοχος διδακτορικού.

Chi-Square Tests

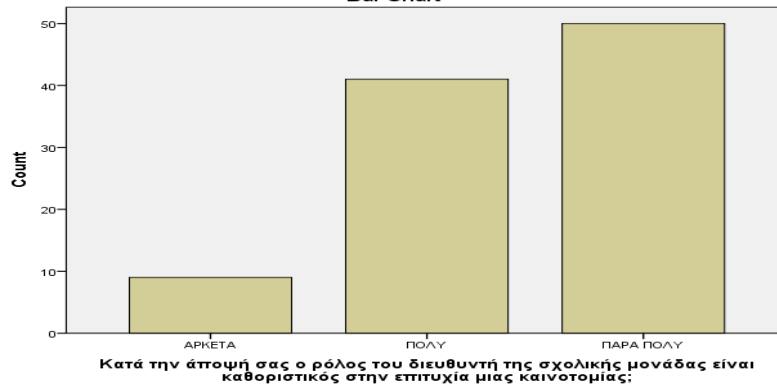
	Value
Pearson Chi-Square	. ^a
N of Valid Cases	100

Crosstab

Count

		ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	
		ΟΧΙ	Total
Κατά την άποψή σας ο	ΑΡΚΕΤΑ	9	9
ρόλος του διευθυντή της	ΠΟΛΥ	41	41
σχολικής μονάδας είναι	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	50	50
καθοριστικός στην επιτυχία			
μιας καινοτομίας;			
Total		100	100

Bar Chart

Report

Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις;

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	Mean	N	Std. Deviation
ΟΧΙ	2,1600	100	,82536
Total	2,1600	100	,82536

5ο Ερευνητικό ερώτημα

6.41 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 17

Στο ερευνητικό ερώτημα-εξαρτημένη μεταβλητή 17 «Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης (ηλικία) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=0$ $p=0.0010$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα ότι είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στο σχολείο με μέσο όρο 3,94 και κανένα εκπαιδευτικό να είναι κάτοχος διδακτορικού.

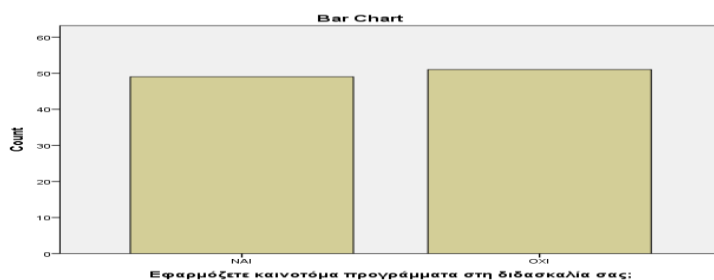
Chi-Square Tests

	Value
Pearson Chi-Square	. ^a
N of Valid Cases	100

Crosstab

Count

		ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	
		OXI	Total
Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;	NAI	49	49
	OXI	51	51
Total		100	100

Report

Είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο;

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	Mean	N	Std. Deviation
OXI	3,9400	100	1,05237
Total	3,9400	100	1,05237

6^ο Ερευνητικό Ερώτημα

6.42 Εξαρτημένη μεταβλητή η ερώτηση 19

Στο ερευνητικό ερώτημα- εξαρτημένη μεταβλητή 19 «Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;» διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αλληλεπίδραση (significance) μεταξύ της ανεξάρτητης(ηλικία) και της εξαρτημένης μεταβλητής ($\chi^2=0$ $p=0.000$) όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων με μέσο όρο 4,19 και κανένα εκπαιδευτικό να είναι κάτοχος διδακτορικού.

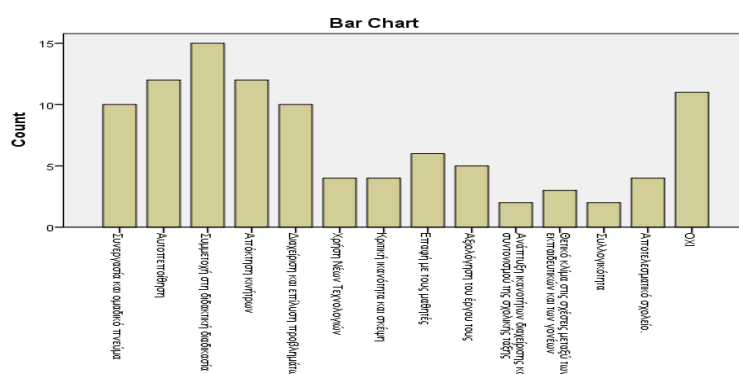
Chi-Square Tests

	Value
Pearson Chi-Square	. ^a
N of Valid Cases	100

Crosstab

Count		ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	
		ΟΧΙ	Total
Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;	Συνεργασία και ομαδικό πνεύμα	10	10
	Αυτοπεποίθηση	12	12
	Συμμετοχή στη διδακτική διαδικασία	15	15
	Απόκτηση κινήτρων	12	12
	Διαχείριση και επίλυση προβλημάτων	10	10
	Χρήση Νέων Τεχνολογιών	4	4
	Κριτική ικανότητα και σκέψη	4	4
	Επαφή με τους μαθητές	6	6
	Αξιολόγηση του έργου τους	5	5

Ανάπτυξη ικανοτήτων διαχείρισης και συντονισμού της σχολικής τάξης	2	2
Θετικό κλίμα στις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών και των γονέων	3	3
Συλλογικότητα	2	2
Αποτελεσματικό σχολείο.	4	4
ΟΧΙ	11	11
Total	100	100

Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή...

Report

Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	Mean	N	Std. Deviation
ΟΧΙ	4,1900	100	,64659
Total	4,1900	100	,64659

Αποτελέσματα Και Συζήτηση

Η παρούσα έρευνα αποσκοπεί, στη καταγραφή των απόψεων τόσο των διευθυντών όσο και των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για την εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών στο σχολικό οργανισμό. Υπάρχουν ποικίλες έρευνες που αφορούν τις καινοτομίες στα σχολεία καθώς και την έκβαση αυτών με βάση τη στάση των εκπαιδευτικών (Ιωάννου, 2017).

Έπειτα και από την καταγραφή των αποτελεσμάτων της έρευνας, γίνεται αντιληπτό πως η εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτόμου δράσης στο σχολικό χώρο είναι αναγκαία ,αλλά όχι εύκολο να επιτευχθεί. Οι παράγοντες οι οποίοι καθορίζουν την έκβαση των καινοτομιών ποικίλουν και συνήθως συνδυάζονται. Τα δημοτικά σχολεία, βρίσκονται πλέον σε άμεση συνάρτηση με τις καινοτομίες (Fullan, 2005).

Προκειμένου να επιτευχθεί η αλλαγή, οι συμμετέχοντες και όσοι ενισχύουν την προσπάθειά της θα πρέπει να πράττουν συνειδητά και αποφασιστικά. Το εκπαιδευτικό σύστημα, συχνά στέκεται εμπόδιο στην εισαγωγή καινοτομιών, κάνοντας το έργο δυσκολότερο. Έτσι, η αποτελεσματικότητα των καινοτομιών, είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη σχολική καθημερινότητα, καθώς το περιβάλλον υποδοχής της, είναι καίριας σημασίας παράγοντας για την επίτευξή της (Fullan,2005).

Παράλληλα, διακρίνεται πως η επιστημονική μελέτη των καινοτομιών οφείλει να δίνει έμφαση στον τρόπο με τον οποίο οι κοινωνικοί παράγοντες επηρεάζουν τη διαδικασία εφαρμογής καινοτομιών και κυρίως να εστιάζει στους συμμετέχοντες φορείς, όπως είναι οι διευθυντές , οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς, οι μαθητές καθώς και η τοπική κοινωνία.

Πιο συγκεκριμένα, οι περισσότεροι διευθυντές, κρατούν θετική στάση απέναντι στην εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών και ενισχύουν παράλληλα και την προσπάθεια των εκπαιδευτικών για την ολοκλήρωση του επιθυμητού στόχου (Καραμπέτσου, 2017). Κατανοούν καλά τον όρο καινοτομία, γνωρίζουν παραδείγματα καινοτομιών στην εκπαίδευση και καταγράφουν ποιες από αυτές εφαρμόζονται στη σχολική μονάδα την οποία ηγούνται. Κύρια πηγή ενημέρωσης τους είναι το Υπουργείο Παιδείας, ενώ και τα επιμορφωτικά σεμινάρια βοηθούν στην ενίσχυση των γνώσεων και τη συνεχή ενημέρωσή τους. Το γεγονός ότι αναζητούν

επιπλέον τρόπους ενημέρωσης, αποδεικνύει πως εφαρμόζουν χαρακτηριστικά που γνωρίζει ο μετασχηματιστικός ηγέτης (Καραμπέτσου, 2017). Σύμφωνα με τις Αθανασούλα – Ρέππα (2012), τα κίνητρα των εκπαιδευτικών αυξάνονται χάρη στη στάση του μετασχηματιστικού ηγέτη. Επιπροσθέτως, για να εφαρμοστεί μια καινοτομία σε ένα σχολικό οργανισμό, η απόφαση παίρνεται καθολικά, δείχνοντας πως οι διευθυντές ακολουθούν το στυλ του μετασχηματιστικού ηγέτη, βάζοντας ως προτεραιότητα τις αλλαγές και την ενθάρρυνση για βελτίωση των σχολικών συνθηκών (Δελήλιγκα, Ταρατόρη & Μπεκιάρη, 2017). Ο ρόλος των εκπαιδευτικών είναι εξίσου σημαντικός, καθώς είναι αυτοί οι οποίοι θα προωθήσουν τις καινοτομίες και θα τις εντάξουν στη διδασκαλία τους και θα τις φέρουν σε άμεση και καθημερινή επαφή με τους μαθητές.

Στην παρούσα έρευνα τα ευρήματα είναι πολύ σημαντικά καθώς διαφαίνονται οι απόψεις των διευθυντών και των εκπαιδευτικών για την εισαγωγή και εφαρμογή των καινοτομιών στο σχολικό οργανισμό.

Πιο συγκεκριμένα, ξεκινώντας από τα δημογραφικά στοιχεία, διαπιστώνεται πως οι εν ενεργεία εκπαιδευτικοί που θα μεταλαμπαδεύσουν τις γνώσεις τους και θα φέρουν σε επαφή τους μαθητές με τις καινοτομίες είναι κατά βάση γυναίκες στο μεγαλύτερο ποσοστό 54% και με μέσο όρο ηλικίας τα πενήντα πέντε έτη, κυρίως με την ειδικότητα της Δασκάλας ΠΕ70 και είκοσι έτη προϋπηρεσίας. Όσον αφορά τους διευθυντές και πάλι είναι γυναίκες στο μεγαλύτερο ποσοστό 11% με μέσο όρο διοίκησης μιας σχολικής μονάδας τα πέντε έτη. Οι εκπαιδευτικοί με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, ανέρχονται στους 34 από τους 100 που συνολικά συμμετείχαν, ενώ εξαιρετικά σημειωτέο είναι το γεγονός πως κανένας εκπαιδευτικός δεν είναι κάτοχος διδακτορικού τίτλου σπουδών.

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες της έρευνας γνωρίζουν αρκετά τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες, ωστόσο δεν ήταν τόσο πληροφορημένοι για τα βασικά βήματα ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία μέσω των νέων τεχνολογιών και θεωρούν πως το εκπαιδευτικό σύστημα δεν ενισχύει τόσο την ατομική πρωτοβουλία για εισαγωγή καινοτομιών στη διδακτική πράξη. Ωστόσο, στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, θεωρούν πάρα πολύ αναγκαία τόσο την εισαγωγή καινοτομιών στο σχολείο όσο και την αξιολόγησή τους, ενώ και οι πιο πολλοί από αυτούς, είναι της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση

μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων. Η συνεργασία γι' αυτούς είναι καθοριστικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας και ενστερνίζονται την άποψη πως οι σχέσεις στις ομάδες ενδυναμώνονται μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων.

Όσον αφορά το ρόλο του σχολικού διευθυντή, τον θεωρούν καθοριστικό για την επιτυχία μιας καινοτομίας, ωστόσο δεν θεωρούν πως το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο ώστε να εισάγει καινοτόμες δράσεις. Είναι επιπλέον της άποψης, πως το σχολείο θα πρέπει να συνεργάζεται με το εξωτερικό περιβάλλον στην προσπάθεια υλοποίησης μιας καινοτόμου δράσης.

Οι εκπαιδευτικοί συχνά αντιστέκονται στην εισαγωγή καινοτομιών και όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της έρευνας, στην πλειοψηφία τους, θεωρούν ως σημαντικότερο λόγο την ανεπαρκή πληροφόρηση και την ανεπάρκεια υλικοτεχνικών πόρων και μέσων.

Οι γονείς βρίσκονται σε άμεση συνάρτηση με το σχολικό περιβάλλον και αυτό διαπιστώνεται και από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών οι οποίοι πιστεύουν πως οι γονείς διαδραματίζουν αρκετά καθοριστικό ρόλο για την επιτυχία των καινοτόμων δράσεων.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως οι περισσότεροι συμμετέχοντες δεν έχουν παρακολουθήσει επιμορφωτικά σεμινάρια που αφορούν την εισαγωγή καινοτομιών στα σχολεία, ενώ όσοι δήλωσαν πως έχουν παρακολουθήσει, εν συνεχεία απάντησαν πως δεν τα θεωρούν ικανοποιητικά. Σημειώνουν, πως τα προγράμματα επιμόρφωσης θα πρέπει να έχουν εκτός από θεωρητική και πρακτική προσέγγιση.

Σημαντικότερο εύρημα της έρευνας είναι αυτό που αφορά την εφαρμογή καινοτόμων προγραμμάτων κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, όπου σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, οι πιο πολλοί δεν τα εφαρμόζουν στη διδασκαλία τους. Ωστόσο καταγράφουν στη συνέχεια με ποια καινοτόμα προγράμματα είναι περισσότερο εξοικειωμένοι και πως αυτά κάνουν τη διδασκαλία τους πιο αποτελεσματική, όπως για παράδειγμα η μέθοδος Project, ο Διαδραστικός Πίνακας, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, η Αγωγή Υγείας/Κυκλοφοριακή Αγωγή, οι Τ.Π.Ε, η Ευέλικτη Ζώνη το Παιχνίδι και οι Αισθήσεις το Internet κ.α. Όπως υπογραμμίζουν όλες οι παραπάνω καινοτομίες διευκολύνουν τη διδακτική διαδικασία, δίνουν στους

μαθητές έναυσμα για συμμετοχή, προάγουν τη συνεργασία, την ομαδικότητα, αναπτύσσουν τις κοινωνικές και προσωπικές δεξιότητες και διευρύνουν τους γνωστικούς και πνευματικούς ορίζοντες των μαθητών.

Εν συνεχεία, δήλωσαν πως έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών, εντόπισαν ποικίλα οφέλη, τα οποία και διαχωρίστηκαν σε τρεις κατηγορίες που αφορούν τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και τον ίδιο το σχολικό οργανισμό. Τα οφέλη αυτά, έχουν να κάνουν με τη συνεργασία και το ομαδικό πνεύμα, με την αυτοπεποίθηση που απέκτησαν οι μαθητές, την ενεργότερη συμμετοχή τους στη διδακτική διαδικασία, την απόκτηση κινήτρων, τη διαχείριση και επίλυση προβλημάτων, τη χρήση νέων τεχνολογιών, τη συλλογικότητα, το αποτελεσματικό σχολείο κ.α.. Με την εισαγωγή καινοτομιών τα οφέλη σύμφωνα με του εκπαιδευτικούς είναι πάρα πολλά και τους βοήθησαν να έρθουν πιο κοντά στους μαθητές τους, να ενστερνιστούν τα ενδιαφέροντα και τους προβληματισμούς τους καθιστώντας τους ικανότερους εκπαιδευτικούς, για να μεταλαμπαδεύσουν τις γνώσεις τους προς τα παιδιά.

Τέλος, οι εκπαιδευτικοί επιθυμώντας να συμβάλλουν στην ευημερία των πραγμάτων, πρότειναν ιδέες και λύσεις για αποτελεσματικότερη εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών στη σχολική μονάδα. Οι προτάσεις τους ποικίλουν και αφορούν αρχικά την εκπαιδευτική επιμόρφωση και την παρακολούθηση σεμιναρίων, έπειτα τη συνεργασία με τους διευθυντές, την προσωπική επιλογή θέματος καινοτομιών, τη συνεργασία σχολείου –κοινωνίας- τοπικών φορέων καθώς και την εισαγωγή υλικοτεχνικών μέσων και εξοπλισμού αλλά και την αλλαγή προσέγγισης της διδακτικής ύλης κ.α.

Συνοψίζοντας, από τα αποτελέσματα της έρευνας, απαντώνται όλα τα ερευνητικά ερωτήματα τα οποία τέθηκαν στο ξεκίνημα του έργου. Οδηγούμαστε στο συμπέρασμα πως εκπαιδευτικοί και διευθυντές είναι ρυθμιστές και αρμόδιοι για την διάχυση πληροφοριών και για την εισαγωγή καινοτομιών στον εκπαιδευτικό χώρο. Τα περιθώρια ανάληψης πρωτοβουλιών δεν είναι πάντοτε ευέλικτα, ωστόσο ως αρμόδιοι καλούνται να βρουν τρόπους και μεθόδους ώστε να υλοποιηθούν και μάλιστα επιτυχώς οι καινοτομίες. Επιθυμούν την αξιολόγηση των καινοτομιών, καθώς με τον τρόπο αυτό αξιολογείται και βελτιώνεται και το δικό τους έργο. Οι συμμετέχοντες στο μεγαλύτερο ποσοστό τους ενώ γνώριζαν σημασιολογικά τον όρο καινοτομία, δεν τον εφάρμοζαν στην πράξη, ενώ παράλληλα δεν είχαν μπει στη

διαδικασία παρακολούθησης επιμορφωτικών σεμιναρίων. Θεωρούν τις καινοτομίες αναγκαίες και σημαντικές για τη βελτίωση τόσο του σχολικού κλίματος, όσο και για την πνευματική ανάπτυξη των μαθητών, την όξυνση και την καλλιέργειά τους, ωστόσο λόγω αρκετών προβληματισμών, αποφεύγουν να τις εντάξουν στην καθημερινή του διδασκαλία. Οι παράγοντες που τους επηρεάζουν ώστε να μη μπουκ στη διαδικασία εφαρμογής καινοτομιών ποικίλουν κι εκεί έρχεται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο ο διευθυντής της σχολικής μονάδας ο οποίος είναι ο οραματιστής και οφείλει να εξαλείψει τις ανησυχίες των εμπλεκομένων, να τους δείξει τον τρόπο και τα θετικά αποτελέσματα τα οποία θα επιφέρουν οι καινοτομίες στο σχολικό οργανισμό. Έτσι, εκπαιδευτικοί και διευθυντές, φαίνονται να κατανοούν την έννοια της καινοτομίας, τα θετικά αποτελέσματα που μπορεί να επιφέρει, τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζει στη σχολική πραγματικότητα και όσο και αν οι απόψεις τους αποκλίνουν, έρχονται να προτείνουν ιδέες και λύσεις προκειμένου να εξαλειφθούν οι προκαταλήψεις γύρω από αυτήν, πολλές από τις οποίες αν εφαρμοστούν θα επέλθει άμεσα η πρόοδος και η ανάπτυξη τόσο των σχολικών οργανισμών, όσο και των ίδιων των μαθητών σαν προσωπικότητες και αυριανοί πολίτες της κοινωνίας.

Προτάσεις

Εν κατακλείδι, στη συγκεκριμένη μελέτη, εξετάζονται οι απόψεις και οι στάσεις εκπαιδευτικών και διευθυντών απέναντι στην εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών στο σχολικό οργανισμό. Οι απόψεις ποικίλουν και οι παράγοντες που επηρεάζουν τη θετική έκβαση των αποτελεσμάτων είναι πολλοί, παράλληλα όμως είναι και αναστρέψιμοι. Τονίζεται, πως πέρα από τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας, χρειάζεται μελλοντικά επανεξέταση και περαιτέρω ανάλυση καθώς τα ευρήματα είναι άμεσα συνδεδεμένα με την κοινωνικοοικονομική κατάσταση που επικρατεί αυτή τη στιγμή, όπως και με τις τεχνολογίες οι οποίες είναι καθημερινώς εξελισσόμενες.

Το πλάνο της έρευνας, προέβλεπε και αποσκοπούσε στη συλλογή στοιχείων και δεδομένων από εν ενεργεία εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίοι εργάζονται σε δημοτικά σχολεία δήμων του Νομού Θεσσαλονίκης. Σπουδαίο και αρκετά ενδιαφέρον θα ήταν στο μέλλον και άλλοι ερευνητές να εξετάσουν τις απόψεις διευθυντών και εκπαιδευτικών, όσον αφορά την εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών στους σχολικούς οργανισμούς και σε άλλες περιοχές και νομούς της Ελλάδας, προκειμένου να υπάρξει μια καθολικότητα και πιο σφαιρικές απόψεις και από διαφορετικά περιβάλλοντα με διαφορετικά ερεθίσματα και γνώσεις.

Στην παρούσα έρευνα, τα δείγμα επιλέχθηκε με απλή τυχαία δειγματοληψία, ενώ αποτελούνταν τόσο από εκπαιδευτικούς ΠΕ70, ΠΕ19, ΠΕ11 καθώς και από διευθυντές/ντριες. Για την ανάλυση των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε η ποσοτική μέθοδος με ερωτήσεις ανοιχτού και κλειστού τύπου. Πιο συγκεκριμένα διανεμήθηκαν στους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς ερωτηματολόγια στα οποία κλίθηκαν να απαντήσουν με τη διασφάλιση κάθε απορρήτου και εμπιστευτικότητας. Μια ορθή πρόταση θα ήταν, στο μέλλον, σε μια παρόμοια έρευνα, να χρησιμοποιηθούν και άλλες μέθοδοι, ακόμη και συνδυάστηκα, όπως για παράδειγμα η συνέντευξη ή ακόμη και σε συνδυασμό με τη διανομή ερωτηματολογίων, έτσι ώστε να υπάρξει σφαιρικότερη εικόνα για τις απόψεις και τις στάσεις των ερωτώμενων.

Επιπλέον, άλλη μια πρόταση θα μπορούσε να είναι ο συνδυασμός έρευνας τόσο των απόψεων των εκπαιδευτικών και των διευθυντών, όσο και τον ίδιων των μαθητών. Να διερευνηθεί το πώς αντιλαμβάνονται οι μαθητές τις καινοτομίες, εάν εφαρμόζονται κατά τη διδακτική ώρα, εάν τους έχουν βοηθήσει οι καινοτομίες να αναπτύξουν τους γνωστικούς τους ορίζοντες, από πού ενημερώνονται για τις καινοτομίες και τι θα πρότειναν οι ίδιοι στους ιθύνοντες ώστε να βελτιωθεί η εκπαιδευτική διαδικασία. Μια τέτοια έρευνα θα ήταν ιδιαίτερος χρήσιμη, καθώς θα μπορούσε ο ερευνητής να εισέλθει στην ψυχοσύνθεση των μαθητών, να δει μέσα από τα δικά τους μάτια τις ανάγκες τους, τις επιθυμίες τους καθώς και να καταγράψει τις προτάσεις τους ώστε να συμβαδίζουν με τα δεδομένα της εποχής και τα ερεθίσματα που έχουν οι σημερινοί μαθητές.

Παράλληλα, ως πρόταση, θα μπορούσε να ληφθεί η επιλογή καινοτόμων προγραμμάτων, τα οποία συμβαδίζουν με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, έτσι ώστε η ενασχόληση τους να είναι αμεσότερη και η εμπλοκή τους να γίνεται με μεγαλύτερη θέληση .

Προτείνεται έπειτα, εκπαιδευτικοί με επιτυχή έκβαση καινοτόμων προγραμμάτων να μοριοδοτούνται, δίνοντας έτσι κίνητρο και θέλητρο και στους υπόλοιπους συναδέλφους τους, έτσι ώστε να απαλλαχτούν από τα αρνητικά συναισθήματα γύρω από την έννοια του όρου καινοτομία και να προβούν στην άμεση εφαρμογή της.

Επίσης, πέρα από τη μοριοδότηση των καινοτόμων προγραμμάτων με επιτυχή έκβαση, μια ορθή πρόταση θα ήταν τα αποτελέσματα των καινοτομιών να δημοσιοποιούνται και να λειτουργούν επιβραβευτικά τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους ίδιους τους μαθητές, και ως παραδείγματα προς μίμηση για τους υπολοίπους εμπλεκόμενους με αμφιβολίες, ωθώντας τους να τα εντάξουν κι αυτοί στη διδακτική τους διαδικασία.

Επιπλέον, άλλη μια πρόταση είναι ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων να παραμένει ενημερωμένος και να γνωρίζει τους σκοπούς και τους στόχους των καινοτομιών, ώστε να μεταφέρει τις γνώσεις στους γονείς, να τους ευαισθητοποιεί και να δρα υπέρ της εφαρμογής τους.

Εν τέλει όσον αφορά την πολιτεία, προτείνεται, η παροχή συνεχούς επιμόρφωσης τόσο σε διευθυντές όσο και σε εκπαιδευτικούς καθώς και η πιστοποίηση της. Αρχικά

προτείνεται η συνεχής συνεργασία σχολείου και πολιτείας, δηλαδή συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, καθώς και η συνεργασία των Σχολικών Συμβούλων και των υπεύθυνων σχολικών δραστηριοτήτων με τους εκπαιδευτικούς. Η υποστήριξη των εκπαιδευτικών θα βοηθήσει με τέτοιο τρόπο, ώστε, να εξαλειφθούν προκαταλήψεις και φόβοι, να ενισχυθεί το αίσθημα της ευθύνης και της εμπιστοσύνης καθώς η εισαγωγή και εφαρμογή καινοτομιών στην εκπαίδευση δίνει τη δυνατότητα σε όλους τους εμπλεκόμενους να έρθουν σε επαφή με θέματα επίκαιρα που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής, επιφέρει θετικές εξελίξεις στους σχολικούς οργανισμούς, συμβάλλει στη γνωστική και νοητική ανάπτυξη των μαθητών και στη διαμόρφωση ορθά σκεπτόμενων πολιτών, καλλιεργώντας αξίες και ιδανικά με τα οποία θα πορευθούν στη μετέπειτα ζωή τους.

Βιβλιογραφία

Amabile, T. M. (1988). *A model of creativity and innovation in organizations. Research in organizational behavior.*

An extension of the "Lasswell Formula"

Ansari, S. M., Fiss, P. C., & Zajac, E. J. (2010). *Made to fit: How practices vary as they diffuse. Academy of management review.*

Antonakis, J. (2001). *The validity of the transformational, transactional, and laissez-faire leadership model as measured by the Multifactor Leadership Questionnaire .*

Argyle, M. (1988). *Bodily Communication* (Τόμ. 2nd). New York: Methuen.

Bantel, K. A., & Jackson, S. E. (1989). Top management and innovations in banking: Does the composition of the top team make a difference?. . *Strategic management* , σσ. 107-124.

Bass, B. (1985). *Leadership and performance beyond expectations.* New York: NY:The Free Press.

Bass, B. M. (1994). *Transformational leadership and team and organizational decision making. Improving organizational effectiveness through transformational leadership.,*

Bass, B. M. (1999). Two decades of research and development in transformational leadership. *European journal of work and organizational psychology* , 8(1), 9-32.

Bateman, T. S., & Snell, S. A. (1999). *Management: Building Competitive Advantage 4 th ed McGraw Hills Inc.*

Bel, R. (2010). *Leadership and innovation: Learning from the best. Global business and organizational excellence.*

Borisoff, D. & Victor, D. 1989 *Conflict Management: A Communication Skills Approach.* Boston Allyn and Bacon

- Bryman, A. (2007). *Effective leadership in higher education: A literature review. Studies in higher education.*
- Bunderson, J. S., & Boumgarden, P. . (2010). *Structure and learning in self-managed teams: Why “bureaucratic” teams can be better learners. Organization Science.*
- Burns, J. M. (1987). *Leadership.* New York: NY: Harper and Row.
- Burton, J. W. (1986). *Systems, States, Diplomacy and Rules.* London and New York: Cambridge University Press.
- Bush, T. (2008). *From management to leadership: semantic or meaningful change?. Educational Management Administration & Leadership.*
- Clark, J. A. (1980). *A model of embodied technical change and employment. Technological Forecasting and Social Change.*
- Conflict management and the prospective principal*
- Conger, J. A., & Kanungo, R. N. (1992). Perceived behavioural attributes of charismatic leadership. *Canadian Journal of Behavioural Science/Revue canadienne des sciences du comportement .*
- Darling-Hammond, L. (2006). Constructing 21st-century teacher education. *Journal of teacher education , 57(3), 300-314.*
- Deschamps, J. P. (2005). *Different leadership skills for different innovation strategies. Strategy&Leadership.*
- Dubberly, H. (2008). *COVER STORY Toward a model of innovation. interactions.*
- Dubberly, H. (2007). *Toward a Model of Innovation.* Ανάκτηση από http://www.dubberly.com/wpcontent/uploads/2008/06/ddo_innovation.pdf
- Eaker, R., & DuFour, R. . (2009). *Getting started: Reculturing schools to become professional learning communities.* Solution Tree Press.
- Elenkov, D. S., Judge, W., & Wright, P. . (2005). Strategic leadership and executive innovation influence: an international multi-cluster comparative study. *Strategic Management , 26(7), 665-682.*

- Elkins, T., & Keller, R. T. . (2003). *Leadership in research and development organizations: A literature review and conceptual framework. The Leadership Quarterly.*
- Erstad, O., Eickelmann, B., & Eichhorn, K. . (2015). *Preparing teachers for schooling in the digital age: A meta-perspective on existing strategies and future challenges. Education and Information Technologies.*
- Fagerberg, J., & Verspagen, B. (2009). *Innovation studies—The emerging structure of a new scientific field.*
- Feist, G. J. (1998). *A meta-analysis of personality in scientific and artistic creativity. Personality and social psychology review.*
- Fullan, M. (2010). *The Awesome Power of the Principal.*
- Fullan, M. (2013). *The Jossey-Bass reader on educational leadership.* John Wiley & Sons.
- Fullan, M. (2016). *21st Century Leadership: Looking Forward.*
- Goodwin, V. L., Wofford, J. C., & Whittington, J. L. (2001). A theoretical and empirical extension to the transformational leadership construct. . *Journal of Organizational Behavior* , 22(7), 759-774.
- Gordon, S. P., Oliver, J., & Solis, R. (2016). Successful Innovations in Educational Leadership Preparation. *International Journal of Educational Leadership Preparation* , 11(2), 51-70.
- Gordon, T. & Burch, N. (2002). What every teacher should know. Ανάκτηση από www.gordontraining.com
- Gorozidis, G. S., & Papaioannou, A. G. . (2016). *Teachers' achievement goals and self-determination to engage in work tasks promoting educational innovations. Learning and Individual Differences.*
- Graen, G., Novak, M. A., & Sommerkamp, P. . (1982). *The effects of leader—member exchange and job design on productivity and satisfaction: Testing a dual attachment model. Organizational behavior and human performance.*

Greenberg, J. & Baron, R.A. (2013). *Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά*. (Α. Α. Σταμάτιος, Μεταφρ.) Αθήνα: Gutenberg.

Hackman, J. R., & Wageman, R. (2005). *A theory of team coaching*.

Haelermans, C., Blank, J. . (2012). *Is a schools' performance related to technical change? – A study on the relationship between innovations and secondary school productivity*, *Computers & Education*.

Hambrick, D. C. (1989). Guest editor's introduction: Putting top managers back in the strategy picture. . *Strategic Management* , 10(S1), 5-15.

Hamel, G. (2006). *The why, what, and how of management innovation*. .

Harden, E. (2009). *Team innovation: the role of intangible assets and exploratory search* (Doctoral dissertation, Rutgers University-Graduate School-New Brunswick).

Hay, A., & Hodgkinson, M. (2006). *Rethinking leadership: a way forward for teaching leadership?*. *Leadership & Organization Development Journal*.

Heißenberger, P. . (2016). *Leadership for Primary Schools: An Examination of Innovation within an Austrian Educational Context*. *Global Education Review*.

Hitt, D. H., & Tucker, P. D. (2016). *Systematic review of key leader practices found to influence student achievement: A unified framework*. *Review of Educational Research*.

Hofman, R. H., de Boom, J., Meeuwisse, M., & Hofman, W. A. (2013). *Educational innovation, quality, and effects: An exploration of innovations and their effects in secondary education*. . *Educational Policy*.

Hofman, R. H., de Boom, J., Meeuwisse, M., & Hofman, W. A. (2013). *Educational innovation, quality, and effects: An exploration of innovations and their effects in secondary education*. *Educational Policy*.

Hunter, S. T., Thoroughgood, C. N., Myer, A. T., & Ligon, G. S. (2011). *Paradoxes of leading innovative endeavors: Summary, solutions, and future directions*. *Psychology of Aesthetics, creativity, and the arts*.

Johnston, B. J. (1996). *Types of educational leadership in a postindustrial society*.

Jones, A. (1994). *The Learning Organization: Adult Learning and Organizational Transformation*. Ανάκτηση από Wiley Online Library: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-8551.1994.tb00075.x/abstract>

Katz, D. & Kahn, R. L. (1978). *The Social Psychology Of Organizations*. New York: John Wiley & Sons.

Kellerman, B. (1984). *Leadership: Multidisciplinary perspectives*. NJ: Prentice-Hall.: Englewood Cliffs.

Kellerman, B. (1984). *Leadership: Multidisciplinary perspectives*. Englewood Cliffs. NJ: Prentice-Hall.

Kellermann, K. & Reynolds, R. (1990). *When Ignorance Is Bliss The Role of Motivation to Reduce Uncertainty in Uncertainty Reduction Theory*. Ανάκτηση από Wiley Online Library: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1468-2958.1990.tb00226.x/abstract>

Kotterman, J. (2006). *Leadership versus management: what's the difference?. The Journal for Quality and Participation*.

Kowalski, T. & Reitzug, U. . (1993). *Contemporary school administration*. New York: Longman.

Kunnari, I., & Ilomäki, L.]. (2016). *Reframing teachers' work for educational innovation. Innovations in Education and Teaching International*.

Lindfors, E., & Hilmola, A. . (2016). *Innovation learning in comprehensive education?. International Journal of Technology and Design Education*.

Lindfors, E., & Hilmola, A. (2016). Innovation learning in comprehensive education? *International Journal of Technology and Design Education* , 26(3), 373-389.

Maccoby, M. (2000). *The Human Side: Understanding the Difference Between Management and Leadership. Research-Technology Management*.

March, J.G & Simon, H.A. (1993). *Organizations* (Τόμ. 2nd edition). Oxford: Wiley-Blackwell.

- Marion, R., & Uhl-Bien, M. . (2002). *Leadership in complex organizations. The Leadership Quarterly*.
- McCroskey, J. C., & Richmond, V. P. . (1989). *Bipolar scales. In P. Emmert & L. L. Barker, Measurement of communication behavior* . New York: Longman.
- McCroskey, L. L., McCroskey, J. C., & Richmond, V. P. (2005). *Organizational communication for survival: Making work,work* . Boston: Allyn & Bacon.
- Merrihue, W. V. *Managing By Communication*.
- Merrihue, W. V. (1960). *Managing By Communication*. U.S.A.: BookDepart.
- Miller, K. (2007). *Οργάνωση και επικοινωνία, προσεγγίσεις και διαδικασίες*. Αθήνα : Δίαυλος.
- Moorhead,G. & Griffin. R.W. (1995). *Organizational Behavior: Managing People and Organizations* (Τόμ. 4). Houghton Mifflin.
- Mulford, B. (2006). Leading change for student achievement. *Journal of Educational Change* , 7(1-2), 47-58.
- Mulford, B. (2006). *Leading change for student achievement. Journal of Educational Change*.
- Pierce, J., Kostova, T., & Dirks, K. (n.d.). *Toward a Theory of Psychological Ownership in Organizations. The Academy of Management Review*. Ανάκτηση από <http://www.jstor.org/stable/259124>
- Pondy, L. (1967). *Organizational Conflict: Concepts and models*. . Chicago: Rand McNally.
- Rahim, M. .. (2000). *Managing Conflicting Organizations*. . Westport, Conn.: Quorum Books.
- Robbins, S. (1993). *Organizational Behavior: Concepts, Controversies, and Applications* . N.J.: Prentice Hall.
- Robertson, T. S. (1967). *The process of innovation and the diffusion of innovation. The Journal of Marketing*.

- Robertson, T. S. (1967). *The process of innovation and the diffusion of innovation. The Journal of Marketing*.
- Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές.* (& Κ. Β. Νταλάκου, Επιμ.) Αθήνα: Gutenberg.
- Rogers, E. M. (1962). *Diffusion of innovations*. London: Collier Macmillan Publishers.
- Rosenfeld, L.B. & Plax, T.G. (1977). *Clothing as communication*. Ανάκτηση από Wiley Online Library: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1460-2466.1977.tb01823.x/abstract>
- Rost, J. C. (1991). *Leadership for the twenty-first century*. New York: NY: Praeger.
- Rost, J. C. (1998). *Leadership and management. Leading organizations: Perspectives for a new era*.
- Rost, J. C. (1991). *Leadership for the twenty-first century*. New York: NY: Praeger.
- Rothwell, R. (1994). Towards the fifth-generation innovation process. *International marketing review* , 11(1), 7-31.
- Schleicher, A. (2015). *Schools for 21st-Century Learners: Strong Leaders, Confident Teachers, Innovative Approaches. International Summit on the Teaching Profession*. France: OECD Publishing.
- Sergiovanni, T. J. (1990). *Adding value to leadership gets extraordinary results. Educational Leadership* .
- Shin, S. J., & Zhou, J. . (2003). Transformational leadership, conservation, and creativity: Evidence from Korea. 1., *Academy of management Journal* , σσ. 46(6), 703-714.
- Smith, D., Brand, J., & Kinash, S. (2013). *Innovation in education. Education Technology Solutions*.

Spangler, H. B. (2003, September). Consensus Building. Boulder, University of Colorado. Ανάκτηση από <<http://www.beyondintractability.org/essay/consensus-building>>.

Stewart, V. (2013). *School Leadership around the World. Educational Leadership*.

Thomas, K.W. & Kilmann R.H. . (1976). *Conflict Mode Instrument*. Houston: Gulf Publishing.

Tierney, P., Farmer, S. M., & Graen, G. B. (1999). *An examination of leadership and employee creativity: The relevance of traits and relationships. Personnel psychology*.

Tjosvold, D. (2008). The conflict positive organization: It depends upon us. Online Library:Journal of Organizational Behavior.

Topchik, G. (2001). *Managing Workplace Negativity*. New York: Krieger Publishing Company.

Verderber, R. F. (2000). *Δεξιότητες διαπροσωπικής επικοινωνίας*. (Α. Ζεργιώτης, Επιμ.) Αθήνα: Έλλην.

Walton, R. (1969). The indian journal of industrial relations. *Interpersonal Peacemaking: Confrontation and Third Party Consulation by Richard E. Walton* , 137-139.

Watzlawick, P. & Beavin, J. & Bavelas, D. & Jackson, D. (2005). *Ανθρώπινη επικοινωνία και οι επιδράσεις της στη συμπεριφορά*. . Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.

Zacher, H. &. (2015). *Ambidextrous leadership and team innovation. Leadership & Organization Development Journal*,.

Αθανασούλα - Ρέππα, Α. (n.d.). *Ηγεσία, η πυξίδα του εκπαιδευτικού οργανισμού*. Ανάκτηση από Επιστημονικό Δίκτυο Εκπαίδευσης Ενηλίκων Κρήτης: <http://cretaadulteduc.gr/blog/?p=508>

Αθανασούλα, Α. & Ρέππα Α.1999Η επικοινωνία στον εκπαιδευτικό οργανισμό. Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων.ΠάτραΕλληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο

Αθανασούλα, Α. & Ρέππα Α. (2008). *Εκπαιδευτική διοίκηση και οργανωσιακή συμπεριφορά*. Αθήνα: Έλλην.

Αθανασούλα, Α. & Ρέππα Α. (2008). Εκπαιδευτική διοίκηση και οργανωσιακή συμπεριφορά. Στο Α. & Αθανασούλα, *Εκπαιδευτική διοίκηση και οργανωσιακή συμπεριφορά*. Αθήνα: Έλλην.

Αναγνωστοπούλου, Μ. (2001). *Τάσεις στην έρευνα για τον αποτελεσματικό διευθυντή*. Τα Εκπαιδευτικά.

Αναγνωστοπούλου, Μαρία. Σ.2005Οι διαπροσωπικές σχέσεις εκπαιδευτικών και μαθητών στη σχολική τάξη.ΘεσσαλονίκηΚυριακίδη Αφοί

Βάμβουκας, Μ. (1998). *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*. . Αθήνα: Γρηγόρης.

Βασιλάκη, Ζ. (2012). *Ηγεσία και καινοτομία: ο ρόλος του διευθυντή σχολικής μονάδας στην εισαγωγή, ανάπτυξη και αξιολόγηση καινοτομιών (Master's thesis)*.

Βότση, Ε. (2017). *Η εκπαιδευτική καινοτομία στην ελληνική σχολική πραγματικότητα και η αυτονομία της σχολικής μονάδας. Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, Καινοτομία και Οικονομία*.

Γ., Π. (2008). *Εισαγωγή καινοτομιών στην εκπαιδευτική μονάδα: ο ρόλος*.

Δαράκη, Ε. (2007). *Εκπαιδευτική ηγεσία και φύλο*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Δεληλίγκα, Σ., Ταρατόρη, Ε., & Μπεκιάρη, Α. . (2017). *Αποτελεσματική ηγεσία και πρακτικές ηγεσίας σε σχολικές μονάδες: Η οπτική του φύλου*. *Παιδαγωγική επιθεώρηση*, 60. Ζιάκα, Β. (2014). *Ο Ρόλος του Διευθυντή στην Αποτελεσματική*.

Ζαβλανός, Μ. (1999). *Οργανωτική Συμπεριφορά*. . Αθήνα: Έλλην. .

Ιορδανίδης, Γ. (2006). *Εκπαιδευτικές αλλαγές, η παρέμβαση του εκπαιδευτικού και του σχολείου*. Μεταίχμιο.

Καβούρη, Π. (1998). *Το σχολικό κλίμα στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση: ένας σημαντικός παράγοντας της αξιολόγησης και αποτελεσματικότητας της σχολικής μονάδας*. . Αθήνα: Παιδαγωγική επιθεώρηση.

Καλλινικάκη, Θ. (2010). *Ποιοτικές μέθοδοι στην έρευνα της κοινωνικής εργασίας*. Τόπος.

Κανδυλάκη, Α. (2008). *Η Συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία: Δεξιότητες και τεχνικές*. Τόπος.

Κάντας, Α. (1995). *Διεργασίες ομάδες- Σύγκρουση – Ανάπτυξη και αλλαγή – Κουλτούρα –Επαγγελματικό Άγχος. Οργανωτική-Βιομηχανική ψυχολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Καραμπέτσου, Σ. (2017). *Η συμβολή των διευθυντών στην εφαρμογή καινοτόμων προγραμμάτων στην εκπαίδευση: οι απόψεις των διευθυντών σχολικών μονάδων του Νομού Μαγνησίας*.

Κοντάκος, Α. - Πολεμικός, Ν. (2000). *Η μη λεκτική επικοινωνία στο Νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κούλα, Β. (2011). *Οι διαπροσωπικές σχέσεις διευθυντών σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικών: Συμβολή στην αποτελεσματική λειτουργία της σχολικής εκπαιδευτικών: Συμβολή στην αποτελεσματική λειτουργία της σχολικής μονάδας*. Θεσσαλονίκη: Διδακτορική Διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Κουμαρόπουλος, Σ. (2005). *Εισήγηση σε πρωτοδιόριστους καθηγητές Δ/θμιας Εκπ/σης στο 1ο Π.Ε.Κ. Αθήνας, αντικείμενο διδασκαλίας: Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο σύγχρονο Σχολείο, 22 Νοεμβρίου 2005*. Ανάκτηση από Συμβουλευτικός Σταθμός Νέων:

http://www.ssneond.sch.gr/Keimena%20dimosieumena/rolosekpedeftikou.htm#_ftn1

Λαζάρου, Μ., Παπαγεωργάκης, Π., & Φούζας, Γ. (2017). *Η εισαγωγή και εφαρμογή τεχνολογικών καινοτομιών ως παράγοντας διοικητικής αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση. Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, Καινοτομία και Οικονομία*.

Λώλη, Ε. (2005). «*Η θέση, ο ρόλος, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής Διευθυντή σχολικής μονάδας στα πλαίσια του συστήματος οργάνωσης και διοίκησης της τυπικής σχολικής εκπαίδευσης*».

Μ-Ε., Σ. (2016). *Εκπαιδευτικές καινοτομίες και άσκηση εσωτερικής εκπαιδευτικής πολιτικής*. 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο, με Διεθνή Συμμετοχή, για την Προώθηση της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας, 2016(B), ., (σσ. 517-522.).

- Μιχόπουλος, Α. (1998). *Εκπαιδευτική διοίκηση I & II*. Αθήνα: Έκδοση του Συγγραφέα.
- Μλεκάνης, Μ. (2005). *Οι συνθήκες εργασίας του εκπαιδευτικού*. Αθήνα: τυπωθήτω.
- Μπελικάϊδη, Ε. (2011). *Οι στάσεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης απέναντι στην αλλαγή: προσδιοριστικοί παράγοντες: ο ρόλος του διευθυντή (Master's thesis)*.
- Μπουραντάς, Δ. (2002). *Μάνατζμεντ. Θεωρητικό υπόβαθρο. Σύγχρονες πρακτικές*. Αθήνα: Γ. Μπένου. .
- Μπουραντάς, Δ. (2005). *Ηγεσία: ο δρόμος της διαρκούς επιτυχίας*. Αθήνα: Κριτική.
- Μπουραντάς, Δ. (2001). *Μάνατζμεντ: θεωρητικό υπόβαθρο. Σύγχρονες πρακτικές*. Αθήνα: Μπένος.
- Μπουραντάς, Δ. (1992). *Οργανωτική Θεωρία και Συμπεριφορά*. Αθήνα: Team.
- Παπαγιάννης, Ν. (2004). *Η τέχνη της διοίκησης στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Παπακωνσταντίνου, Γ. & Αναστασίου, Σ. (2013). *Αρχές διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού*. Αθήνα: Gutenberg.
- Παπαναούμ, Ζ. (1995). *Η διεύθυνση Σχολείου*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- Παπαναούμ, Ζ. (2003). *Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Παπαναούμ, Ζ. (2003). *Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού: Θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση*. Αθήνα: τυπωθήτω.
- Παρασκευόπουλος, Ι. (1993). *Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας (Α τόμος): Έννοια, Χαρακτηριστικά, Είδη και Στάδια της Επιστημονικής Έρευνας*. (Τόμ. Α τόμος). Αθήνα: ΑΘΗΝΑ.
- Παρασκευόπουλος, Ι. (1993). *Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Πασιαρδής, Π. & Πασιαρδή, Γ. . (2000). *Αποτελεσματικά σχολεία: Πραγματικότητα ή Ουτοπία*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

- Πασιαρδής, Π. (2004). *Εκπαιδευτική ηγεσία. Από την περίοδο της ευμενούς αδιαφορίας στη σύγχρονη εποχή*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Πασιαρδής, Π. (2014). *Εκπαιδευτική ηγεσία: από την περίοδο της ευμενούς αδιαφορίας στη σύγχρονη εποχή*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Πετράκης, & Θαλασσοχώρης, Χ. (2006). *Διαπραγματευτική ικανότητα και ικανότητα διαμεσολάβησης στην επίλυση συγκρούσεων- διαχείριση συγκρούσεων*. Αθήνα: Ε.Κ.Π.Α.
- Σαγρή, Θ., & Βουρνούκα, Ι. . (2016). *Αποτελεσματικός Διευθυντής και ο ρόλος του. Απόψεις εκπαιδευτικών*. Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης.
- Σαΐτη, Α. & Σαΐτης, Χ. . (2012). *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης: Θεωρία, Έρευνα και Μελέτη περιπτώσεων*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Σαΐτης, Χ. (2007). *Οργάνωση και λειτουργία των σχολικών μονάδων*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Σαΐτης, Χ. (2000). *Οργάνωση και διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Ατραπός-Περιβολάκι.
- Σαΐτης, Χ. (2002). *Οργανωτικός σχεδιασμός του σχολικού μας συστήματος*. Σύγχρονη Εκπαίδευση.
- Σιακοβέλη, Π. (2011). *Ζητήματα Οργάνωσης και Διοίκησης Εκπαιδευτικών Μονάδων* . Πάτρα: Αυτοέκδοση.
- Σπυροπούλου, Δ., Αναστασάκη, Α., Δεληγιάννη, Δ., Κούτρα, Χ., & Μπούρας, Σ. (2010). *Τα καινοτόμα προγράμματα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση: λειτουργική διεισδυτικότητα και βιωσιμότητα*.
- Σταμάτης, Π. (2005). *Παιδαγωγική μη λεκτική επικοινωνία Ο ρόλος της απτικής συμπεριφοράς στην προσχολική και πρωτοσχολική εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός.
- Στειακάκης , Ε.& Κατζός, Ν. (2002). *MANAGEMENT ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΠΟΨΗ*. Θεσσαλονίκη: Ζήτη.

Τσαντάκης, Χ. Κ. (2014). *Καταμερισμός του εργασιακού χρόνου του διευθυντή πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι δυνατότητες ανάπτυξης καινοτόμων προγραμμάτων στο σχολικό περιβάλλον (Master's thesis).*

Χριστοφίδου, Έ., & Πασιαρδής, Π. (2006). Ανάκτηση από Μελέτη της σχέσης προσωπικότητας και του στυλ ηγεσίας των Διευθυντών Δημοτικής, σε σχέση με τη διαχείριση αλλαγής. 9ο Συνέδριο Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου: http://www.pek.org.cy/Proceedings_2006/5.%20Κεφαλαίο%205%20Εκπαιδευτική%20

Ψαράς, Χ. (2016). Διαχείριση της καινοτομίας και ηγεσία στην εκπαίδευση: η περίπτωση της φιλαναγνωσίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Doctoral dissertation, Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών. Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού. Τομέας Κοινωνικών Επιστημών και Πολιτισμού).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αγαπητή/ε συνάδελφε,

Ονομάζομαι Σταθοπούλου Παλασία και το παρακάτω ερωτηματολόγιο αφορά την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης – Εκπαιδευτική Ηγεσία» και έχει τίτλο «Εισαγωγή καινοτομιών στην εκπαίδευση: απόψεις διευθυντών και εκπαιδευτικών δημοτικών σχολείων».

Τα ευρήματα της έρευνας είναι εμπιστευτικά.

Email επικοινωνίας: sissy995@hotmail.com

ΦΥΛΟ: ΑΝΔΡΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΑ

ΗΛΙΚΙΑ:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ:

ΕΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ:

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ: ΝΑΙ **ΟΧΙ**

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ:ΝΑΙ **ΟΧΙ**

1. Γνωρίζετε τι είναι οι εκπαιδευτικές καινοτομίες;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

2. Γνωρίζετε τα βασικά βήματα, ώστε να διεξαχθεί μια εκπαιδευτική καινοτομία, μέσω των νέων τεχνολογιών;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

3. Πιστεύετε πως το εκπαιδευτικό σύστημα ενισχύει την ατομική πρωτοβουλία για εισαγωγή καινοτομιών στη διδακτική πράξη;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

4. Είναι αναγκαία η εισαγωγή καινοτομιών στον σχολείο;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

5. Είναι απαραίτητο κατά την άποψή σας να αξιολογείται μια καινοτομία;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

6. Είστε της άποψης πως οι εκπαιδευτικές καινοτομίες βοηθούν στην υλοποίηση μαθησιακών αλλά και εκπαιδευτικών στόχων;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

7. Η συνεργασία είναι για εσάς βασικός παράγοντας για την επιτυχή εισαγωγή και εφαρμογή μιας καινοτομίας;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

8. Πιστεύετε ότι μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων ενδυναμώνονται οι σχέσεις στις ομάδες;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

9. Κατά την άποψή σας ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός στην επιτυχία μιας καινοτομίας;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

10. Το σημερινό σχολείο είναι κατάλληλα προετοιμασμένο για να εισάγει καινοτόμες δράσεις;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

11. Το σημερινό σχολείο οφείλει να συνεργάζεται με το εξωτερικό περιβάλλον, ώστε να υλοποιηθεί ορθά μια καινοτόμος δράση;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

12. Ποιοι από τους παρακάτω λόγους προκαλούν κατά την άποψη σας την αντίσταση των εκπαιδευτικών απέναντι στην εισαγωγή καινοτομιών;

Ανεπαρκής πληροφόρηση

Φόβος για αποτυχία

Έλλειψη ελέγχου

Ανεπάρκεια υλικοτεχνικών πόρων και μέσων

Διαφορετικές αντιλήψεις/ιδεολογίες

13. Ο ρόλος, η στάση και η συμμετοχή των γονέων διαδραματίζει καθοριστικό και αναγκαίο ρόλο για την επιτυχία καινοτόμων δράσεων;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

14. Έχετε παρακολουθήσει επιμορφωτικά σεμινάρια που αφορούν στην εισαγωγή καινοτομιών στη σχολική μονάδα;

ΝΑΙ ΟΧΙ

15. Αν «Ναι» σε ποιο βαθμό τα θεωρείται ικανοποιητικά;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

16. Ενστερνίζεστε την άποψη ότι τα προγράμματα επιμόρφωσης θα πρέπει να έχουν εκτός από θεωρητική και πρακτική προσέγγιση;

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

17. Εφαρμόζετε καινοτόμα προγράμματα στη διδασκαλία σας;

ΝΑΙ ΟΧΙ

18. Υπάρχει κάποιο καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με το οποίο είστε περισσότερο εξοικειωμένοι; Αν «ναι» ποιο; Σας βοηθάει ώστε να κάνετε τη διδασκαλία σας πιο αποτελεσματική;

.....
.....

19. Έχετε εντοπίσει οφέλη στη σχολική σας μονάδα, έπειτα από την εισαγωγή καινοτομιών; Αν «ναι» ποια ήταν αυτά;

.....
.....

20. Ποιες θα ήταν οι προτάσεις σας για αποτελεσματικότερη εισαγωγή και αξιοποίηση καινοτόμων δράσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία;

.....
.....
.....
.....

